

PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA VINODOLSKE OPĆINE

2015. – 2020.

Naručitelj: Vinodolska općina

Autor: Centum percent d.o.o.

SADRŽAJ

1	UVOD.....	1
2	ANALIZA STANJA I RESURSA.....	2
2.1	OPĆE INFORMACIJE.....	2
2.1.1	Zemljopisna i prirodna obilježja.....	2
2.1.2	Prirodna baština.....	7
2.1.3	Povijesna obilježja.....	10
2.1.4	Administrativno upravljanje.....	11
2.1.5	Gospodarstvo (industrija, poduzetništvo, obrtništvo).....	22
2.1.6	Turizam.....	29
2.1.7	Poljoprivreda.....	31
2.1.8	Šumarstvo i lovstvo.....	33
2.1.9	Kulturno-povijesna i spomenička baština.....	36
2.1.10	Infrastruktura.....	38
2.1.11	Zaštita okoliša i energetska učinkovitost.....	49
2.2	REZULTATI PROVEDENIH ANKETA.....	51
2.3	REKAPITULACIJA STANJA.....	60
3	SWOT ANALIZA.....	62
4	VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI.....	65
4.1	VIZIJA.....	65
4.2	STRATEŠKI CILJEVI.....	65
4.2.1	Strateški cilj 1. Stvaranje pozitivnog poslovnog okruženja razvojem malog i srednjeg poduzetništva.....	67
4.2.2	Strateški cilj 2. Podizanje kvalitete života stanovništva kroz unaprjeđenje infrastrukture, zaštitu prirodnih i kulturnih dobara i korištenja OIE.....	68
4.2.3	Strateški cilj 3. Poboljšanje socijalne uključenosti.....	69
4.2.4	Odabране mjere prema ciljevima i prioritetima.....	70
5	USKLAĐENOST PUR-a S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA.....	80
6	FINANCIJSKI PLAN I PLAN PROVEDBE PROGRAMA UKUPNOG RAZVOJA.....	83
7	PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE.....	87

POPIS TABLICA

Tablica 1. Popis naselja u Vinodolskoj općini i njihova površina u km ²	2
Tablica 2. Udaljenost Općine od hrvatskih i europskih središta.....	3
Tablica 3. Popis objekata u vlasništvu Vinodolske općine.....	13
Tablica 4. Proračun Općine za 2017. godinu i plan za 2018./2019. godinu.....	14
Tablica 5. Stanovništvo Vinodolske općine u odnosu na stanovništvo PGŽ.....	15
Tablica 6. Kretanje broja stanovništva sukladno popisima iz 1991.-2011.....	16
Tablica 7. Stanovništvo Općine po naseljima.....	16
Tablica 8. Spolna i dobna struktura na razini Vinodolske općine i PGŽ.....	17
Tablica 9. Obrazovna struktura stanovništva starijeg od 15 godina.....	18
Tablica 10. Stanovništvo prema narodnosti.....	19
Tablica 11. Stanovništvo prema vjerskoj pripadnosti.....	19
Tablica 12. Stanovništvo prema migracijama.....	20
Tablica 13. Stanovništvo starije od 15 godina prema aktivnosti.....	21
Tablica 14. Nezaposlenost po stupnju obrazovanja na Općinskoj i Županijskoj razini.....	24
Tablica 15. Zaposlenost u pravnim osobama prema NKD 2007. na dan 31.12.2014.....	25
Tablica 16. Aktivne tvrtke registrirane na području Vinodolske općine.....	27
Tablica 17. Osnovni podaci o poduzetnicima u Vinodolskoj općini.....	28
Tablica 18. Broj obrta u Vinodolskoj općini prema djelatnostima.....	28
Tablica 19. Zaposleni prema zanimanju, starosti i spolu u poljoprivredi.....	32
Tablica 20. Kategorija zemljišta, parcele i površine.....	32
Tablica 21. Lovačka društva na području Vinodolske općine.....	35
Tablica 22. Popis nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara na Području Vinodolske općine.....	37
Tablica 23. Ceste po kategorijama na teritoriju Vinodolske općine.....	38
Tablica 24. Broj čekaonica i nadstrešnica po naseljima u Vinodolskoj općini.....	39
Tablica 25. Pregled vodosprema i pumpnih postaja na području Vinodolske općine.....	41
Tablica 26. Pregled cjevovoda na području Vinodolske općine.....	41
Tablica 27. Broj priključaka po naseljima u Vinodolskoj općini.....	42
Tablica 28. Prosječne potrošnje dan/mj/god.....	42
Tablica 29. Količina miješanog komunalnog otpada po godinama u tonama.....	43
Tablica 30. Poštanski uredi na području Vinodolske općine.....	44
Tablica 31. Pregled zelenih površina na području Vinodolske općine.....	44

Tablica 32. Pregled uređenih dječjih igrališta na području Vinodolske općine.....	45
Tablica 33. Pregled sportskih igrališta na području Vinodolske općine.....	45
Tablica 34. Popis groblja s brojem grobnih mjesta u Vinodolskoj općini.....	46
Tablica 35. Povezanost PUR-a sa strategijama na razini EU, RH i PGŽ.....	81
Tablica 36. Projekti po prioritetima – početak provedbe.....	84

POPIS SLIKA

Slika 1. Udio površine Vinodolske općine u ukupnoj površini PGŽ.....	2
Slika 2. Klizišta na području Vinodolske općine.....	5
Slika 3. Natura 2000.....	10
Slika 4. Udio stanovništva Vinodolske općine u ukupnom stanovništvu Primorsko-goranske županije	15
Slika 5. Obrazovna i spolna struktura stanovništva u Vinodolskoj općini.....	19

POPIS GRAFOVA

Graf 1. Broj nezaposlenih osoba u Vinodolskoj općini na dan 31.12.2005.-2014.....	23
Graf 2. Broj nezaposlenih osoba u Vinodolskoj općini na dan 31.12.2014. prema dobi i spolu.....	23
Graf 3. Ukupan broj dolazaka i noćenja od 2010.-2015. godine.....	30
Graf 4. Ciljevi, prioriteti i mjere.....	66

1 UVOD

Cilj izrade, ovog temeljnog strateškog dokumenta, je dobiti odgovore u kojem smjeru treba ići razvoj Vinodolske općine i na koji način ćemo to i ostvariti. Drugim riječima, ovim dokumentom biti će omogućeno planiranje, provedba i vrednovanje provedbe razvoja Općine.

Prilikom izrade PUR-a Vinodolske općine u obzir su uzeta sva obilježja, prednosti i nedostaci područja te su određeni ciljevi, prioriteti i mjere budućeg održivog razvoja.

Ovaj dokument, biti će temelj prijave planiranih projekata za sufinanciranje iz fondova Europske unije, ali i nacionalnog i županijskog proračuna. Osim navedenih sredstava, koristit će se i sredstva iz vlastitog proračuna.

Ciljevi u ovom dokumentu, usklađeni su s ciljevima Europske unije utvrđenim u Strategiji Europa 2020, za razdoblje 2014.-2020. gdje je definirana i vizija buduće europske socijalne tržišne ekonomije.

Strategija Europa 2020 temelji se na tri prioriteta:

- pametan rast - razvoj ekonomije utemeljene na znanju i inovaciji
- održiv rast - promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija
- uključiv rast - njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti koja donosi društvenu i teritorijalnu povezanost.

Obzirom na sve navedeno, bilo je neophodno jasno definirati u kojem smjeru će ići razvoj Vinodolske općine. Ciljevi utvrđeni ovim dokumentom u potpunosti su usklađeni s ciljevima razvoja Europske unije, a ucrtavanjem jasnog smjera razvoja Općine, otvoren nam je veliki potencijal suradnje i zajedničkog rada na njihovu dostizanju.

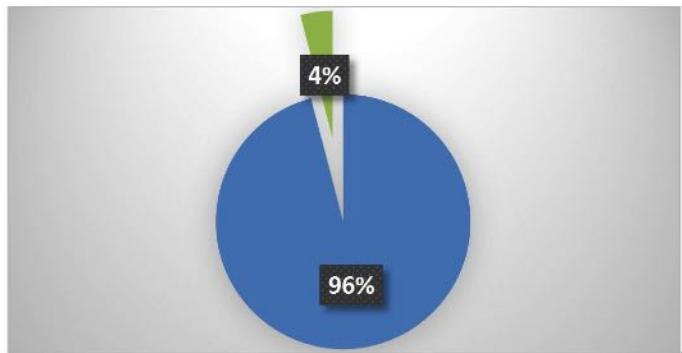
2 ANALIZA STANJA I RESURSA

2.1 OPĆE INFORMACIJE

2.1.1 Zemljopisna i prirodna obilježja

Vinodolska općina prostire se na 152 km², što je 4,24% teritorija Primorsko-goranske županije ukupne kopnene površine 3.582 km² te po veličini zauzima osmo mjesto od 36 gradova i općina Županije.

Slika 1. Udio površine Vinodolske općine u ukupnoj površini PGŽ

KORAK OD MORA DVA OD SNIGA

Izvor: DZS, Prostorni plan Vinodolske općine; obrada autora

Općina se pruža Vinodolskom dolinom od mjesta Križića na sjeverozapadu, do Grada Novog Vinodolskog na jugozapadu, od morske obale udaljena je oko 3 km, a šumskim dijelom se proteže u širini od 30 km.

Slika 2. Smještaj Vinodolske općine

Izvor: Google maps

Vinodolska općina zemljopisno pripada području Kvarnera kojeg obilježava povoljan geoprometni položaj, posebno u pogledu razvoja turizma. Kvarner se u tom smislu često karakterizira kao najблиži izlaz na more za unutrašnju Hrvatsku i za velik dio srednje Europe.

Područje Vinodolske općine čine četiri naselja: Bribir; Grižane- Belgrad, Tribalj i Drivenik.

Tablica 1. Popis naselja u Vinodolskoj općini i njihova površina u km²

R.b.	Naselje	Površina u km ²
1.	Bribir	65,24
2.	Drivenik	20,52
3.	Grižane/Belgrad	54,36

4.	Tribalj	11,54
	UKUPNO	152,00

Izvor: DZS, Prostorni plan Vinodolske općine

Općina u kontekstu NUTS II regija

62,1% EU prosjeka.

Slika 3. NUTS regije

NUTS regije u Hrvatskoj ili NKPJS - Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku
Državnog zavoda za statistiku RH odnosi se na teritorijalnu podjelu Hrvatske za statističke potrebe, prema europskoj „Nomenklaturi prostornih jedinica za statistiku“. Republika Hrvatska podijeljena je u dvije Prostorne statističke jedinice (NUTS II regije), Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku. Vinodolska općina kao sastavni dio Primorsko-goranske županije svrstana je u NUTS II regiju Jadranska Hrvatska, koja broji oko 1,47 milijuna stanovnika te ostvaruje BDP po stanovniku koji je na razini od

Prometni položaj

Područje Vinodolske općine nalazi se u sustavu Primorsko-goranske županije, na njezinom jugoistočnom dijelu. Graniči sa područjima gradova: Kraljevice i Bakra na sjeverozapadu, Novog Vinodolskog na jugoistoku i Crikvenice na jugu te općinama Fužine i Mrkopalj na sjeveru. Općina se relativno nalazi blizu važnih emitivnih tržišta i zračnih luka.

Tablica 2. Udaljenost Općine od hrvatskih i europskih središta

Vinodolska općina	
Grad	Udaljenost u km
Rijeka	40
Zagreb	160
Trst	120

Ljubljana	150
Beč	520
Budimpešta	500
Milano	530
Bratislava	670
München	554
Prag	909
Rim	795

Izvor: Akcijski plan razvoja turizma Općine vinodolske (lipanj 2011.)

Reljef

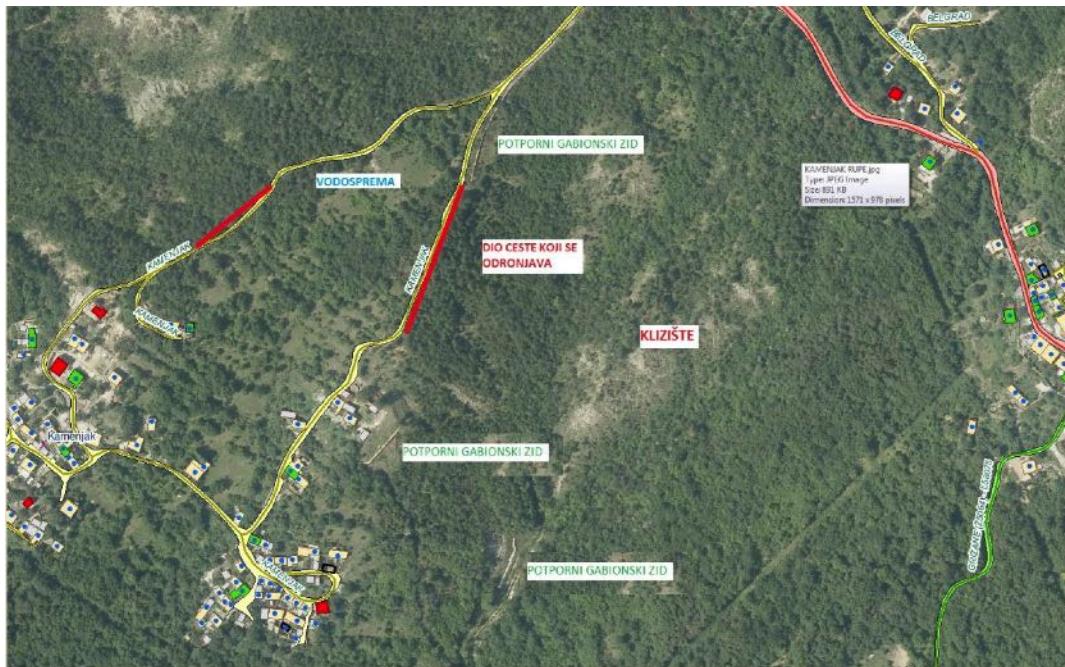
Reljefno, Vinodolsku općinu čini uzdužna dolina Vinodola koja je niskim grebenom odvojena od mora. Prema unutrašnjosti dolina ima strme obronke te čini stepenicu sa manjim zaravnjenim površinama, dalje se teren postepeno uzdiže do vrhova Medviđak (1.077 m), Kobiljak (1.119 m), Zagradski vrh (1.187 m) te Viševica (1.428 m), klimatski i vegetacijski elementi submediteranske vegetacije duboko prodiru u unutrašnjost. Reljef Vinodolske općine je uvjetovan prvenstveno geološkom građom, tektonskom kao i erozivnim procesima. U Općini su izraženi padinski procesi, povremeno odronjavanje stijena niz strmine, prevladavaju prirodni potresi te postoji i opasnost od požara. Vinodolsku općinu karakteriziraju tri prostorne cjeline sa specifičnim obilježjima i to:

- Vinodolska dolina
- Brdsko-gorsko područje
- Preplaninski pojaz

Prema podacima iz prostornog plana Vinodolske općine, u Vinodolskoj općini prisutna su brojna klizišta od kojih su najveća: Slani potok - Grižane Belgrad, Kamenjak - Grižane Belgrad, Čokovo - Bribir, Škodići - Bribir, Čandrli - Drivenik. Detaljnije je istražen sliv Bribirske Ričine, posebno za poljoprivredne površine u Pavlomiru, a u slivu Dubračine samo za Slani potok.

Prema tim pokazateljima, u slivu Bribirske Ričine u ovom je trenutku utvrđen prosječni koeficijent erozije 0,178. Godišnje se producira 8.286 m^3 nanosnog materijala ($385 \text{ m}^3/\text{km}^2/\text{god}$), dok je količina nanosa koja odlazi u more izračunata sa 3.480 m^3 godišnje ($162 \text{ m}^3/\text{km}^2/\text{god}$). Za Slani potok, proračunima je utvrđena produkcija nanosa od $5.500 \text{ m}^3/\text{god}$.

Slika 4. Klizišta na području Vinodolske općine

Izvor: Vinodolska općina

Klima

Zemljopisni položaj Vinodola, s jedne strane, proteže se do šumskog predjela s planinskom klimom, dok je s druge strane, u dolini, utjecaj mediteranske klime.

Na području Vinodolske općine prevladavaju tri tipa klime.¹ U bližem obalnom području prostire se umjerena topla sredozemna kišna klima, gdje su ljeta vruća i suha, a zime kišovite i blage. Drugi tip klime je prijelazni tip šumske klime koji karakterizira umjereno topla kišna klima, koja nema sušnog razdoblja. Treći tip klime je planinski borealni tip klime, s izraženim toplim ljetom i oštrom zimom. Ipak, najčešća je blaga mediteranska klima s 2.400 do 2.500 sunčanih sati u godini.

Najvažniji vjetrovi na području Općine su bura i jugo. Bura je jaka, a u zimskom razdoblju može biti vrlo hladna. Relativno velika učestalost vjetrova u Vinodolu može imati stanovitog utjecaja na poljoprivrednu proizvodnju. Prosječan godišnji broj dana s jakim vjetrom iznosi 13,1. U prosjeku je 1,7 dana godišnje s vjetrom olujne jakosti.

Posebnu mikroklimu imaju različito eksponirani dijelovi vinodolskih strmaca i litica, što je vidljivo i po posebnoj flori i vegetaciji. S druge strane, posebnom mezoklimom mogla bi se smatrati lokalna klima čitave vinodolske doline – ponešto zaštićena od vjetrova, osobito bure; sa specifičnom cirkulacijom zračnih masa (konvekcijska strujanja uz strme padine); s većom količinom vlage, što dodatno podržavaju vodotoci, vlažnije flišno tlo i akumulacija Tribaljskog jezera (slika desno).

¹ Köppenova klasifikacija klime

Prosječna godišnja količina oborina iznosi oko 1.327 mm. Više oborina padne u hladnom nego u toplom dijelu godine, a najviše oborina ima u jesen.

Najveća prosječna količina oborina javlja se u mjesecu rujnu (160 mm), a najmanja u srpnju (49 mm). Srednja godišnja temperatura zraka je $14,1^{\circ}\text{C}$. Najhladniji je mjesec siječanj s prosječnom temperaturom $6,1^{\circ}\text{C}$. Srednja mjesecačna temperatura najtoplijeg mjeseca – srpnja iznosi $23,5^{\circ}\text{C}$. Negativne minimalne temperature ne javljaju se u razdoblju od travnja do listopada, uključujući i te mjesec. Apsolutni maksimum temperature za isto razdoblje iznosi $36,5^{\circ}\text{C}$.

Vodotokovi-slivovi

U području Vinodolske doline, izdvojeno je nekoliko krških slivova od kojih prva dva obuhvaćaju vrlo prostrana područja:

- sliv izvora Bakarskog zaljeva,
- sliv izvorišta Žrnovnica - sliv Kraljevica-Crikvenica i
- sliv Crikvenica-Novi Vinodolski.

Područje Vinodolske flišne udoline može se smatrati posebnim slivnim područjem, koje ima nekoliko zasebnih cjelina.

To su:

- sliv izvora Sušik,
- sliv Dubračine i
- sliv Bribirske Ričine.

Površinske razvodnice slivova nalaze se na prijevojima kod naselja Križišće i Kosavin. Izvor, odnosno, jama Sušik nalazi se na sjeveroistočnom rubu Vinodolske doline, sjeveroistočno od naselja Tribalj. Sliv izvora između Crikvenice i Novog Vinodolskog, također je relativno mali zatvoreni sliv. Geografski je jasno ograničen dolinom Dubračine na sjeverozapadu, obalom Vinodolskog kanala na jugozapadu, dolinom Novljanske Ričine na jugoistoku te Vinodolskom udolinom na sjeveroistoku. U sjeverozapadnom dijelu Vinodolske doline, koji pripada slivu Dubračine ustanovljene su podzemne vode unutar dobro propusnih padinskih tvorevina.

Prirodni resursi

Najveći dio Vinodolske doline zauzimaju zemljишne kombinacije u kojima dominiraju rendzine nastale na koluvijalnim nanosima ili na laporu i flišu. Ove zemljишne kombinacije se protežu udolinom od Velog Dola do Bribira. Zemljишne kombinacije u kojima dominiraju aluvijalna tla nalaze se uz vodotoke Dubračine i Bribirske Ričine, a u samom dnu Vinodola prate ih močvarna tla (močvarno glejno, hipoglejno i močvarno glejno amfiglejno, a dijelom i hidromeliorirano). Naj vrijednije poljoprivredne površine su nastale na aluvijalnom dubokom tlu, močvarnom hidromelioriranom i koluvijalnom tlu i nalaze se na dijelu Velog polja. Padine Primorskog bila zauzimaju gole stijene i plitka tla kamenjara. S druge, sjeveroistočne strane, strme padine planinskog zaleđa zauzimaju gole stijene sa točilima. Iznad ovog strmca slijedi pojas kombinacija plitkog smeđeg tla i rendzina na dolomitu.

Temeljem vrednovanja značajki tla, reljefa i klime zemljишne kombinacije su razvrstane u četiri kategorije zaštite za koje je utvrđena sljedeća namjena:

- zemljiste I. kategorije zaštite - P1 i P2 namjena – „osobito vrijedno poljoprivredno tlo“ i „vrijedno poljoprivredno tlo“,

- zemljište II. kategorije zaštite - P3 namjena – „ostalo obradivo poljoprivredno tlo“ i
- zemljište III. i IV. kategorije zaštite – PŠ namjena – „ostalo poljoprivredno i šumsko zemljište“.

Najvrijednije poljoprivredno zemljište - zemljište I. kategorije zaštite, odnosno, P1 i P2 namjene, nalazi se na području Velikog polja, odnosno, uz glavni vodotok Bribirske Ričine, uključujući Mlaku i Pavlomir (okruženo je naseljima Kosavin, Gradac Bribirski, Dragaljin, Bribir, Poduljin, Kičeri, Ugrini, Sv. Vid, Novi Vinodolski, Sv. Mikula, Jargovo) i uz Tribaljsko jezero.

Zemljište II. kategorije zaštite, odnosno, P3 namjene, nalazi se uz naselja i uglavnom obuhvaća okućnice. Iako se i ova zemljišta danas ne obrađuju, potrebno je zaštiti najvrjednija – duboka, na većim površinama i zaštićena podzidima. Zemljišta II. kategorije koja nisu namijenjena poljoprivrednoj proizvodnji mogu se pošumiti ili ih treba sačuvati kao pašnjake. Zemljišta III. i IV. kategorije obuhvaćaju padine s obje strane Vinodola uključujući i dio platoa planinskog zaleđa kao i erodirane padine na flišu (primjerice oko Slanog potoka i drugih bujica), koji se odlikuju stijenama, strmim padinama pokrivenim degradiranom šikarom i zapuštenim kamenjarskim pašnjacima.

2.1.2 Prirodna baština

Vinodolska dolina, osim, izuzetno bogate flore, faune i vegetacije, odlikuje se i osebujnom geologijom i geomorfologijom. Ovaj krajolik je, zbog prevladavajućih ruralnih značajki, zadržao znatan stupanj sklada s prirodom.

Može se izdvojiti nekoliko krajobraznih (mikro) cjelina, prema stanovitim značajkama i posebnostima:

1. Strme padine vinodolskih strmaca su osobito slikovite mikro cjeline, okomite stijene i točila podno stijena, a protežu se duž obje strane Vinodola, ali su izraženije na sjeveroistočnoj padini te su uglavnom obrasle oskudnom šumskom vegetacijom i kamenjarama.
2. Šumarnici i livade na flišu, protežu se gotovo cijelom dužinom Vinodolske udoline, danas su uglavnom u fazi zarastanja šumom.
3. Područja terasastih padina u podnožju Vinodolskih strmaca (uglavnom koluvijalna tla u izmjeni s flišem) nekada su bila područja obrađenih terasa s vinogradima, danas zapuštena. Ovdje se nalazi i veći dio naselja.
4. Brdo s Driveničkom gradinom je manja izdvojena krajobrazna cjelina posebne slikovitosti i važnosti zbog kulturno-povijesnih sadržaja.
5. Tribaljsko jezero i okolica nalaze se unutar Vinodola, a zapravo su jedna antropogeno stvorena krajobrazna mikro cjelina. Također, ovdje se nalaze i ruševine starih mlinova, uz vodotok Dubračine podno Drivenika.
6. Područje Slanog potoka je najveće aktivno klizište, koje se pokušava (antropogenim zahvatima) staviti pod kontrolu te ublažiti razorno djelovanje prirodnih sila.
7. Velo polje je zapravo kompleks najvrjednijeg obrađenog tla u Vinodolu.
8. Malo polje predstavlja istočni završetak Vinodola (izdvojena krajobrazna mikro cjelina).
9. Veliki broj očuvanih vrela i perilaka imaju arhitektonski oblikovane detalje. Na području Općine ukupno postoji 54 vrela i perila

Posebno su osjetljivi sljedeći prostori Vinodola:

- područje vinodolskih strmaca sa stijenama i točilima na bočnim stranama udoline,
- vlažni i poplavni šumarnici na flišnom dnu Vinodola,
- vlažne i močvarne livade uz vinodolske vodotoke,

- područja samih vodotoka i njihove neposredne okolice
- šumsko zaleđe te
- područja oko izvorišta.

Flora

Vinodolska dolina ima bogatu submediteransku floru. Za šire područje, koje obuhvaća prostor od Rijeke do Novog Vinodolskog s južnim padinama brda koja okružuju taj prostor, zabilježeno je ukupno 1.865 biljnih vrsta i podvrsta.

Od toga broja zabilježeno je 57 svojti rijetkih, ugroženih i osjetljivih vrsta hrvatske flore.

Na užem području Vinodola, u još nepotpunim istraživanjima ugrožene i rijetke flore, zabilježene su 24 biljne vrste – 5 rijetkih, 3 ugrožene i 16 ranjivih, koje ukupno čine “crveni popis” biljnih vrsta Vinodola.

Fauna

U Vinodolu se bilježi stalna prisutnost mrkog medvjeda (*Ursus arctos*, slika desno), čija je pojava vjerojatno vezana s promjenama u načinu i intenzitetu gospodarenja zemljištem ovoga područja. Osim medvjeda na području Vinodolske općine obitavaju vuk, ris i čagalj. Vapnenački strmci i stijene Vinodola, od Križića do Bribira, odlikuju se specifičnom petrofilnom faunom, karakterističnom za južnije dinarsko područje. Primjerice, tu se nalazi najzapadnije stanište brgljeza lončara (*Sitta neumayeri*), zatim, krški miš (*Apodemus mystacinus*), endemični krški puh (*Eliomys quercinus dalmaticus*), dvobojna rovka (*Crocidura leucodon*), patuljasta rovka (*Suncus etruscus*), primorska bjeloguza (*Oenanthe hispanica*), blavor (*Ophisaurus apodus*), četveroprugi kravosas (*Elaphe quatorlineata*), crvenkrpica (*Elaphe situla*), zelumboć (*Lacerta viridis* i *L. trilineata*), mrki gušter (*Algyroides nigropunctatus*) i dr. Na liticama iznad Grižana i Bribira povremeno se susreću divokoze (*Rupicapra rupicapra*).

Leptir apolon (*Parnassius apollo*), jedan od najljepših danjih leptira, obitava na planinskim livadama, na nadmorskim visinama od 500 do 2500 metara. Apolon se smatra rijetkim i ugroženim leptirom, a najugroženija populacija ove vrste nalazi se u Gorskom kotaru te broji samo četrdesetak jedinki.

U obalnom području, Vinodolska dolina je, prema sastavu ornitofaune, najizrazitija kontinentalna oaza, u kojoj nailazimo čitav niz ptičjih vrsta koje nisu uobičajene gnjezdarice obalnog područja Hrvatske.

Zaštićene biljne vrste

Na ovom području zabilježeno je nekoliko kategorija zaštićenih biljnih vrsta:

- *Adianthus capillus veneris* – gospin vlasak (karakterističan za sjenovita mjesta vrela Kričine kod Grižana),
- *Marsilea quadrifolia* – četverolisna raznorotka (karakteristična za vlažna mjesta od Triblja do Crikvenice),
- *Aristolochia croatica* – hrvatska vučja stopa, endemična vrsta (karakteristična na šrapama u šumi i šikari kod Triblja i Drivenika),
- *Periploca graeca* – luštrika (karakteristična za vlažna mjesta u živicama i gušticima kod Novog Vinodolskog)

- *Campanula istriaca* – istarski zvončić, endemična vrsta (karakteristična na starim zidinama kod Grižana)
- *Iris illyrica* – ilirska perunika, endemična vrsta (karakteristična u pukotinama stijena i šikarama, na padinama između Grižana i Bribira),
- *Erythronium dens-canis* – pasji zub (karakterističan u šumama oko Bribira),
- *Lilium carniolicum* – kranjski ljljan, endemična vrsta (karakterističan u šikarama između Grižana i Bribira),
- *Anacamptis pyramidalis* – vratitelja (karakterističan je na suhim livadama kod Bribira, Novog Vinodolskog i od Drivenika do Triblja),
- *Ophrys apifera* – kokica pčelica (karakteristična na travnjacima između Drivenika i Triblja),
- *Ophrys bertolonii* – bertolonijeva kokica (karakteristična na suhim travnjacima kod Grižana),
- *Ophrys sphegodes* – kokica paučica (karakterističan na suhim travnjacima oko Triblja i Grižana),
- *Orchis coriophora* – vonjavi kačun (karakterističan na travnjacima između Drivenika i Triblja),
- *Orchis laxiflora* – močvarni kačun (karakterističan na vlažnim livadama kod Drivenika, Triblja, Bribira i Novog Vinodolskog),
- *Orchis mascula* – veliki kačun (karakterističan na vlažnim livadama između Triblja, Crikvenice, Bribira i Novog Vinodolskog),
- *Orchis militaris* – kačun podrimunak (karakterističan na travnjacima padina brda kod Bribira),
- *Orchis morio* – obični kačun (karakterističan na travnjacima i kamenjarama kod Grižana i Bribira),
- *Orchis pallens* – blijedi kačun (karakterističan na travnjacima kod Drivenika i Grižana),
- *Orchis provincialis* – prvanskalski kačun (karakterističan na travnjacima kod Drivenika i Novog Vinodolskog),
- *Orchis purpurea* – purpurni kačun (karakterističan u svjetlim šumama i šikarama kod Triblja, slika desno),
- *Orchis simia* – kačun (karakterističan na kamenjarama kod Bribira),
- *Platanthera bifolia* – bijeli vimenjak (karakterističan u šikarama i šumama kod Bribira),
- *Cyclamen purpurascens* – mirisna ciklama (karakteristična u šumama i šikarama kod Drivenika i Triblja),
- *Physalis alkekengi* – mjehurica, (karakteristična uz rubove vrtova kod Grižana i Novog Vinodolskog).

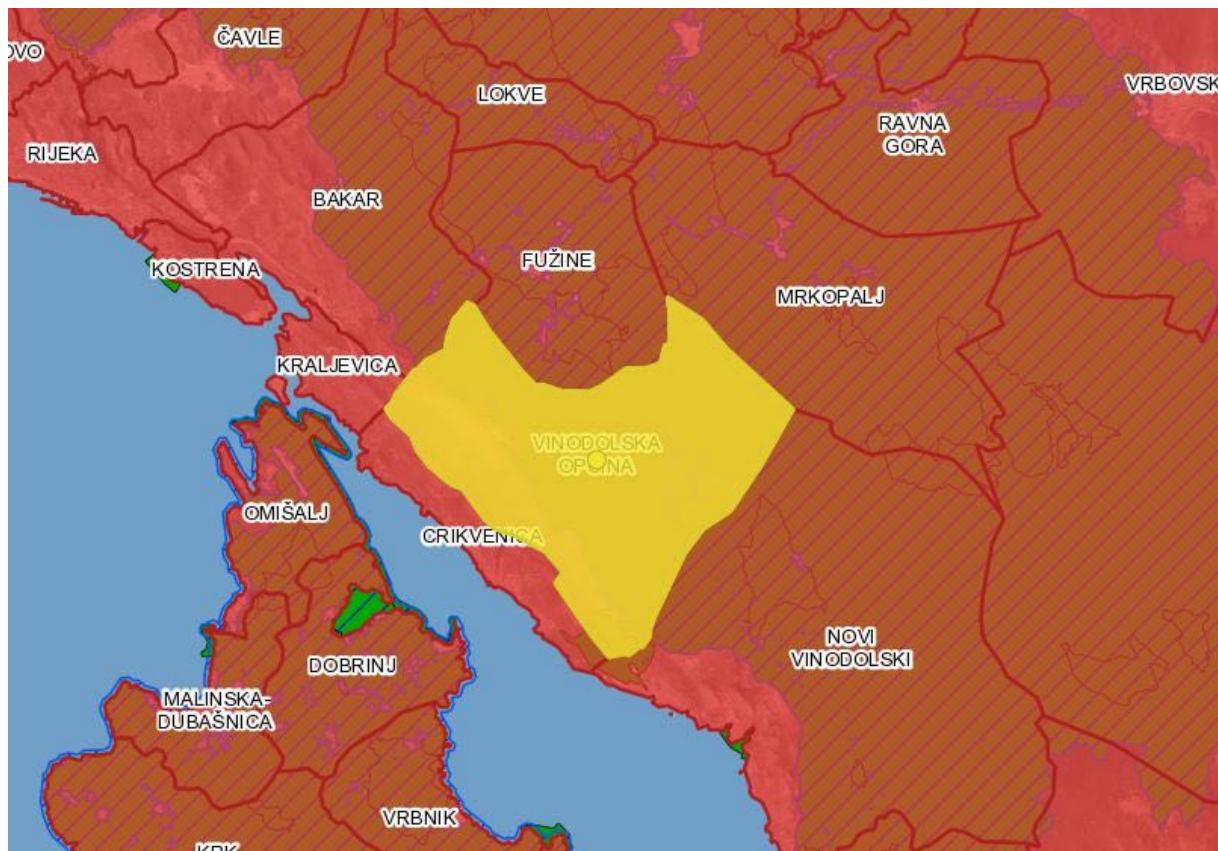

Sistematizacija tipova staništa važnih za očuvanje rijetke i ugrožene faune:

- strmci, stijene, pećine i točila bočnih padina udoline – od osobitog značenja za zaštitu rijetkih petrofilnih biocenoza;
- vlažne, močvarne i djelomično poplavne livade i ostaci šumaraka na flišu uz vodotoke – od osobitog značenja kao stanište čitavog niza kontinentalnih vrsta;
- vodena staništa povremenih vodotoka Dubračine i Suhe Ričine – od osobitog značenja za očuvanje bogate faune vretenaca, područje hranjenja rijetkih vrsta šišmiša i dr;
- staništa uz Tribaljsko jezero – čija je biološka vrijednost zasad još nedovoljno poznata; - vlažna i vodena staništa uz lokve i male izvore na flišu;
- šumsko područje Općine.

Veliki dio područja Vinodolske općine nalazi se u ekološkoj mreži Natura 2000.

Slika 5. Natura 2000

Izvor: <http://www.bioportal.hr/gis/>

Prema uredbi o ekološkoj mreži (NN br. 124/13, 105/13) u Vinodolskoj općini nalaze:

- Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)
  - HR5000019 Gorski kotar i sjeverna Lika
  - HR2001149 Velika jama
  - HR2001300 Zebar
  - HR2000200 Zagorska peć
  - HR2001153 Stupina jama
- Područja očuvanja značajna za ptice (POP)
  - HR1000019 Gorski kotar i sjeverna Lika

2.1.3 Povjesna obilježja

Povijest Vinodolske općine

Vinodol je naseljen u kameno doba, u 2. stoljeću prije Krista. Rimljani mu daju ime *Vallis vineariae* i kroz njega grade cestu prema Dalmaciji i utvrdju Badanj. Dolaskom Hrvata Vinodol dobiva današnje ime, a vinova loza, posebno autohtonog sorta žlahtina, uzgaja se i danas. Knezovi Frankopani i Zrinski, ostavili su kroz stoljetnu vladavinu dubok trag u povijesti Hrvatske, a posebno Vinodola, gradeći mnogobrojne utvrde, crkve i samostane. Frankopani su na području nekadašnje Vinodolske knežije izgradili devet kaštela, čiji su predstavnici bili potpisnici Vinodolskog zakonika iz 1288. godine. Na području današnjeg Vinodola nalaze se tri od devet kaštela - Bribir, Grižane i Drivenik te još jedan iz antičkih vremena – Badanj.

U Vinodolskom kraju, u tadašnjem sjedištu crkvene vlasti, sastavljen je Vinodolski zakonik, a potpisnici su bili i tadašnji gradovi Bribir, Grižane i Drivenik. Vinodolski zakonik napisan je na glagoljici i, nakon ruske Pravde, najstariji je europski pravni dokument. Tu se rodio "Michelangelo minijature" Juraj Julije Klovic Croata, najveći predstavnik svjetske minijature.

Sukladno Zakonu o području županija, gradova i općina Republike Hrvatske, Vinodolska općina kao samostalna jedinica lokalne samouprave u PGŽ osnovana je 1993. godine. Prva konstituirajuća sjednica Vijeća Vinodolske općine održana je 15. travnja, pa je taj datum utvrđen kao Dan Vinodolske općine, koja ima svoja obilježja, zastavu i grb. Administrativno sjedište Općine je Bribir. Vinodolska općina, kao samostalna jedinica lokalne samouprave, formirana je podjelom nekadašnje Općine Crikvenica na gradove Crikvenicu i Novi Vinodolski te Vinodolsku općinu.

Grb Vinodolske općine

Na temelju članka 11. i 12. Pravilnika o postupku davanja odobrenja grba i zastave jedinici lokalne samouprave (»Narodne novine« broj: 94/98 i 68/04) i članka 9. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine« br. 33/01, 60/01, -vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11 i 144/12), članka 48. Statuta Općine Vinodolska općina (»Službene novine Primorsko-goranske županije« br. 40/09, 15/13 i 30/13 - pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Vinodolske općine na 3. sjednici održanoj 27. studenoga 2013. godine, donijelo je odluku o grbu i zastavi Vinodolske Općine.

Grb Vinodolske općine ima oblik trokutastog - sročitog, razdijeljenog štita. U glavi štita, zlatno-žute boje, koji zauzima 1/4 širine (visine) štita, nalazi se ruka s kistom, dok se ispod nje nalazi brdo (crveno polje štita), a u sredini štita, u gornjem dijelu (bordo crvenom polje), nalazi se zlatno-žuta Frankopanska zvijezda ispod koje su dva, stilizirana isprepletena, zlatno žuta grozda, koji vise na zelenoj grančici i listovima vinove loze. Zastava Općine je bordo crvene boje, dimenzija omjera dužine i širine je 2:1, u skladu sa zakonskim odredbama. U sredini zastave na sjecištu dijagonala nalazi se grb Vinodolske općine obostrano obrubljen zlatno-žutom trakom. Visina grba na zastavi je 2/3 širine (visine) zastave.

Svako mjesto u Vinodolskoj općini ima svog zaštitnika po kojem se slavi mjesni dan: Bribir -Sv. Petra i Pavla, Grižane-Belgrad - Sv. Martina, Tribunj - Sv. Elizabetu, Drivenik - Sv. Dujma.

2.1.4 Administrativno upravljanje

Vinodolska općina ustrojena je temeljem Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN (33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13).

Ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela Općine, definirani su Statutom Općine.

Podaci o sjedištu:

Vinodolska Općina

Bribir 34, 51253 Bribir

Tel: 051/422-540

e-mail: pravna@vinodol.hr

web adresa: <http://80.241.211.10/~vinodol/>

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, utvrđenih zakonom i statutom te obavljanje poslova Državne uprave koji su zakonom prenijeti na Općinu, ustrojavaju se upravna tijela

Općine. Ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela uređuje se posebnom odlukom Općinskog vijeća. Upravna tijela se ustrojavaju kao upravni odjeli ili odsjeci i službe (u dalnjem tekstu: upravna tijela). Upravnim tijelom upravlja pročelnik koje na temelju javnog natječaja imenuje Općinski načelnik. Općinski načelnik može razriješiti pročelnika u slučajevima određenim zakonom.

Općinski načelnik obavlja izvršne poslove te zastupa Vinodolsku općinu, a sve sukladno odredbama Statuta Općine i pozitivnih propisa Republike Hrvatske. Općinski načelnik ima zamjenika koji ga, u slučaju duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti, u obavljanju dužnosti zamjenjuje, odnosno, kojem načelnik može povjeriti obavljanje određenih poslova iz svog djelokruga.

Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana i lokalne samouprave koje obavlja poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u djelokrug Općinskog vijeća. Općinsko vijeće sastavljeno je od 13 vijećnika koji između sebe izaberu predsjednika i dva potpredsjednika.

U Vinodolskoj općini zaposleno je devet djelatnika. Unutar Jedinstvenog upravnog odjela u Vinodolskoj općini su ustrojena četiri odsjeka:

- **Odsjek za komunalnu djelatnost** vodi brigu o općinskoj imovini, uređenju naselja, kvaliteti stanovanja i izgradnji i uređenju komunalnih objekata i komunalne infrastrukture.
- **Odsjek za pravne i opće poslove** odgovoran za zakonito i učinkovito poslovanje Upravnog odjela i načelnika, kao i njihovih radnih tijela.
- **Odsjek za proračun i financije** prati se ostvarenje prihoda i izrađuje proračun, kao i svi ostali plansko-finansijski dokumenti.
- **Odsjek za kulturu i društvene djelatnosti** potiče zadovoljavanje potreba stanovnika u kulturi, organizira i sudjeluje u raznim kulturnim manifestacijama te prati programe u ustanovama predškolskog odgoja i dijelom u oblasti obrazovanja.

Na području Vinodolske općine osnovana su četiri mjesna odbora:

- MO – Bribir,
- MO – Tribalj,
- MO - Grižane – Belgrad i
- MO – Drivenik.

Kontakt s građanima odvija se neposredno, telefonski ili elektronskom poštom. Općina također, posjeduje web stranicu, koja se redovito ažurira te na kojoj su dostupni svi akti od javnog interesa te obavijesti za stanovnike Općine.

Poduzeća u vlasništvu Općine i upravljanje imovinom

Vinodolska općina je većinski vlasnik i osnivač PZ „PLODOVI VINODOLA“, Bribir 34, Bribir, dok sudjeluje kao suvlasnik u sljedećim trgovačkim društvima ili ustanovama:

1. KTD „VODOVOD ŽRNOVNICA“ d.o.o., Dubrova 22 Novi Vinodolski – udjel od 14,4% - ostali suvlasnici Grad Novi Vinodolski kao većinski suvlasnik (više od 50% udjela) te Grad Crikvenica kao manjinski suvlasnik.
2. KTD „IVANJ“, d.o.o., Novi Vinodolski – suvlasnik 20% udjela – drugi suvlasnik je Grad Novi Vinodolski kao većinski suvlasnik s 80% udjela.
3. Poduzetnički centar „VINODOL“, d.o.o., Trg Vinodolskog zakona 1, Novi Vinodolski - udio od 33,3% jednako kao i ostala dva osnivača - Grad Novi Vinodolski i Grad Crikvenica.

Vinodolska općina suosnivač je Lokalne akcijske grupe (LAG) „Vinodol“, zajedno s gradovima Crikvenicom i Novi Vinodolskim. LAG Vinodol osnovan je 2012. godine s ciljem promicanja razvoja ukupnog ruralnog područja te unapređenja inicijativa i interesa od važnosti za teritorijalno područje na kojem djeluje. 2015. godine LAG-u Vinodol priključuju se Grad Bakar, Grad Kraljevica, Općina Čavle i Općina Kostrena. Područje LAG-a danas obuhvaća površinu od 683 km², a na prostoru živi 44.109 stanovnika. Sjedište LAG-a Vinodol je u Vinodolskoj općini, u Bribiru.

Tablica 3. Popis objekata u vlasništvu Vinodolske općine

R.b.	Naziv objekta	Adresa objekta
1.	Zgrada općinske uprave	Bribir 34
2.	Zgrada Knjižnice i muzeja Bribir	Bribir 31
3.	Prostor Kule sa pripadajućim poslovnim prostorima	Bribir 34
4.	Dom kulture u Bribiru	Štale 3
5.	Skladišni prostor	Štale 4
6.	Poslovni prostor dobrovoljnog vatrogasnog društva	Bribir 47
7.	Poslovni prostor Ljekarna (Pepičino)	Bribir 48
8.	Poslovni prostor Sokolana	Bribir 49
9.	Poslovni prostor Turističke zajednice Vinodolske općine	Bribir 1
10.	Poslovni prostor poduzetničkog centra	Bribir 1
11.	Mrtvačnica u Bribiru	Bribir 22A
12.	Lovačka kućica	Bribir 44A
13.	Podrumski prostor	Bribir 1

Izvor: Vinodolska općina

Na području Vinodolske općine nalaze se četiri doma kulture, po jedan u svakom naselju, čiji je vlasnik Općina. Općina je vlasnik i pet mjesnih groblja: Bribir, Belgrad, Sveta Ana, Tribalj i Drivenik.

Vinodolska općina u posjedu je tri značajna strateško – planska dokumenata:

- PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE VINODOLSKE
- MAPA RAZVOJA VINODOLSKE OPĆINE
- AKCIJSKI PLAN RAZVOJA TURIZMA VINODOLSKE OPĆINE

Financiranje lokalne samouprave

Financiranje Općine osigurano je iz sredstava Proračuna. Iznos prihoda u 2017. godini iznosi **14.718.000,00 kn**, dok iznos rashoda predviđenih za 2017. godinu također iznosi **14.718.000,00 kn**.

Oko 43,72% sredstava (6,43 mil. kn) planira se ostvariti kroz porezne prihode, 0,75% sredstava (110.000,00 kn) planira se prihodovati iz proračunskih sredstava (Proračun RH, Županijski proračun te sredstva iz proračuna Hrv. vode). 6% sredstava (883.000,00 kn) uprihodit će se od imovine (koncesije, zakupi, naknade, najmovi i rente). Kroz upravne i administrativne pristojbe (šumski i vodni doprinosi,

pristojbe, komunalne naknade i sl.) uprihodit će se čak 46,96% sredstava (6,91 mil. kn), dok će se od prodaje nefinancijske imovine uprihoditi iznos od 80.000 kn (0,54%). Primici od finansijske imovine i zaduživanja iznose 300.000,00 kn, što čini 2,03%.

Tablica 4. Proračun Općine za 2017. godinu i plan za 2018./2019. godinu

	STAVKA	2017.	2018.	2019.
6	Prihodi poslovanja	14.338.000	14.624.760	15.063.503
61	Prihodi od poreza	6.434.000	6.562.680	6.759.560
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	110.000	112.200	115.566
64	Prihodi od imovine	883.000	900.660	927.680
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	6.911.000	7.049.220	7.260.697
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	80.000	81.600	84.048
71	Prihodi od prodaje ne proizvedene dugotrajne imovine	50.000	51.000	52.530
72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	30.000	30.600	31.518
8	Primici od finansijske imovine i zaduživanja	300.000	306.000	315.180
84	Primici od zaduživanja	300.000	306.000	315.180
UKUPNI PRIHODI (6+7+8)		14.718.000	15.012.360	15.462.731
3	Rashodi poslovanja	12.908.725	13.166.899	13.561.906
31	Rashodi za zaposlene	4.269.399	4.354.787	4.485.431
32	Materijalni rashodi	5.354.979	5.462.078	5.625.940
34	Finansijski rashodi	254.000	259.080	266.852
35	Subvencije	357.404	364.552	375.489
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	0	0	0
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	660.943	674.162	694.387
38	Ostali rashodi	2.012.000	2.052.240	2.113.807
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.109.275	1.131.461	1.165.405
41	Rashodi za nabavu ne proizvedene dugotrajne imovine	418.806	427.183	439.998
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	590.469	602.278	620.347
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	100.000	102.000	105.060
5	Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova	700.000	714.000	735.420
51	Izdaci za dane zajmove	0	0	0
52	Izdaci za ulaganja u vrijednosne papire	0	0	0
54	Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova	700.000	714.000	735.420
UKUPNI RASHODI (3+4+5)		14.718.000	15.012.360	15.462.731

Priredio: Centum-percent d.o.o. prema podacima Vinodolske općine

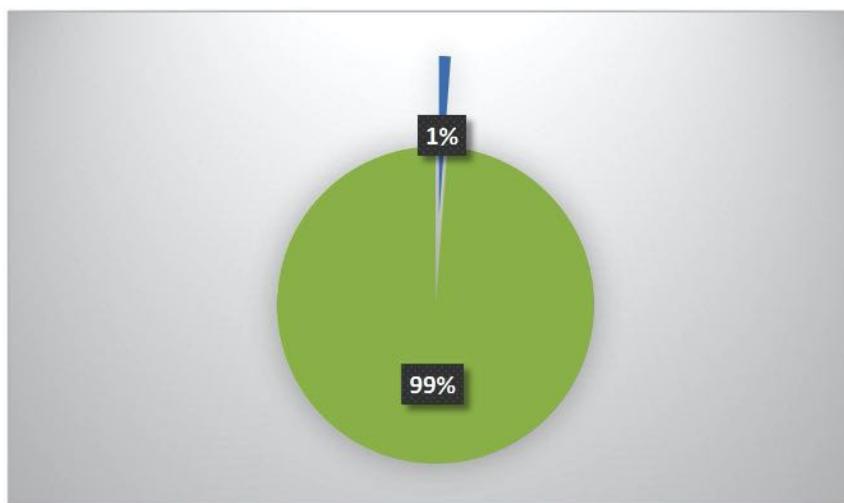
Rashodi poslovanja Vinodolske općine čine 87,7% svih rashoda (12,9 mil. kn). Rashodi za zaposlene (4,2 mil. kn) čine 29% proračuna. Na materijalne rashode otpada 5,35 mil. kn, odnosno 36,38% što uključuje rashode za materijal i energiju, rashode za usluge, naknade troškova zaposlenima i sl.

Na finansijske rashode otpada 254.000,00 kn (1,73%), dok na različite oblike subvencija otpada 357.404,00 kn (2,43%). Iznos od 660.943,00 kn (4,49%) namijenjen je za pomoći izvanproračunskim korisnicima. Na ostale rashode (donacije, kapitalne pomoći i sl.) otpada 2.01 mil. kn, što čini 13,67% ukupnih rashoda. Na rashode za nefinansijsku imovinu otpada 1,1 mil. kn ili 7,54% ukupnih rashoda. Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova iznose 700.000,00 kn, odnosno 4,76%. Planom proračuna za 2018. i 2019. godinu vidljiv je trend blagog rasta prihoda i rashoda.

Stanovništvo (demografska obilježja)

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine Vinodolska općina ima 3.577 stanovnika, što čini 1,21% ukupnog stanovništva Primorsko – goranske županije.

Slika 2. Udio stanovništva Vinodolske općine u ukupnom stanovništvu Primorsko-goranske županije

Izvor: Državni zavod za statistiku, rezultati Popisa stanovništva 2011.; obrada autora

Prosječna dob stanovništva je 45,5 godina što je nešto više od prosječne dobi stanovništva PGŽ, koja iznosi 43,9. Općina spada u rjeđe naseljena Županijska područja te je sa 23,2 stanovnika/km² značajno manje naseljena u odnosu na prosjek Županije, koji iznosi 85,1 stanovnika/km².

Tablica 5. Stanovništvo Vinodolske općine u odnosu na stanovništvo PGŽ

Općina/Županija	Površina km2	Ukupno stanovništvo	Prosječna dob godina	Gustoća naseljenosti
Vinodolska općina	151,66	3.577	45,5	23,2
PGŽ	3.588	296.195	43,9	85,1
Udio	4,24%	1,21%		

Izvor: Državni zavod za statistiku; rezultati Popisa stanovništva 2011.

Na općinskoj razini uočljiv je negativni demografski trend karakterističan za Županiju i cijelokupnu Republiku Hrvatsku, uspoređujući broj stanovnika 1991. i 2001. godine. Usporedbom podataka Popisa stanovništva iz 2011. godine s Popisom iz 2001. vidljiv je blagi porast broja stanovnika Općine za 1,33%. U istom razdoblju na županijskoj razini zabilježen je pad broja stanovništva od 3,15%, dok je na državnoj razini iznosio 3,44%.

Tablica 6. Kretanje broja stanovništva sukladno popisima iz 1991.-2011.

Općina/Županija	Broj stanovnika	Broj stanovnika	Indeks	Broj stanovnika	Indeks	Indeks
	1991.	2001.	2001./1991.	2011.	2011./2001.	2011./1991.
Vinodolska općina	3.592	3.530	98,27%	3.577	101,33%	99,58%
Primorsko-goranska županija	323.130	305.505	94,55%	296.195	96,95%	91,66%
Republika Hrvatska	4.784.265	4.437.460	92,75%	4.284.889	96,56%	89,56%

Izvor: Državni zavod za statistiku; rezultati Popisa stanovništva 2011.

Populacija od 3.577 stanovnika raspoređena je u četiri naselja s različitim gustoćama naseljenosti. Bribir je administrativno, kulturno i gospodarsko središte u kojem živi 1.695 stanovnika (popis stanovništva iz 2011.god), što čini gotovo polovicu stanovnika Vinodolske općine. Drugo naselje je Grižane-Belgrad sa 953 stanovnika, što čini 26,64% ukupnog broja stanovnika Vinodolske općine. Na trećem mjestu prema broju stanovnika nalazi se Tribalj sa 621 stanovnikom (17,36%) , a na četvrtom, Drivenik sa 308 stanovnika, odnosno, 8,61% ukupnog broja stanovnika Vinodolske općine.

Što se tiče gustoće naseljenosti najveća je u Triblju gdje iznosi 53,81 stanovnika/km², dok je najmanja gustoća naseljenosti sa 15,01 stanovnika/km² u Driveniku.

Tablica 7. Stanovništvo Općine po naseljima

Naselje	Ukupno	Muškarci	Žene	Površina	Udio/općina	Gustoća naseljenosti
Bribir	1.695	832	863	65,24	43,02%	25,98
Drivenik	308	163	145	20,52	13,53%	15,01
Grižane - Belgrad	953	473	480	54,36	35,84%	17,53
Tribalj	621	318	303	11,54	7,61%	53,81
Vinodolska općina - UKUPNO	3.577	1.786	1.791	151,66	100,00%	

Izvor: Državni zavod za statistiku; rezultati Popisa stanovništva 2011.

Spolna struktura stanovništva je uravnotežena te na muškarce otpada 49,93% stanovništva (1.786), a na žene 50,07% (1.791). Na Županijskoj razini taj odnos je 48,30% prema 51,69% u korist žena (143.085 muškaraca prema 153.110 žena).

Temeljem podataka Državnog zavoda za statistiku, napravljena je podjela na tri dobne kategorije stanovništva (0-14, 15-64 te 65 i više godina). Na dobnu strukturu stanovništva od 0-14 godina otpada 12,38% stanovništva (443), na dobnu strukturu od 15-64 godina otpada 66,76% (2388) dok na dobnu skupinu stanovnika od 65 godina i više otpada 20,86% (746) od ukupnog broja stanovnika Vinodolske općine.

Dobna skupina od 0-14 godina nešto je lošija od udjela PGŽ od 12,48%. Što se tiče dobne skupine od 65 godina i više, udio od 18,91% u PGŽ je nešto niži od udjela u Vinodolskoj općini koji iznosi 20,86%.

Po pitanju radno sposobnog stanovništva u dobi od 15-64 godine, podaci za Općinu su nešto lošiji u odnosu na PGŽ te na tu kategoriju na razini Općine otpada 66,76%, (2.388 stanovnika), dok na razini PGŽ na navedenu kategoriju otpada 68,61%, odnosno 203.224 stanovnika.

Tablica 8. Spolna i dobna struktura na razini Vinodolske općine i PGŽ

	Ukupan broj stanovnika	Spolna struktura		Dobna struktura		
		Muškarci	Žene	0-14	15-64	65 i više
Vinodolska općina	3.577	1.786	1.791	443	2.388	746
UDIO	100%	49,93%	50,07%	12,38%	66,76%	20,86%
Primorsko-goranska županija	296.195	143.085	153.110	36.967	203.224	56.004
UDIO	100%	48,31%	51,69%	12,48%	68,61%	18,91%

Izvor: Državni zavod za statistiku, rezultati Popisa stanovništva 2011.

Obrazovna struktura Vinodolske općine uglavnom prati i odražava obrazovnu strukturu u Primorsko – goranskoj županiji.

Udio stanovništva s nezavršenom osnovnom školom iznosi 6,57%, dok je udio na županijskoj razini nešto manji i iznosi 4,60%. Ovaj udio odražava i državni prosjek koji iznosi 7,81%. Udio stanovništva sa završenom osnovnom školom iznosi 17,90%, što je približno udjelu te razine obrazovanja na županijskoj razini te nešto manje od 21,29% zabilježenih na razini RH. Usporedbom spolne strukture osoba bez ikakve škole, s nezavršenom ili završenom osnovnom školom, od 25 osoba bez ikakve škole, 22 su žene, dok je od 206 osoba s nezavršenom osnovnom školom, 170 žena. Ta neujednačenost između muškaraca i žena smanjuje se s povećanjem razine obrazovanja. Među visokoobrazovanim stanovništvom prevladavaju žene (197 od 385 ukupno visokoobrazovanih stanovnika), no udio visokoobrazovanog stanovništva u odnosu na ukupno stanovništvo (11,42%) značajno je manji od županijskog (20,07%), ali i državnog prosjeka (16,39%).

Tablica 9. Obrazovna struktura stanovništva starijeg od 15 godina

Vinodolska općina	Ukupno	Bez škole	Udio %	Nedovršena osnovna škola	Udio %	Osnovna škola	Udio %	Srednja škola	Udio %	Visoka škola	Udio %
Muškarci	1.542	3	0,19%	36	2,33%	188	12,19%	1.154	74,84%	161	10,44%
Žene	1.592	22	1,38%	170	10,68%	373	23,43%	830	52,14%	197	12,37%
UKUPNO	3.134	25	0,80%	206	6,57%	561	17,90%	1.984	63,31%	358	11,42%
<hr/>											
PGŽ	259.228	1.732	0,67%	11.923	4,60%	43.267	16,69%	149.668	57,74%	52.036	20,07%
RH	3.632.461	62.092	1,71%	283.867	7,81%	773.489	21,29%	1.911.815	52,63%	595.233	16,39%

Izvor: Državni zavod za statistiku, rezultati Popisa stanovništva 2011.

Slika 3. Obrazovna i spolna struktura stanovništva u Vinodolskoj općini

Priredo: Centum percent d.o.o. prema DZS; rezultati Popisa stanovništva 2011.

Prema popisu stanovništva 2011. godine u Vinodolskoj općini 3.341 stanovnik (93,40%) izjasnio se kao Hrvat. Pod kategorijom „ostali“ izjasnilo se 196 stanovnika (5,48%), dok je stanovnika koji se ne izjašnjavaju 36 (1,01%). Na županijskoj razini udio stanovnika koji su se izjasnili kao Hrvati je 86,34%, dok je pod kategorijom „ostali“ udio od 12,11%. Udio stanovnika koji se nisu izjašnjivali je 1,32%.

Tablica 10. Stanovništvo prema narodnosti

	Broj stanovnika	Hrvati	Ostali	Ne izjašnjavaju se	Nepoznato
Vinodolska općina	3.577	3.341	196	36	4
Udio %	100,00%	93,40%	5,48%	1,01%	0,11%
PGŽ	296.195	255.730	35.880	3.901	684
Udio %	100,00%	86,34%	12,11%	1,32%	0,23%

Izvor: Državni zavod za statistiku; rezultati Popisa stanovništva 2011.

U Vinodolskoj općini udio stanovnika koji se izjašnjavaju kao katolici je 86,44%, dok na županijskoj razini udio istoimene kategorije iznosi 78,13%. Udio stanovnika koji su se izjasnili kao pripadnici neke druge vjerske zajednice iznosi 10,62%, dok na razini županije taj postotak iznosi 18,04%. Udio ne izjašnjjenih iznosi 2,86%, dok na razini Županije iznosi 3,53%.

Tablica 11. Stanovništvo prema vjerskoj pripadnosti

	Broj stanovnika	Katolici	Ostali	Ne izjašnjavaju se	Nepoznato
Vinodolska općina	3.577	3.092	380	102	3
Udio %	100,00%	86,44%	10,62%	2,86%	0,08%
PGŽ	296.195	231.405	53.443	10.455	892
Udio %	100,00%	78,13%	18,04%	3,53%	0,30%

Izvor: Državni zavod za statistiku; rezultati Popisa stanovništva 2011.

Kod migracija stanovništva, vidljiva je ujednačenost na općinskoj i županijskoj razini te tako 1.509 stanovnika, odnosno 42,19% od rođenja živi na teritoriju promatranih naselja, dok je na razini Županije postotak nešto veći i iznosi 43,31%. Ako se pridoda 3,86% stanovnika koji su došli iz drugog naselja unutar Vinodolske općine te 26,11% stanovnika koji su došli iz drugog grada ili općine unutar iste Županije, dolazi se do 72% stanovništva iz uske regije, što je približno slično županijskim podacima gdje je udio stanovnika iz iste regije oko 70%.

Udio stanovništva pristiglih iz drugih županija Republike Hrvatske iznosi 14,03% i manji je od udjela na razini Županije koji iznosi 16,83%. Udio stanovništva pristiglog iz inozemstva iznosi 13,78% te je približan udjelu na županijskoj razini koji iznosi 13,62%.

Tablica 12. Stanovništvo prema migracijama

	Broj stanovnika	Od rođenja stanuju u istom naselju	Došli iz drugog naselja unutar Općine	Došli iz drugog grada ili općine iste županije	Došli iz druge županije	Nepoznato mjesto u RH	Inozemstvo	Nepoznato
Vinodolska općina	3.577	1.509	138	934	502	1	493	-
Udio %	100,00%	42,19%	3,86%	26,11%	14,03%	0,03%	13,78%	-
PGŽ	296.195	128.285	12.136	65.127	49.859	79	40.334	375
Udio %	100,00%	43,31%	4,10%	21,99%	16,83%	0,03%	13,62%	0,13%

Izvor: Državni zavod za statistiku; rezultati Popisa stanovništva 2011.

Prema podacima iz 2011. godine od 3.134 radno aktivnih stanovnika u dobi od 15-65 godina, njih 1.272, odnosno 40,59% bilo je zaposleno, dok je 1.568 (50,03%) bilo ekonomski neaktivno, što je podjednako udjelu iste kategorije stanovništva u PGŽ.

Nezaposlenih je bilo 294, odnosno 9,38% što je približno jednako udjelu na županijskoj razini, koji iznosi 7,28%. Nezaposlenih koji traže prvo zaposlenje na općinskoj razini bilo je 0,77%, dok je istovjetna kategorija na županijskoj razini iznosila 0,92%.

Od 1.568 ekonomski neaktivnih stanovnika, 1.018 spadalo je u kategoriju umirovljenika, 168 spadalo je u kategoriju osoba koje se bave obvezama u kućanstvu, 186 u kategoriju učenika ili studenta te njih 196 u kategoriju ostalo.

Tablica 13. Stanovništvo starije od 15 godina prema aktivnosti

	Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni			Ekonomski neaktivni					Nepoznato
			Ukupno	Nezaposleni, traže prvo zaposlenje	Nezaposleni, traže ponovo zaposlenje	Ukupno	Umirovljenici	Osobe koje se bave obavezama u kućanstvu	Učenici ili studenti	Ostale neaktivne osobe	
Vinodolska općina	3.134	1.272	294	24	270	1.568	1.018	168	186	196	-
Udio %	100,00%	40,59%	9,38%	0,77%	8,62%	50,03%	32,48%	5,36%	5,93%	6,25%	-
PGŽ	259.228	115.523	18.862	2.380	16.482	124.512	78.276	11.985	20.478	13.773	331
Udio %	100,00%	44,56%	7,28%	0,92%	6,36%	48,03%	30,20%	4,62%	7,90%	5,31%	0,13%

Izvor: Državni zavod za statistiku; rezultati Popisa stanovništva 2011.

2.1.5 Gospodarstvo (industrija, poduzetništvo, obrtništvo)

Prema indeksu razvijenosti Primorsko - goranska županija nalazi se u IV. kategoriji jedinica regionalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka Republike Hrvatske, a Vinodolska općina, također spada u IV. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka, Republike Hrvatske (101,23%). Prema podacima DZS-a o BDP-u na razini županija za 2011. godinu Primorsko-goranska županija ostvarila je ukupni bruto proizvod u iznosu od 3.768.000.000 eura, što čini 8,52% ukupnog bruto proizvoda na razini Republike Hrvatske. Bruto proizvod po glavi stanovnika na razini PGŽ iznosio je 12.724 € po stanovniku, što je više od BDP-a po glavi stanovnika na razini Republike Hrvatske koji je u 2011. godini iznosio 10.325 eura.

Stanje gospodarstva na području Vinodolske općine trenutno ima sljedeće karakteristike:

1. Poljoprivreda se sreće u relativno malom učešću, orijentirana gotovo isključivo na sektor vinarištva (PZ Studec i PZ Plodovi Vinodola)
2. Na području Vinodolske općine ima 1.577,25 ha poljoprivrednog zemljišta, od čega je:
  - 71,45 ha osobito vrijedno obradivo tlo- P1
  - 352,04 ha vrijedno obradivo tlo- P2
  - 1.153,76 ha ostala obradiva tla-P3
3. U sektoru malog i srednjeg poduzetništva prevladava djelatnost trgovine na veliko i malo te građevinarstvo.
4. Djelatnosti, koje su većeg obima su proizvodnja električne energije – HE „VINODOL“ i šumarstvo (bivše Šumarije Novi Vinodolski i Crikvenica, koje gospodare šumama na području Vinodolske općine) u sustavu su javnih poduzeća – HEP-a i Hrvatskih šuma

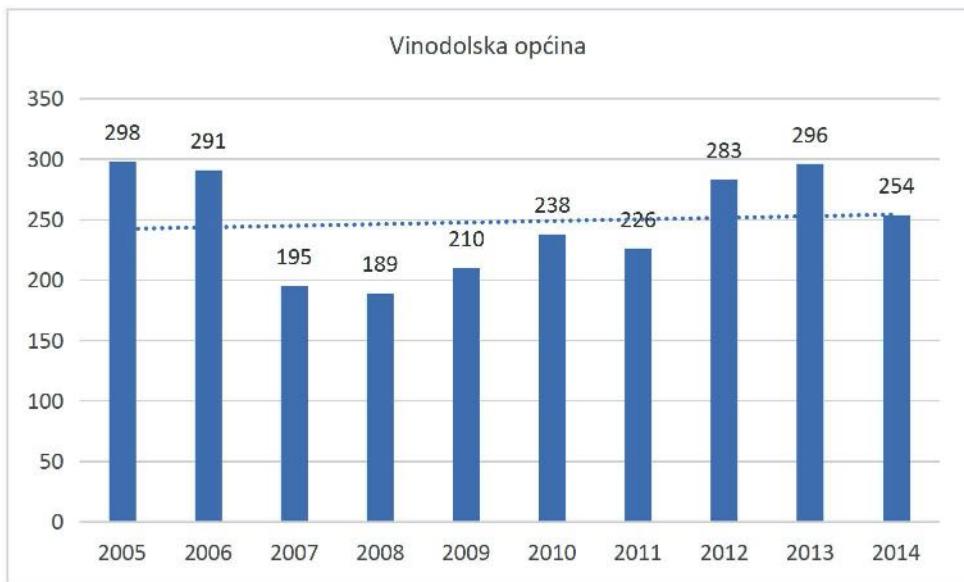
Osnovne karakteristike gospodarstva

- Slaba razvijenost gospodarstva, posebno proizvodnih djelatnosti, kako po broju gospodarskih subjekta, tako i po broju zaposlenih radnika
- Dnevna migracija zaposlenog stanovništva u okolne JLS (Crikvenica, Novi Vinodolski, Rijeka)
- Orijentiranost na sezonsko zapošljavanje u turizmu
- Pojačani interes i razvoj turizma, posebno u segmentu ruralnog turizma, koje međutim ne sudjeluje direktno u segmentu malog gospodarstva (posebno ne u efektima zapošljavanja), već je najvećim dijelom koncentrirana u segmentu privatnog smještaja, što također predstavlja u širem smislu segment mikropoduzetništva

Nezaposlenost

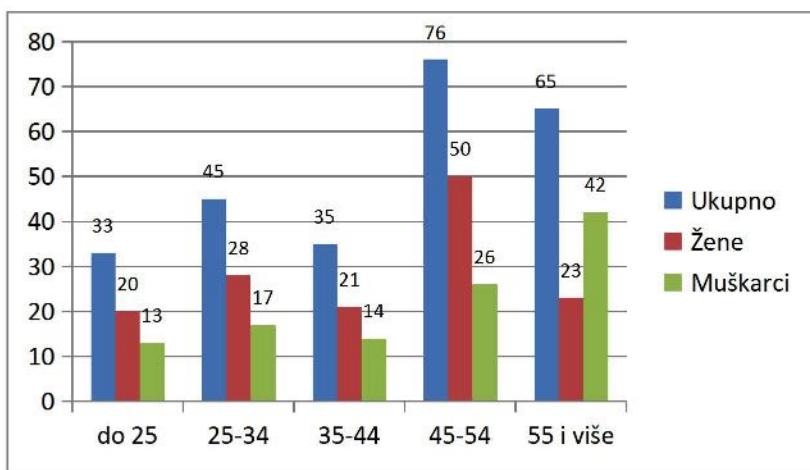
Trendovi nezaposlenosti na razini Vinodolske općine preslikavaju ukupnu gospodarsku situaciju. Kroz promatrano desetogodišnje razdoblje, minimum nezaposlenosti zabilježen je 2008.godine, nakon čega se bilježi trend rasta u 2009. i 2010. godini po stopi od 11%, odnosno, 13%. U 2011.godini bilježi se blagi pad, uz ponovni rast 2012.godine po stopi od 25% , odnosno od 4,6% u 2013. godini. Godine 2014. dolazi do pada nezaposlenosti od 16% što ukazuje na ponovni zaokret i smanjenju broja nezaposlenih.

Graf 1. Broj nezaposlenih osoba u Vinodolskoj općini na dan 31.12.2005.-2014.

Priredio: Centum percent d.o.o. prema podacima HZZ PU Rijeka

Graf 2. Broj nezaposlenih osoba u Vinodolskoj općini na dan 31.12.2014. prema dobi i spolu

Priredio: Centum percent d.o.o. prema podacima HZZ PU Rijeka

Iz prethodnog grafikona vidljivo je da je u dobnoj skupini do 34 godine na području Vinodolske općine 78 nezaposlenih osoba, što čini 31% ukupnog broja nezaposlenih. Najmanji broj nezaposlenih je u dobnoj skupini do 25 godina, koja čini 12% od ukupnog broja nezaposlenih. Na dobnu skupinu 35-44 godina otpada 35 osoba, što je gotovo isto kao i kod dobne skupine do 25 godina. Posebno ranjivu kategoriju s obzirom na njihovu dob, evidentne slabosti u obrazovnoj strukturi te nesklonost poslodavaca pri zapošljavanju te dobne kategorije predstavljaju nezaposleni od 45-54 godine na koju otpada 76 osoba.

Važna činjenica je da u svim dobним kategorijama nezaposlenih, osim one iznad 55 godina, prevladavaju žene, s posebno izraženom razlikom u dobnoj skupini od 45-54 godine gdje žene čine gotovo polovicu nezaposlenih.

Prema podacima HZZ RU Rijeka, na dan 31.12.2014. godine bilo je registrirano ukupno 254 nezaposlenih osoba s prebivalištem na području Vinodolske općine, od čega 142 žene ili 55,9% te 112 muškaraca, odnosno 44,1%. Na razini PGŽ omjer nezaposlenosti muškaraca i žena je podjednak te muškarci sudjeluju s 42,65%, dok žene sudjeluju s 57,35%.

Tablica 14. Nezaposlenost po stupnju obrazovanja na Općinskoj i Županijskoj razini

	UKUPNO			Bez škole i nezavršena osnovna škola			Osnovna škola			SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike			SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina			Gimnazija			Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola			Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat		
Vinodolska općina	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci
	254	142	112	3	2	1	61	36	25	83	38	45	73	42	31	9	7	2	12	8	4	13	9	4
UDIO	100,00%	55,91%	44,09%	1,18%	0,79%	0,39%	24,02%	14,17%	9,84%	32,68%	14,96%	17,72%	28,74%	16,54%	12,20%	3,54%	2,76%	0,79%	4,72%	3,15%	1,57%	5,12%	3,54%	1,57%
PGŽ	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci	Ukupno	Žene	Muškarci
	17.971	10.307	7.664	958	532	426	2.895	1.633	1.262	5.350	2.442	2.908	4.802	3.042	1.760	623	406	217	1.245	764	481	2.098	1.488	610
UDIO	100,00%	57,35%	42,65%	5,33%	2,96%	2,37%	16,11%	9,09%	7,02%	29,77%	13,59%	16,18%	26,72%	16,93%	9,79%	3,47%	2,26%	1,21%	6,93%	4,25%	2,68%	11,67%	8,28%	3,39%

Izvor: HZZ RU Rijeka

Što se tiče obrazovne strukture nezaposlenih osoba, ako ih se usporedi s podacima na razini Županije vidljivi su slični trendovi u oba slučaja, gdje najveći udio nezaposlenih osoba otpada na one sa završenom trogodišnjom srednjom školom koji na razini Općine iznosi 32,68%, dok je udio na razini Županije 29,77%. Druge dvije najzastupljenije skupine su osobe sa završenom osnovnom ili srednjom četverogodišnjom školom koji u ukupnom broju nezaposlenih osoba s prebivalištem u Vinodolskoj općini zauzimaju 24,02% i 28,74% udjela, dok su ti udjeli na razini Županije 16,11% i 26,72%.

Ukoliko se usporede podaci o nezaposlenima s fakultetskim obrazovanjem, evidentan je njihov više od dvostruko veći udio u na Županijskoj razini koji iznosi 11,67%, dok je istodobno na Općinskoj razini 5,12%.

Zaposlenost

Prema podacima FINA-e na dan 31.12.2014. na području Vinodolske općine bilo je zaposleno 107 djelatnika unutar 10 djelatnosti. Najviše zaposlenih sa čak 41,12% bilo je u djelatnosti trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala te u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi sa 14,95%. Iz navedene tablice vidljivo je da je najmanji broj zaposlenih u djelatnosti poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti te je vidljiv nizak udio neproizvodnih djelatnosti u ukupnom broju zaposlenih.

Tablica 15. Zaposlenost u pravnim osobama prema NKD 2007. na dan 31.12.2014.

Naziv djelatnosti NKD 2007	Broj zaposlenih	Udio %
POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	2	1,87
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	5	4,67
GRAĐEVINARSTVO	11	10,28
TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	44	41,12
DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	7	6,54
INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	9	8,41
POSLOVANJE NEKRETNINAMA	0	0,00
STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	10	9,35
ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	3	2,80
DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	16	14,95
UKUPNO	107	100

Izvor: FINA

Poduzetništvo i obrtništvo

Prema podacima FINA-e, odnosno, osnovnim financijskim rezultatima poslovanja poduzetnika po djelatnostima, na području Vinodolske općine u 2014. godini registrirana su 43 pravna subjekta.

Navedeni pravni subjekti prema broju zaposlenih, svrstani su u kategoriju mikro ili malih poduzeća, s obzirom da pojedinačno zapošljavaju do 50 osoba te su registrirani kao društva s ograničenom odgovornošću.

Od svih djelatnosti prikazanih u tablici u nastavku vidljivo je da najviše tvrtki djeluje u djelatnosti trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala - njih 12 te u djelatnosti građevinarstva, njih sedam. U djelatnosti trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala zaposlene su 44 osobe od ukupno 107. U šest tvrtki zaposlena je po jedna osoba, dok u devet tvrtki nije zaposlena niti jedna osoba.

Od navedene 43 tvrtke, 25 je poslovalo s dobiti, a 18 s gubitkom. Ukupno ostvareni prihodi evidentiranih subjekata iznosili su 37.076.000,00 kn, a dobit 2.004.000,00 kuna. Ukupno ostvareni gubici iznosili su 1.324.000,00 kn.

Prosječna isplaćena neto plaća u navedenim subjektima iznosila je 3.990,00 kn, dok je prosječna mjesecna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za lipanj 2015. iznosila 5.810 kuna. Isplaćene neto plaće čine 72% isplaćene neto plaće na razini RH.

U ukupnim prihodima od 37.076.000,00 kuna, najznačajniji udio također, zauzima djelatnost trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala s ostvarenim prihodima u iznosu od 21.070.000,00 kn, gdje je ostvarena i najveća dobit u iznosu od 1.324.000, kn, ali i najveći gubici u iznosu od 324.000,00 kuna.

U ukupnim prihodima značajno sudjeluje i djelatnost informacije i komunikacije s prihodom od 4.64 mil.kn te djelatnosti prerađivačke industrije s prihodom 2,4 mil.kn. Također, najveći dobici ostvareni su u djelatnosti trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala, u iznosu od 1,32 mil.kn.

Na području Vinodolske općine osnovana je Poslovna zona „Barci“, veličine 2 ha, smještena neposredno iznad županijske ceste Bribir-Grižane, iznad dijela naselja Grižane (Barci). Zemljište na kojem se razvija poslovna zona dijelom je u vlasništvu Republike Hrvatske (Hrvatske šume, Šumsko gospodarstvo Senj), što ulaganja u ovu poslovnu zonu čini bitno finansijski isplativim, budući da Vlada Republike Hrvatske potiče ulaganja u poslovne zone, prodajom ovakvih zemljišta, pod vrlo povoljnim uvjetima. Ostali dio zemljišta, na kojem je planirana poslovna zona, vlasništvo je privatnih osoba, za što treba osigurati finansijska sredstva za otkup zemljišta. Blizina i dostupnost infrastrukture (pristupne ceste, voda, električna struja), blizina naselja Grižana i Bribira, kao i Grada Crikvenice te naprijed navedeno vlasništvo zemljišta, bili su presudni faktori u određivanju prioriteta ulaganja u poslovne zone u Općini Vinodolskoj, u poslovnu zonu Barci.

Također, Vinodolska općina jedan je od osnivača Poduzetničkog centra „Vinodol“ d.o.o. Poduzetnički centar „Vinodol“ d.o.o. jedna je od poduzetničkih potpornih institucija u Republici Hrvatskoj, čija je osnovna djelatnost savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem.

Zadaća centra je informiranje poduzetnika, izrada poslovnih planova, investicijskih studija, studija predizvodivosti, studija izvodivosti i analiza troškova i koristi, izrada poslovno planske, investicijske i koncesijske dokumentacije, izrada projekata bez obzira jesu li su namijenjeni dobivanju kreditnih ili bespovratnih sredstava, priprema i prijava projekata na nacionalne i EU fondove, provedba nacionalnih i EU projekata te izrada akcijskih planova i strategija razvoja. Centar je postao nezaobilazna spona između poduzetnika, jedinica lokalne samouprave i bankarskih institucija. Posredovanje Centra u realizaciji i ostvarenju poduzetničkih inicijativa vrlo je važno te je u osam godina djelovanja, posredovao u dodjeljivanju 46 kredita u Vinodolskoj općini u vrijednosti od 12.959.094,00 milijuna kuna i podržao otvaranje preko 50 radnih mjesta te pomogao očuvanju još oko 100 postojećih radnih mjesta. Centar je osnovan od strane tri jedinice lokalne samouprave - Grada Novog Vinodolskog, Grada Crikvenice i Općine Vinodolske u jednakim osnivačkim udjelima te je osnovan u svrhu preuzimanja vodeće uloge u gospodarskom razvoju i poticanju poduzetništva na području koje obuhvaća tri jedinice lokalne samouprave - osnivača Centra.

Tablica 16. Aktivne tvrtke registrirane na području Vinodolske općine

Područje	Naziv djelatnosti NKD 2007	Broj tvrtki	Broj zaposlenih
A	0121 Uzgoj grožđa	1	1
A	0147 Uzgoj peradi	1	1
<i>Ukupno A</i>	<i>POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO</i>	2	2
C	2599 Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala, d n	1	1
C	3312 Popravak strojeva	1	4
<i>Ukupno C</i>	<i>PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA</i>	2	5
F	4110 Organizacija izvedbe projekata za zgrade	1	
F	4120 Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	4	9
F	4321 Elektroinstalacijski radovi	1	2
F	4331 Fasadni i štukaturski radovi	1	
<i>Ukupno F</i>	<i>GRAĐEVINARSTVO</i>	7	11
G	4520 Održavanje i popravak motornih vozila	2	18
G	4618 Posredovanje u trgovini specijaliziranoj za određene proizvode	1	2
G	4619 Posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima	2	
G	4639 Nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duhanskim proizvodima	1	1
G	4646 Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima	1	13
G	4690 Nespecijalizirana trgovina na veliko	4	2
G	4776 Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, gnojivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijaliziranim prodavaonicama	1	8
<i>Ukupno G</i>	<i>TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA</i>	12	44
I	5510 Hoteli i sličan smještaj	3	3
I	5520 Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	1	
I	5610 Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane	1	4
I	5630 Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	1	
<i>Ukupno I</i>	<i>DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE</i>	6	7
J	5920 Djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	1	2
J	6201 Računalno programiranje	1	7
<i>Ukupno J</i>	<i>INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE</i>	2	9
L	6810 Kupnja i prodaja vlastitih nekretnina	1	
<i>Ukupno L</i>	<i>POSLOVANJE NEKRETNINAMA</i>	1	0
M	7022 Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem	2	1
M	7112 Inženjerstvo i s njim povezano tehničko savjetovanje	2	1
M	7430 Prevoditeljske djelatnosti i usluge tumača	1	
M	7490 Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, d n	1	8
<i>Ukupno M</i>	<i>STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI</i>	6	10
N	7911 Djelatnosti putničkih agencija	4	3
<i>Ukupno N</i>	<i>ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI</i>	4	3
Q	8622 Djelatnosti specijalističke medicinske prakse	1	16
<i>Ukupno Q</i>	<i>DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI</i>	1	16
UKUPNO		43	107

Izvor: FINA

Tablica 17. Osnovni podaci o poduzetnicima u Vinodolskoj općini

Naziv	Svi poduzetnici		
	2013.	2014.	Indeks
Broj poduzetnika		43	
Broj dobitaša		25	
Broj gubitaša		18	
Broj zaposlenih	91	107	117,6
Naziv	(iznosi u tisućama kuna)		
Ukupni prihodi	32.363	35.076	108,4
Ukupni rashodi	30.348	33.821	111,4
Dobit razdoblja	2.006	2.004	99,9
Gubitak razdoblja	515	1.324	257,1
Dobit razdoblja(+) ili gubitak razdoblja(-)	1.492	681	45,6
Prosječna mjesecačna neto plaća po zaposlenom	4.021	3.990	99,2

Izvor: FINA

Prema podacima Udruženja obrtnika Grada Crikvenice i Vinodolske općine iz 2014. godine, na području Vinodolske općine registriran je 91 obrt koji je razvrstan u 11 djelatnosti. Djelatnost s kojom se najviše obrta bavi je građevinarstvo (22 obrta), dok su u djelatnostima trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i u ostalim uslužnim djelatnostima po 11 obrta.

Tablica 18. Broj obrta u Vinodolskoj općini prema djelatnostima

Djelatnost	Broj obrtnika
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2
Prerađivačka industrija	10
Građevinarstvo	22
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	11
Prijevoz i skladištenje	9
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	11
Informacije i komunikacije	2
Poslovanje nekretninama	7
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	5
Umjetnost, zabava i rekreacija	1
Ostale uslužne djelatnosti	11
UKUPNO	91

Izvor: UO Crikvenice i Vinodolske općine

2.1.6 Turizam

Prema "Pravilniku o proglašenju i razvrstavanju turističkih mjesta u razrede" (NN 6/92, 75/94, 69/97, 60/98, 78/99, 88/08, 127/07) i „Pravilniku o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede“ (NN 122/09, 9/10, 61/10, 82/10, 36/11, 89/11, 146/11, 141/12, 144/12, 38/13, 153/13, 126/15, 15/16) na području Vinodolske općine u "C" razred razvrstano je mjesto Drivenik, a u "B" razred ostala mjesta u Vinodolskoj općini. U cilju promicanja kulturnih i prirodnih vrijednosti Vinodolske općine, 1998. godine je osnovana Turistička zajednica Općine Vinodolske (TZOV). U organizaciji TZOV-a održavaju se brojne kulturne i druge manifestacije koje značajno povećavaju stupanj atraktivnosti Vinodolske općine i obogaćuju sadržaj boravka turista, ali i stvaraju mogućnosti veće turističke potrošnje. Neke od manifestacija su: „Drivenik-čuvar kroz povijest“, „Vinodolske ljetne večeri“, „Dujmova“, „Petrova“ „Ružica Vinodola“, „Martinje“ te ostale manifestacije.

Na području Vinodola registrirano je u 2016. godini 190 privatnih iznajmljivača (soba, apartmana i kuća za odmor) od čega je trenutno veliki broj u komercijalnoj upotrebi, a pokrenuto je još desetak projekata koji zadovoljavaju sve atributе objekata ruralnog turizma te ih se može smatrati svojevrsnom osnovom razvoja ruralnog turizma u Vinodolu. Potražnja ovakvog vida turizma na području Vinodola je u značajnom porastu te se iz godine u godinu bilježi sve veći porast broja ovakvih projekata. Osim privatnih iznajmljivača u Vinodolskoj općini postoji još po jedan hotel, pansion i planinarski dom. U privatnom smještaju registrirano je ukupno 943 ležajeva, od čega 858 u privatnom smještaju, 52 u pensionu, 13 u planinarskom domu i 20 u etno hotelu. Valja napomenuti da broj iznajmljivača, kao i ukupan broj raspoloživih kreveta, također, konstantno raste iz godine u godinu. Posebnost u turističkoj ponudi Vinodola je prvi etno hotel na ovim područjima i šire, kategoriziran kao hotel baštine s 4 zvjezdice. Tristo godina staro obiteljsko imanje, kompleks od više kamenih starih kuća, preuređeno je u udobnu kuću za goste, pridajući važnost detaljnoj rekonstrukciji povijesne zgrade.

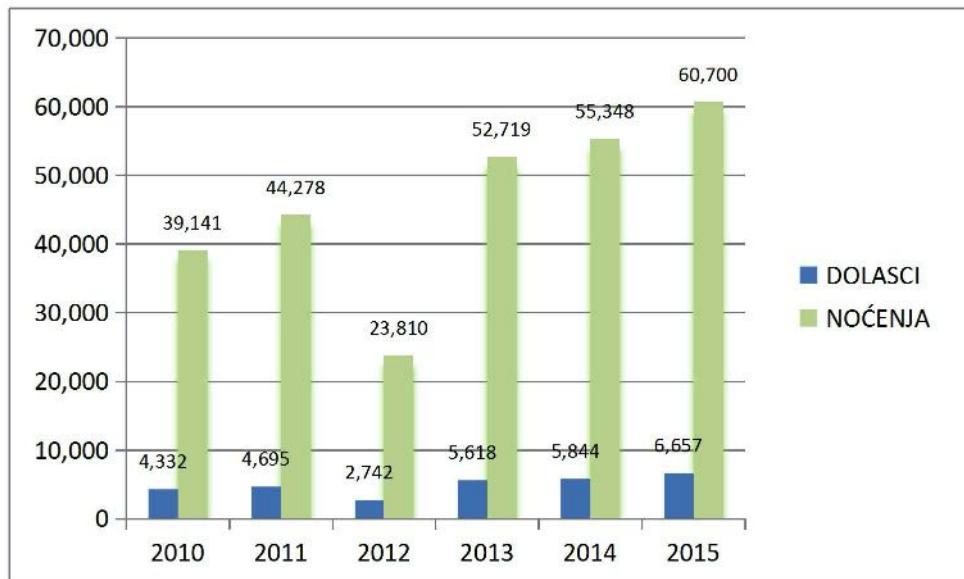
Hotel "Balatura" u Triblju niknuo je na temeljima starog seoskog domaćinstva sastavljenog od četiri povezane kuće.

Prema evidenciji Ureda Turističke zajednice Vinodolske općine, u 2016. godini Vinodolsku općinu posjetilo je 8.289 turista. Broj turističkih dolazaka povećao se u odnosu na prethodnu 2015. godinu, dok je i broj noćenja bio u porastu. Ukupni promet gostiju je veći za 24,51% (2015. – 6.657 gostiju, 2016. – 8.289 gostiju), a broj noćenja bilježi rast od 22,33% (2015. – 60.700 noćenja, 2016. – 74.252 noćenja) u odnosu na 2015. godinu.

Udio ostvarenih noćenja u ruralnim kućama za odmor iznosi 54%, ali, mora se uzeti u obzir i činjenica da se radi o ostvarenju noćenja u 86 smještajnih jedinica, odnosno, ruralnih objekata koji raspolažu sa 458 ležajevima, dok ostali dio ostvarenog noćenja zajedno čini hotel Balatura, pansion Mirna dolina, planinarski dom Vagabundina koliba i apartmani.

Ovakvi podaci nisu rezultat samo bolje popunjenoosti, već dokazuju i potvrđuju sve veći broj obnovljenih i novoizgrađenih ruralnih kuća na području cijelog Vinodola. Zainteresiranost za odmor u ovakvim objektima najviše postoji kod Nijemaca, Nizozemaca i Belgijanaca.

Graf 3. Ukupan broj dolazaka i noćenja od 2010.-2015. godine

Priredio: Centum percent d.o.o. prema podacima Turističke zajednice Vinodolske općine

Vinodolska općina svoj turistički razvoj mora zahvaliti i dobrom geoprometnom položaju. Sve kvalitetnije prometnice omogućavaju dolazak motoriziranim turistima na ovu destinaciju u samo nekoliko sati. Na udaljenosti do 500 km nalaze se glavna emitivna tržišta tradicionalno prisutna na ovoj rivijeri, poput južne Njemačke, Austrije, Mađarske, Češke, Slovačke i Italije.

Karakteristika Vinodola je raznolikost prostora što obuhvaća raznolike prirodne pejzaže, od morskih, preko zelene doline, do kontinentalnoga šumskog predjela planinskog platoa podno Velike Kapele. Takva velika prostorna raznolikost povećava ambijentalnu vrijednost Vinodola kao turističke destinacije i pruža posebne i najveće mogućnosti upravo za rekreaciju, sport i opuštanje. Na području Općine izdvojena je zona za sportsko-rekreacijsku namjenu, ukupne površine 1,14 ha, i to: R1 - Sportski centar uz naselje Tribalj, izdvojeno je građevinsko područje namijenjeno sportsko-rekreacijskim sadržajima, površine 1,14 ha.

Vinodolska općina također, obiluje prirodnim blagodatima koje omogućuju bavljenje sportom i rekreacijom, poput šuma i gorskih predjela koji su pogodni za bavljenje lovom, planinarenjem, trčanjem, pješačenjem, biciklizmom te jezero Tribalj koje omogućuje bavljenje ribolovom, veslanjem i drugim vodenim sportovima.

Na području Vinodolske općine, u cilju razvoja turizma, potrebno je valorizirati prirodne potencijale Općine, a koje čine šume i lovna područja s očuvanom vegetacijom i fondom divljači, a koja su pogodna za različite oblike turističke valorizacije. Uz takve prirodne pogodnosti te prirodan i očuvan okoliš, značajan potencijal predstavljaju i sakralne građevine, kao i područja očuvanog ruralnog prostora koji mogu utjecati na planirane oblike turizma na području Općine. Osim navedenih potencijala prostora Vinodolske općine, na budući razvoj turizma utjecat će i kretanja u suvremenom turizmu, u čijoj potražnji se sve više izdvajaju specifični zahtjevi za što prirodnijim te ekološki očuvanim prostorima, zdravoj prehrani, aktivnom odmoru i rekreaciji u takvom okolišu, a za što na ovom području ima potrebnih potencijala.

Najveće bogatstvo Vinodola je prostor i on nudi razne mogućnosti za razvoj selektivnih oblika turizma kao što je ruralni, eko i etno turizam, pa čak i kulturni turizam koji u svijetu pokazuje sve veći trend

porasta. Tu je i nezaobilazno bogatstvo kulturne baštine koja pruža atraktivne kulturne sadržaje, zatim mogućnost korištenja biciklističkih i planinarskih staza, šetnica, mogućnost bavljenja lovnim turizmom u šumskom predjelu te ribolovnim na jezeru u Triblju, ali isto tako i bavljenje ekstremnim sportovima (*paragliding*, slobodno penjanje-*free climbing*).

Područje Vinodola mora graditi svoju budućnost u nasljeđu prošlosti uz uvažavanje znanja i sposobnosti profesionalnih kadrova i lokalnog stanovništva, a strategija podizanja konkurentnosti treba se usmjeriti na ponovnu valorizaciju tradicijskih vrijednosti i osiguranju najviše kvalitete ponude svih sadržaja destinacije i smještajnih kapaciteta visoke kvalitete, pri čemu naglasak treba staviti na očuvanje autohtonih etno i ambijentalnih vrijednosti uz kontinuirano povećanje kvalitete i razvoj kadrova.

Potencijalni selektivni oblici turizma koji bi se mogli razviti u Vinodolskoj općini su:

- **agroturizam** - turizam na domaćinstvu gdje postoji poljoprivredna proizvodnja.
- **ruralne kuće za odmor** - tradicionalne kuće, potpuno adaptirane poštujući uvjete ambijentalnosti i korištenja prirodnih materijala. Cjelokupna se kuća s pripadajućim prostorom iznajmljuje gostima.
- **ruralni B&B** - domaćinstvo koja pored noćenja nude i doručak, također, spravljen od vlastitih proizvoda.
- **ruralni obiteljski hoteli** - mali, intimni hoteli, organizirani u starim izdanjima i nemaju kapacitet kreveta veći od 35 kreveta. Vode ga sami vlasnici te i tu postoji interakcija gost-domaćin. Postoji i vlastita proizvodnja nekih od proizvoda.
- **kušaonice** - mjesta gdje se može u poznati, probati i kupiti određeni tradicionalni proizvod: med, maslinovo ulje, vino, pršut, rakija, sir. Na ovim domaćinstvima nema smještaja.
- **kulturni turizam** - posjete turista izvan njihovog stalnog mesta boravka motivirane interesom za kulturom, što obuhvaća povijest, umjetnost ili naslijeđe na nekom lokalitetu.
- **sportsko-rekreacijski turizam** - posjete turista s motivima i sadržajima aktivnog odmora.

Kao ključni resursi, na kojima je moguće razvijati ruralni turizam u Vinodolu ističu se:

- veliki broj starih, autohtonih primorskih kuća, čak i čitavih malih sela, koje su zapuštene slijedom procesa depopulacije Vinodola. U tom segmentu posebno se ističu pojedine lokacije Grižana i Bribira.
- prirodna privlačnost flore i faune Vinodolske doline i šumskog predjela Vinodola, koje su u potpunosti zaštićene i Prostornim planom posebnih obilježja Vinodolske doline
- bogata kulturno povjesna baština Vinodola, posebno frankopanskih kaštela i crkava potencijal za razvoj poljoprivrede i agroturizma

2.1.7 Poljoprivreda

Prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine na teritoriju Vinodolske općine evidentirano je 19 osoba koje se bave poljoprivredom, šumarstvom i lovstvom. Udio poljoprivrednika u ukupnom broju stanovnika Općine iznosi samo 1%.

Tablica 19. Zaposleni prema zanimanju, starosti i spolu u poljoprivredi

Zanimanje	Spol	Ukupno	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i više
Poljoprivrednici, šumari, ribari i lovci	Svi	19	-	-	-	5	2	5	4	-	3	-	-
	m	15	-	-	-	5	1	3	3	-	3	-	-
	ž	4	-	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Poljoprivredno zemljište

Prema podacima Prostornog plana, Vinodolska općina raspolaže s ukupno 1.577,25 ha poljoprivrednog zemljišta, od čega je:

- 71,45 ha osobito vrijedno obradivo tlo – P1
- 352,04 ha vrijedno obradivo tlo – P2
- 1.153,76 ha ostala obradiva tla – P3

Poljoprivredno zemljište čini 10,4 % ukupnog teritorija Vinodolske općine.

Korišteno poljoprivredno zemljište evidentirano je u ARKOD sustavu kojeg vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i njegova ukupna površina iznosi 253,84 ha, raspoređenih na 131 parceli, koje koristi 31 OPG. Sve poljoprivredne aktivnosti obavljaju obiteljska poljoprivredna gospodarstva, što ih ujedno čini ciljanom skupinom u korištenju fondova namijenjenih izravnim plaćanjima i ruralnom razvoju.

Raspoloživog zemljišta koristi se samo 16,1%, zbog čega je nužno značajno povećati korištenje poljoprivrednog zemljišta. Na području Općine registrirano je ukupno 39 poljoprivrednih gospodarstava, od čega su sve obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG) i jedna poljoprivredna zadruga. Prava na izravna plaćanja 2013. godine ostvarila su 13, a u 2014. godini 11 OPG-a.

Tablica 20. Kategorija zemljišta, parcele i površine

Šifra	Vrsta uporabe zemljišta	Površina (hektara)	Broj parcele po vrsti uporabe	Broj PG-a ²	Udio %
200	Oranica	1,91	10	8	7,63
310	Livada	29,08	20	5	15,27
321	Krški pašnjak	210,34	43	9	32,82
410	Vinograd	2,67	23	8	17,56
421	Maslinik	1,96	6	4	4,58
422	Voćnjak	3,20	15	7	11,46
490	Mješoviti višegodišnji nasadi	2,47	10	6	7,63
900	Ostale vrste korištenja zemljišta	2,22	4	3	3,05
UKUPNO		253,84	131	31³	100%

Izvor: APPRRR, ARKOD, Land parcels na dan 26.08.2015

² **Napomena I:** jedno poljoprivredno gospodarstvo može imati sjedište izvan općine/grada i/ili županije, a površine na području općine/grada i/ili županije

³ **Napomena II:** jedno poljoprivredno gospodarstvo može imati više vrsta uporabe i kao takvo je pribrojano kod svake vrste uporabe zasebno

Napomena III: Uкупni broj poljoprivrednih gospodarstava prikazuje jedinstveni broj poljoprivrednih gospodarstava s minimalno jednom parcelom na traženom

Od ukupno prijavljenih površina u ARKOD sustavu u iznosu od 253,84 ha, raspodijeljenog na 131 parcelu, najveći dio otpada na krški pašnjak -- 210,34 ha (82,86% ukupnih prijavljenih poljoprivrednih površina), a pod livadama je 29,08 ha (11,46% ukupnog zemljišta). Pod voćnjacima se nalazi 3,20 ha (1,26%), pod vinogradima 2,67 ha (1,05%) te pod maslinicima 1,96 ha (0,77%), ukupnog poljoprivrednog zemljišta. Kategorije zemljišta pod oranicama, mješovitim višegodišnjim nasadima i ostalim vrstama zemljišta obuhvaćaju 6,6 ha, tj. 2,6% ukupnog prijavljenog poljoprivrednog zemljišta u ARKOD.

Stočarska proizvodnja

Na području Općine nema komercijalne stočarske proizvodnje, a iz podataka Jedinstvenog registra domaćih životinja vidljivo je da se životinje gotovo isključivo uzgajaju za vlastite potrebe.

Na cjelokupnom teritoriju Općine, prema podacima Hrvatske poljoprivredne agencije registrirano je 139 grla stoke, od čega 56 grla goveda, 4 konja, 47 koza, 1 magarac, 28 ovaca i 3 svinje.

Navedenim brojem grla ne može se osigurati komercijalna proizvodnja, a ograničen je i malom prosječnom površinom korištenog zemljišta po poljoprivrednom gospodarstvu.

Pčelarstvo

Pčelarstvo je specifična grana stočarstva u kojoj stočar nije nužno vezan za vlastitu zemlju, ne ovisi o svom zemljištu, često ga ni nema ili ima vrlo malo i radi toga je vrlo dobro razvijeno u Vinodolskoj općini, no, najviše je pčelara hobista od kojih većina ima seleće pčelarstvo, a dio stacionarno.

Prema podacima Hrvatskog pčelarskog saveza, pčelarstvom se na teritoriju Vinodolske općine bavi 39 pčelara (u Bribiru 28, u Grižanama 9 te 2 u Triblju), a 13 ih ima otvoreno OPG. Registrirano je 1.086 pčelinjih zajednica.

Kvaliteta meda je izvrsna, budući da pčele pasu u nezagadenom okolišu, a izuzetno je cijenjen med od kadulje, vrijeska i ostalog mediteranskog bilja. Pčelari su udruženi u pčelarsko društvo „Kuš“, koje pokriva teritorij Vinodolske općine i Grada Crikvenice.

Pčelari koriste sredstva iz nacionalnog programa za pčelarstvo.

2.1.8 Šumarstvo i lovstvo

Šumarstvo

Prema podacima dobivenim od Šumarije Crikvenica, od ukupnog teritorija Općine, 22,29% zauzima šumsko zemljište, čija je ukupna površina 11.411,00 ha.

Od ukupne površine, za 8.705,16 ha (pet gospodarskih jedinica Viševica, Treskavac, Drivenik, Planina i dio Kotor) izrađen je program gospodarenja (KOTOR PLANINA dio) i njima gospodare Hrvatske šume Zagreb d.o.o., a na preostaloj površini od 2.705,85 ha (dvije gospodarske jedinice Bribir i dio Vinodol) su privatne šume (za koje je izrađen program gospodarenja) kojima upravlja i vodi poslove Savjetodavna služba.

Ukupna drvna zaliha državnih šuma iznosi 1.532.922 m³, odnosno, prosječno 176 m³/ha, s prosječnim prirastom od 27.166 m³/god. Na području se nalazi dinarska bukovo jelova šuma i brdske i predplaninske bukove šume. Najzastupljenija vrsta drveća su bukva (65% drvne zalihe) i jela (oko 30%drvne zalihe). Prosječni godišnji etat (sječiva drvna masa) je 15.390 m³, što predstavlja značajnu poslovnu aktivnost. Planirani uzgojni radovi u šumama su njega sastojina 7,00 ha/god i čišćenje sastojina 15,00 ha/god.

Ukupna drvna zaliha privatnih šuma iznosi 549.910 m³. Privatne šume imaju prosječnu drvnu zalihu od 203 m³/ha, s prosječnim prirastom od 9.884 m³/god. Na području se nalaze, u planinskom dijelu

uglavnom sjemenjače bukve, dok u nižim dijelovima prevladavaju panjače bukve, panjače crnog graba i hrasta medunca. Na području Općine jedan obrt je registriran za sječu drva „DIMO“ – šumarske usluge.

Sporedni šumski proizvodi sakupljaju se uz važeće dozvole, a problem predstavlja veliki dio privatnih posjeda te je teško razlučiti jurisdikcije nad površinama.

Za gospodarenje, upravljanje i savjete u vezi državnih i privatnih šuma, nadležna je Šumarija Crikvenica, koja je dio Uprave šuma Podružnica Senj, a ujedno i organizacijska jedinica Hrvatskih šuma d.o.o. Zagreb, Uprave šuma Zagreb.

Problemi su sušenje jele na rubu areala, a prednost velika bioraznolikost ovih šuma zbog čega su uvrštene u područje Natura 2000. Hrvatske šume su nositelj FSC certifikacije koja osigurava održivo gospodarenje.

Problem predstavljaju krda poludivljih konja koji uništavaju pomladak i mladu šumu te neovlaštena vožnja motocikala. Po pitanju gospodarenja privatnim posjedima potrebno je organizirati Udrugu šumoposjednika da bi mogli gospodariti svojim šumama dok je trenutna situacija poprilično neorganizirana i ne daje prave financijske rezultate.

Lovstvo

Na području Općine ustanovljena su dva zajednička otvorena lovišta te jedno državno otvoreno lovište.

ZAJEDNIČKO OTVORENO LOVIŠTE: VIII/123 – „VINODOL“

- lovište je smješteno u južnom dijelu Primorsko – goranske županije, u Vinodolskoj dolini s pripadajućim kraškim visovima i grebenima. Nalazi se na prostoru Grada Novog Vinodolskog i Općine vinodolske. Nadmorska visina lovišta kreće se do 400 metara
- površina lovišta: ukupna 2.249 ha, od toga lovnih 1.826 ha
- lovogospodarska i lovnotehnička opremljenost lovišta: u lovištu se nalazi 18 pojilišta, 20 solišta i osam kaljužišta te tri visoke zatvorene čeke i pet visokih zasjeda
- divljač u lovištu: srna obična, divlja svinja, zec obični
- sporedne vrste divljači značajnije za lovstvo jesu: jelen obični, jazavac, divlja mačka, kuna bjelica, lisica, fazan i kamenjarka, a od migratornih vrsta šljuka bena, golub grivnjaš i divlja patka

ZAJEDNIČKO OTVORENO LOVIŠTE: VIII/129 – „DUBRAČINA“

- pripada lovištima sredozemnog tipa, a obuhvaća područje Grada Crikvenice i Vinodolske doline. Lov je moguć od morske obale pa sve do 700 metara nad morem. Teren lovišta je vrlo razveden pa su zastupljena kraška polja, šume i kamenjari. Klima je submediteranska, a vegetacijski je najzastupljenija zajednica hrasta medunca i crnog graba. Lovišta osigurava lov u najprirodnijim uvjetima
- površina lovišta: ukupna 5.597 ha, od toga lovnih 3.842 ha
- lovogospodarska i lovnotehnička opremljenost lovišta: u lovištu se nalazi 8 pojilišta, 52 solišta, 5 visokih natkrivenih čeka i 10 visokih zasjeda raspoređenih po čitavom lovištu, a u njegovu se središtu nalazi i jezero površine 54 ha. Redovito se kose livadne površine za divljač i vrši prihrana tijekom lovne godine
- divljač u lovištu: srna obična, divlja svinja
- sporedne vrste divljači značajnije za lovstvo jesu: zec obični, lisica, jarebica kamenjarka i kuna bjelica, od migratornih vrsta šljuka bena i prepelica pućpura (150 kljunova)

DRŽAVNO OTVORENO LOVIŠTE BROJ: VIII/15 - „PLANINA“

- pripada lovištima gorskog tipa, a obuhvaća planinsko područje Vinodolske općine
- lov je moguć od 300 metara pa sve do 1187 metara nad morem
- lovište se nalazi na dodiru submediteranske i kontinentalne klime, a vegetacijski je najzastupljenija zajednica obične jele i bukve, dok su u nižim dijelovima lovišta šume hrasta medunca i crnog graba. U lovištu su zaštićene sastojine crne jele
- površina lovišta: ukupna 6.472 ha, od toga lovnih 6.417 ha
- lovnogospodarska i lovnotehnička opremljenost lovišta: u lovištu se nalazi 19 hranilišta za divljač, 14 pojilišta, 54 solišta, četiri automatske hranilice i dva mečilišta za medvjeda, osam visokih zatvorenih čeka, pet visokih zasjeda i tri lovačke kuće (lovački domovi Uhanj, Kalac i Vepar) - raspoređeni po čitavom lovištu
- divljač u lovištu: jelen obični, srna obična, divlja svinja, smeđi medvjed
- sporedne vrste divljači značajnije za lovstvo su: zec obični, lisica, jarebica kamenjarka i kuna bjelica, a od migratornih vrsta šljuka bena. Značajno je spomenuti da u ovom lovištu obitavaju sva tri naša velika predstavnika, smeđi medvjed, vuk i ris

Tablica 21. Lovačka društva na području Vinodolske općine

LOVAČKA DRUŠTVA NA PODRUČJU VINODOLSKOJE OPĆINE	BROJ LOVACA
LOVAČKO DRUŠTVO „VEPAR“ – BRIBIR	81
LOVAČKO DRUŠTVO MEDVIĐAK –DRIVENIK	76
LOVAČKO DRUŠTVO SRNDAĆ-GRIŽANE BELGRAD	63
UKUPNO	220

Izvor: Lovački savez Primorsko – goranske županije, 12.2016. godine

Problemi lovačkih društava:

- bespravna ispaša konja, koji uništavaju lovne objekte na terenu
- u Vinodolskoj dolini problem predstavlja i prisutnost smeđeg medvjeda oko naselja
- stradavanje divljači divlja svinja, srna obična, lisice, kune) na prometnicama

Potrebe lovačkih društava:

- riješiti štete od divljači na poljoprivrednim kulturama u suradnji s vlasnicima dodjelom ili kupnjom i ispravnim postavljanjem električnih pastira
- raditi na očuvanju okoliša i zaštiti prirode, u dogоворu s ostalim udrugama (planinari, ekološke udruge i JU Priroda. Upitna je i općekorisna funkcija šuma (OKFŠ) koja je u mediteranu značajnija od same zarade od šumskih sortimenata, a vrlo je bitna kod poboljšavanja kvalitete pružanja turističkih usluga i same kvalitete života na ovim prostorima
- izgraditi još pojilišta, jer je na ovom području voda ograničavajući faktor
- podignuti nivo usluge za iznajmljivanje u lovačkim domovima i dovršiti legalizaciju i rješavanje imovinsko pravnih odnosa
- ponuditi usluge prema ino tržištima u suradnji s Turističkom zajednicom
- poboljšati ponudu jelima od lokalne divljači u ugostiteljskim objektima
- iskoristiti polja za ispuštanje sitne divljači i organizaciju lovog turizma (prepelice, fazani, zec, jarebice)
- zabraniti ili zakonski regulirati vožnju motocikala po netaknutoj prirodi

2.1.9 Kulturno-povijesna i spomenička baština

Značajan broj Frankopanskih kaštela, sakralnih građevina s vrijednim slikarskim, kiparskim i klesarskim umjetninama te bogatim inventarom, građevine profane i rezidencijalne arhitekture i djela duhovne kulture, samo su neki od predstavnika bogatog kulturno-povijesnog nasljeđa Vinodolske doline. Bribir se nalazi između Novog Vinodolskog i Bakra sagrađen na brijezu, upravno je i crkveno središte u srednjevjekovnom Vinodolu, Varoš ili Grad sa 14 zaselaka. U 13. st. predstavnici Bribira sudjelovali su u donošenju Vinodolskog zakona 1288. godine. Na početku 16. st. Bribir uz Ledenice postaje ključ Vinodola.

Jedan od najvećih predstavnika europske i svjetske minijature Juraj Julije Klović, rođen je u Vinodolu 1498. godine. Već u ranoj mladosti odlazi u Italiju, najprije u Veneciju, a zatim u Rim, Mantovu, Firenzu i druge gradove, gdje nastaju njegova remek-djela minijature, te se ubrzo nalazi u krugu vodećih umjetnika 16. stoljeća poput Michelangela, Raffaela, El Greco i dr. Djela koja svrstavamo u razdoblje manirizama nalaze se u najvećim galerijama i muzejima svijeta, a u našoj domovini nalazi se samo 'Gloria in excelsis deo'.

U Kamenjaku (Grižane) rođen je 1894. godine dr. Antun Barac, povjesničar hrvatske književnosti, koji nakon pučke škole u Grižanama nastavlja školovanje u Rijeci, a studij u Zagrebu gdje je i doktorirao ('Teza o Vladimiru Nazoru'). Književni rad započeo je zagonetkama i pjesmama, a nastavio sjajnim studijama, esejima i književnim kritikama o gotovo svim značajnijim piscima 19. i prve polovice 20. stoljeća tiskanih u 20-ak knjiga.

Za svjetsku znanost važan je dr. Josip Pančić, rođen 1814. u Bribиру, prvi predsjednik Srpske akademije nauka, liječnik i botaničar, koji je otkrio endemičnu četinjaču Picea omorica, poznatu kao Pančićeva omorika. U Bribiru mu je 1954. podignut spomenik u parku pred kulom, veoma vrijedan rad kipara Zvonka Cara. Kopija te plastike postavljena je 1986. pred hotelom "Omorika" u Crikvenici, koji nosi ime po Pančićevu otkriću.

Iz Bribira je porijeklom dr. Mihovil Kombol (1883 - 1955), ugledni povjesničar hrvatske književnosti, prevodilac Dantove Božanstvene komedije, eseist i književni kritičar koji je svojim kapitalnim djelom "Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda" osvijetlio mnoga kulturna i književna pitanja. Kod Malih vrata u Bribiru podignut mu je spomenik za koji je glavu u kamenu oblikovao akademski kipar Drago Carapina. U Bribiru je škola, općina i bazilika sv. Petra i Pavla s više oltara. Na glavnom je oltaru slika sv. Petra od M. Brodnika (1842.). Još je tu slika sv. Antuna od Renisa (1793.), pak "Isus pere noge apostolima" od Thysa. U crkvi je više grobnica s napisima.

Gotička kapelica Sv. Antuna Pustinjaka građena je u doba Bernardina Frankopana, a u Podskočima se nalazi crkvica Sv. Martina iz XVI. stoljeća s glagoljskim natpisom na portalu iz 1526. god. Gradio ju je majstor Tomaš.

Grižane su smještene pod ruševinama frankopanskog grada i krševitih litica "Griža" po kojima su i dobio ime. Stari je grad oštećen 1323. godine kada je Vinodol zadesio jak potres. U 15. stoljeću dograđene su okrugle kule, a danas su vidljivi samo ostaci nekada slavnog kaštela.

U tribaljskom zaseoku Stranče otkrivena je starohrvatska nekropola, koja datira od kraja VIII. do XI. stoljeća. Tribalj od 1804. postaje župa Pohođenja Blažene Djevice Elizabeti te se crkva dograđuje, a krajem 19.st. iz tvrtke Ferdinand Stuflesser dobiva glavni oltar i propovjedaonicu, zatim 1902.g. dva bočna oltara iz tirolske radionice Ferdinand Stuflesser, mjesto St.Ulrich, Južni Tirol.

Svojstvo spomeničkog kompleksa arheološkog lokaliteta i građevinskog sklopa (upisan u Registar nepokretnih spomenika kulture br. 436.) ima prapovijesna gradina, srednjovjekovni grad i utvrda Drivenik te jedan od frankopanskih kaštela što se spominje u Vinodolskom zakonu 1288. godine. Cjelokupni prostor vrha brijeza predstavlja je izvorno utvrđeni prostor. Pretpostavlja se da je brežuljak već u preistoriji bio naseljen, a neki povjesničari tamo vide "jednu od rimske kule koje spominje Antoniniov itinerarij". Nadalje, na platou istaknute uzvisine smješten je kaštel, Kalvarija iz 18. stoljeća, župna crkva Sv. Dujma i stara gotička kapela Sv. Stjepana te kuće. Međutim, već dugo to nije živo naselje, jer se stanovništvo naselilo u dolinu gdje se i razvilo današnje naselje uz cestu. Aktivnu funkciju na tom području, zadržale su jedino crkve i groblje. Izvršeno je zaštitno arheološko

istraživanje, istraživanje povijesnih faza gradnje Kaštela, izrada detaljne arhitektonske, geodetske i fotogrametrijske dokumentacije te projekt sanacije, obnove i revitalizacije Kaštela.

Župna crkva Sv. Dujma preuređena je 1821. godine, a izvorno je barokna građevina s kamenim zvonikom u osi pročelja. U crkvi se mogu vidjeti zanimljive fresko dekoracije svoda, ali najveću vrijednost imaju fragmentarno očuvane starije grobnice s natpisima u podnom opločenju.

Spomenici kulture pod zaštitom

1. Zavjetna crkva Sv. Stjepana, danas je uređena kao izložbeno-galerijski prostor. U parteru crkve su nedavno pronađeni ostaci temelja starije, ali površinom manje, jednobrodne romaničke kapele. Zavjetna crkva je jednobrodna kasnogotička građevina presvođena šiljastim svodom nad pravokutnim svetištem, a lađa je presvođena baroknim bačvastim svodom. U crkvi se nalazila polikromirana kasnogotička skulptura «Pieta» (Oplakivanja Krista) i barokni "zlatni oltar", koji se danas nalazi u Muzeju za umjetnost i obrt (Zagreb).
2. Crkva Sv. Martina (trenutno zapuštena) nalazi se u središtu driveničkog groblja. Pravokutnog je oblika, izgrađena u gotičkom stilu (jedini stariji, stilski prepoznatljiv element je kameni gotički prozorski okvir na sjevernom zidu.) te je višekratno obnovljena.
3. Kapelica Presvetog raspela nalazi se na ulazu u groblje Drivenik (pretpostavlja se da je dio Kalvarije iz 18. stoljeća).
4. Kalvarija s postajama križnog puta
5. Kuće u naselju, kojih je sačuvano samo nekoliko (nije ih puno ni bilo), obilježja su jednostavne gradske primorske arhitekture. Ispod prilazne ceste mogu se vidjeti ostaci malih terasastih ruralnih kućića zaraslih u makiju.
6. Poklonac i zavjetni monolitni križ uzidan u ogradni zid, nalaze se u Klarićima. Samo nekoliko metara dalje, u istom je zidu ugrađena i mala kapelica (poklonac), podignuta 1909. godine. U podnožju križa стоји камена ploča sa zavjetnim natpisom posvećenim palima u Prvom svjetskom ratu, a spomenik je 1917. godine podignuo Mikula Klarić.

Tablica 22. Popis nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara na Području Vinodolske općine

Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
R-66	Bribir	Inventar crkve sv. Petra i Pavla	Pokretno kulturno dobro - zbirka
Z-2724	Bribir	Ostaci Frankopanskog kaštela s kulom	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-5479	Bribir	Rodna kuća akademika Josipa Pančića	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-5088	Drivenik	Kulturno-povijesna cjelina grada Drivenika	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
RRI-0405-1976.	Grižane-Belgrad	Gradina Badanj	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
RRI-30	Grižane-Belgrad	Kameni dijelovi torkule - preša za grožđe	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
P-4839	Grižane-Belgrad	Oltar «Majke Božje Snježne»	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-4222	Grižane-Belgrad	Orgulje u crkvi sv. Martina	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-5214	Grižane-Belgrad	Ruralna cjelina Belgrad	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
RRI-29	Grižane-Belgrad	Torkula - preša za grožđe	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
P-4148	Tribalj	Arheološko nalazište Kloštar	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
P-5216	Tribalj	Tradicijska kuća Belobrajić s okućnicom	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
P-5274	Grižane-Belgrad	Ruševina kaštela u Grižanama	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Izvor: Registar kulturnih dobara Ministarstva kulture

2.1.10 Infrastruktura

2.1.10.1 Prometna infrastruktura

Cjelokupna cestovna mreža u Vinodolskoj općini u funkciji je povezivanja postojećih naselja. Najvažnije i najfrekventnije prometnice su županijske ceste Kraljevica – Krišće – Drivenik – Bribir – Novi Vinodolski i Belobrajići – Tribalj – Crikvenica. Sve ostale lokalne ceste i nerazvrstane ceste povezane su na županijske ceste i u funkciji su povezivanja ovog područja. Nema uređenih javnih parkirališta (s naplatom). Parkiranje vozila riješeno je unutar parcela individualnih objekata, te manji broj parkirališnih mjesta ispred javnih objekata.

Mrežu prometa čini sustav razvrstanih županijskih i lokalnih cesta te nerazvrstanih cesta. Na području Vinodola nalaze se dionice županijskih cesta:

Tablica 23. Ceste po kategorijama na teritoriju Vinodolske općine

ŽUPANIJSKE CESTE	km
Ž 5064 (Kraljevica (D8)-Krišće-Drivenik-Bribir-Novi Vinodolski (D8))	23,4
Ž 5089 (Belobrajići Ž 5064 – Tribalj – Crikvenica Ž 5091)	7,3
Ž 5062 (Ž 5029-Fužine- Lič-Lukovo-Bribir-Jargovo- D 8)	45,1
LOKALNE CESTE	
L 58074 (Grižane (Ž 5064-L 58075)	2,1
L 58075 (Ž 5089 Mavrići-Ž 5064)	4,4
L 58076 (L 58075-Barci)	0,5
L 58080 (Podskoči-Bribir)	1,4
L 58081 (Jargovo Ž 5062-Bribir Ž 5062)	2,3
L 58082 (Kičeri-Ugrini-Sv.Vid)	1
L 58077	6,8
NERAZVRSTANE CESTE UKUPNO	70,56
SVEUKUPNO	164,86

Priredio: Centum percent d.o.o. prema podacima Vinodolske općine

Na području Vinodolske općine nalazi se ukupno 164,86 km cesta, od čega na županijske ceste otpada 75,8 km odnosno 46% cesta na području Vinodolske općine. Na lokalne ceste otpada 18,50 km odnosno 11,2% cesta na području Vinodolske općine, dok na nerazvrstane ceste otpada 70,56 km odnosno 42,8% cesta na području Vinodolske općine, prema podacima preuzetim iz Registra nerazvrstanih cesta izrađen po projektnoj kući IGH PC Rijeka, Odjel za promet (Broj elaborata: 5120 - 1- 513087 izrađen u ožujku 1995.) na području Vinodolske općine.

Prema godišnjem programu održavanja objekata komunalne infrastrukture za 2017. godinu u točki 3. pod 3.3 održavanje nerazvrstanih cesta planirano je 600.000,00 kuna.

Održavanje nerazvrstanih cesta na području Općine podrazumijeva (prijedlog):

- Zimsku službu - usluga čišćenja i posipavanja nerazvrstanih cesta 20.000,00 kuna
- Hitne intervencije na nerazvrstanim cestama 70.000,00 kuna
- Oznake mjesta i vertikalna i horizontalna signalizacija 30.000,00 kuna
- Prosijeci – zaštita od požara 5.000,00 kuna
- Stručni nadzor na održavanju nerazvrstanih cesta 15.000,00 kuna
- Radove na investicijskom održavanju nerazvrstanih cesta 460.000,00 kuna

Radove na investicijskom održavanju nerazvrstanih cesta Vinodolske općine izvesti će se putem ugovora prema izrađenim troškovnicima, a sukladno prioritetima mjesnih odbora.

Pod radovima na održavanju nerazvrstanih cesta podrazumijeva se:

- sanacija potpornih zidova na nerazvrstanim cestama
- sanacija udarnih rupa i asfaltiranje na nerazvrstanim cestama

Željeznička povezanost

U području obuhvata plana Vinodolske općine do sada nije bilo željezničkih pruga, sadržaja i postrojenja. Najbliža željeznička postaja na postojećoj željezničkoj pruzi Rijeka - Zagreb bila je stanica Drivenik, nepovoljno locirana za racionalno korištenje.

Autobusni prijevoz

Na području Vinodolske općine funkcioniра javni linijski prijevoz koji povezuje Vinodolsku općinu s Gradom Crikvenicom, Gradom Novi Vinodolskim i ostalim okolnim mjestima. Javni linijski prijevoz obavlja trenutno jedan prijevoznik:

- Autotrans d.o.o. za javni prijevoz putnika u cestovnom prometu, trgovinu, usluge i turistička agencija, Šetalište 20. travnja 18, 51557 Cres. Glavni je prijevoznik u Primorsko-goranskoj županiji, kako u linijskom, tako i u ugovorenom prijevozu.

Činjenica je da su linije navedenog prijevoznika prilagođene prijevozu školske djece, pa kroz dan nedostaje dodatnih linija. Navedene linije nisu rentabilne bez sufinanciranja JLS te prijevoznik neće uvoditi nove linije, već ih naprotiv, smanjuju.

U Vinodolskoj općini ne postoji autobusni kolodvor, već 17 čekaonica i sedam nadstrešnica.

Tablica 24. Broj čekaonica i nadstrešnica po naseljima u Vinodolskoj općini

Naselje	Čekaonice	Nadstrešnice
Bribir	4	4
Grižane	5	0
Tribalj	5	1
Drivenik	3	2
Ukupno	17	7

Pripremio: Centum percent d.o.o. prema podacima Vinodolske općine

2.1.10.2 Komunalna infrastruktura

Elektroopskrba

Na području Vinodolske općine distribuciju električne energije pokriva HEP Crikvenica.

Najznačajnija elektroenergetska građevina (državnog značaja) na području Vinodolske općine je HE „Nikola Tesla“ (HE Vinodol) u sklopu koje je izgrađena i TS 110/35 Kv.

Planom je predviđena izgradnja Reverzibilne Hidroelektrane (RHE) Vinodol snage oko 400 MW s pripadajućim postrojenjem kao zajedničkom cjelinom nadzemnog rasklopнog postrojenja i podzemne strojarnice u neposrednoj blizini postojeće HE Vinodol (na području između naselja Belobrajići i Ropci). Za potrebe funkcioniranja nove RHE Vinodol potrebno je proširiti postojeću akumulaciju Tribalj, izgraditi novi bazen na području Pihlje gore kao i izgraditi sve prateće tunele, cjevovode, komore i druge uređaje. Za navedeni sadržaj potrebno je izraditi studiju procjene utjecaja na okoliš sa mjerama zaštite naselja od mogućeg poplavnog vala uslijed dizanja nivoa jezera.

Prostorom Vinodolske općine prolaze sljedeći nadzemni vodovi 400, 220 i 110 kV naponskog nivoa:

- DV- 400 kV Velebit – Melina, zaštitnog koridora 60 m,
- DV- 220 kV HE Senj – TS 400/220/110 kV Melina i HE Vinodol – Plase, zaštitnog koridora 40 m
- DV 2x110 kV HE Vinodol – TS 400/220/110 kV Melina i HE Vinodol – Plase, zaštitnog koridora 40 m
- DV 110 kV HE Vinodol – TS 110/10(20) kV Crikvenica, zaštitnog koridora 40 m
- DV 110 kV TS 110/10(20) kV Crikvenica – Vrataruša, zaštitnog koridora 40 m
- DV 110 kV HE Vinodol – TS 110/35 kV Delnice, zaštitnog koridora 30 m
- DV 110 kV HE Vinodol – Vrbovsko, zaštitnog koridora 30 m

Navedeni dalekovodi su dio sustava prijenosne mreže Hrvatske, s posebnom funkcijom povezivanja elektrana, koje su smještene unutar granica plana odnosno na širem području (HE Vinodol).

Javna rasvjeta

Postojeća javna rasvjeta više ne zadovoljava te je potrebno njezino proširenje i zamjena modernijim rasvjetnim svjetiljkama koje su ekonomičnije s kvalitetnijim svjetlotehničkim rješenjima. Pošto postojeća javna rasvjeta ne zadovoljava izrađen je elaborat optimizacije i modernizacije javne rasvjete Vinodolske općine s ciljem povećanja energetske učinkovitosti, zaštite okoliša i sigurnosti. Proračunom nove rasvjete u skladu sa svjetlotehničkim zahtjevima svjetiljke će biti primjerene snage i učinkovitosti što u postojećoj situaciji uglavnom nije slučaj za odabrani postojeći izvor svjetlosti. Nove svjetiljke zahtijevaju minimalno održavanje, a vijek trajanja im je daleko veći od postojećih.

Plinska mreža

Na području Vinodolske općine nije uspostavljen sustav opskrbe plinom.

Koncepcija plinifikacije Vinodolske doline temelji se na studiji i Idejnem projektu opskrbe prirodnim plinom Primorsko - goranske županije, prema kojem je za opskrbu prirodnim plinom Vinodolske doline predviđena izgradnja tri reduksijske stanice (RS Vinodolska 1, 2 i 3).

Do realizacije koncepta plinifikacije Primorsko - goranske županije prirodnim plinom, izgradnja plinske distributivne mreže mora podržati prijelaznu mogućnost upotrebe zamjenskog plina sa odredbama koje su propisane u urbanističkim planovima za centre mjesta.

Trase distributivne plinske mreže na području obuhvata Plana će se konačno utvrditi lokacijskom dozvolom na temelju projektne dokumentacije, vodeći računa o proračunu potrošnje, važećim propisima, konfiguraciji tla, zaštiti okoliša, posebnim uvjetima i drugim okolnostima.

Vodoopskrba

Područje Općine Vinodolske pitkom vodom opskrbljuje KTD Vodovod Žrnovnica.

Za vodoopskrbu područja koristi se izvor Novljanska Žrnovnica sa izdašnošću od 458 l/s i dobre je kvalitete. Ovo izvorište se nalazi na razini mora južno od Novog Vinodolskog ispod magistrale Rijeka – Split i čine ga tri izvora, Stara Žrnovnica, Nova Žrnovnica i Čardak koji su spojeni u jedan sabirni bazen ispod crpnog postrojenja. Osim izvora Novljanska Žrnovnica jedan manji dio pitke vode koristi se iz dva kopana zdenca u Triblju.

Vodoopskrba Općine Vinodolske se vrši zasebno za četiri područja. To su naselja Bribir, Grižane, Tribalj i Drivenik s okolicom. Vodoopskrba Bribira s okolicom se vrši iz vodospreme Mala Draga na koti 152 m n.m. tj. iz izvorišta Žrnovnica (nalazi se izvan obuhvata Plana). Vodoopskrba Grižana s okolicom se vrši iz istog vodoopskrbnog sustava Žrnovnice. Vodoopskrba Triblja s okolicom vrši se iz izvorišta (bunar) u Triblju. Vodoopskrba Drivenika s okolicom vrši se iz riječkog vodoopskrbnog sustava.

Na području Općine, uz veća naselja, postoje izgrađeni vodoopskrbni objekti, koji su prikazani u sljedećoj tablici.

Tablica 25. Pregled vodosprema i pumpnih postaja na području Vinodolske općine

	VODOSPREME		PUMPNE POSTAJE
R.br.	Naziv V.S.		Naziv
1.	Bribir	1	Tribalj
2.	Barci	2	Baretići
3.	Papići	3	Dolinci
4.	Marušići	4	Kičeri
5.	Mavrići	5	Barci
6.	Baretići		
7.	Blaškovići		
8.	Pećca		
9.	Tribalj		

Izvor: KTD Vodovod Žrnovnica d.o.o.

Stanje vodoopskrbne mreže je vrlo dobro gdje je većina izgrađena s cijevima od poliuretana visoke gustoće (PEHD cijevi) i PVC cijevima.

Tablica 26. Pregled cjevovoda na području Vinodolske općine

R.br.	Materijal	Dužina cjevovoda	Jed. mj.
1	Azbest cement	1.835	m
2	Čelik	12.965	m
3	Duktil	2.287	m
4	Lijevano željezo	938	m
5	PEHD	23.876	m
6	Pocinčane	5.868	m
7	PVC	35.392	m
	UKUPNO	83.161	m

Izvor: KTD Vodovod Žrnovnica d.o.o.

Tablica 27. Broj priključaka po naseljima u Vinodolskoj općini

Naselje	Broj stanovnika prema popisu stanovništva 2011.god.	Broj priključaka	Udio priključenih stanovnika
Bribir	1.695	1.042	61,47%
Grižane	953	969	101,68%
Drivenik	308	203	65,90%
Tribalj	621	409	65,86%
UKUPNO	3.577	2.623	73,33%

Izvor: KTD Vodovod Žrnovnica d.o.o.

Od 3.577 stanovnika Vinodolske općine, njih 2.623, odnosno 73,33%, priključeno je na vodovodnu mrežu. Najveći udio priključenih bilježi se u naselju Grižane gdje je priključeno 101,68% stanovništva (uključujući vikend kuće), dok se u ostala tri naselja bilježi podjednaka priključenost stanovnika na vodovodnu mrežu na razini od 60-66%.

Razlog iz kojega cijelokupno stanovništvo nije priključeno na vodovodnu mrežu je, što su na nekim mjestima stambeni objekti iznad vodospreme i nema dovoljno pritiska za normalnu opskrbu, a na nekim dijelovima, osobito šumskim, nema vodovoda i vodospreme.

Sukladno podacima KTD Vodovod Žrnovnica d.o.o., na sustav je priključeno 2.623 potrošača, čija je prosječna dnevna potrošnja 956 m^3 . Prosječna godišnja potrošnja iznosi 349.557 m^3 . Duljina glavnog cjevovoda iznosi 83 km.

Tablica 28. Prosječne potrošnje dan/mj/god

Jed.mj.	Dan	Mjesec	Godina
(m^3)	956	29.130	349.557

Izvor: KTD Vodovod Žrnovnica d.o.o.

Odvodnja

Sustav odvodnje područja Vinodolske općine podijeljen je u tri osnovne cjeline:

- Podsustav Bribir
- Podsustav Grižane
- Podsustav Tribalj

Stanje izgrađenosti i izrađene dokumentacije obuhvaća:

- Izgrađeno sanitarne kanalizacije (sanitarne i oborinske) ukupno cca 15, 2 km
- Izgrađeno sanitarne kanalizacije u Bribiru cca 2, 5 km, a u Triblju cca 9,3 km
- Izgrađen UPOV Bribir (Bio-tip) 500 ES – uređaj je izgrađen prije cca 20 godina, u međuvremenu je rekonstruiran / 2012. – 2013.) i pokazuje dobre izlazne rezultate
- Projektirani glavni projekt mreže cca 4,7 km
- Projektiran UPOV Pelićev most (podsustav Tribalj) na razini idejnog projekta

Na izgrađenu mrežu nisu priključeni potrošači, osim u dijelu Bribira gdje je izvršeno priključenje na postojeći UPOV Bribir, Bio-tip 500 ES.

Na području Vinodolske općine postoji oborinska odvodnja oborinskih voda. Odvodnja oborinskih voda obuhvaća veća naselja i specifične lokacije (opterećene većim količinama oborinskih voda) na području Vinodolske općine. Sustav je potrebno dograđivati i povezivati no to ovisi o financijskim

mogućnostima Općine jer se takva vrsta radova financira iz proračuna JLS. Na području Vinodolske općine evidentirano je 102 slivnika, 45 metara linijskih (kišnih) rešetki, cca 1.800 m² kolektora oborinske odvodnje, cca 2.800 m² otvorenih kanala za odvodnju oborinskih voda i cca 150 m² propusta kojima se prihvataju oborinske vode. Oborinske vode se odvode u suho korito Ričine.

One vode koje nije moguće odvesti u suho korito Ričine ispuštaju se u drenaže i postojeće bujične tokove.

U Vinodolskoj općini jedino naselje Bribir, uz mrežu, ima i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda na pročišćivaču izgrađenom na platou, koji se nalazi na lijevoj obali suhog korita Ričine. Iz krajnjeg sabirnog okna voda se ispušta u bujicu Bribir (bujična pritoka Ričine). Oznaka pročišćivača je BIO-TIP 500 ES. Kapacitet pročišćivača je 500 ES (ekvivalent stanovnika).

Evidentirano je i uvedeno u sustav naplate sa 31.12.2014. godine – 105 priključaka na sustav javne odvodnje sanitarnih otpadnih voda sa 300 - 400 korisnika.

Većina stanovnika Vinodolske općine ima riješeno individualno pročišćavanje sanitarnih otpadnih voda putem sabirnih jama. Manji dio (koji je dopušten prostornim planom Vinodolske općine) rješava zbrinjavanje sanitarnih otpadnih voda na način da se pročišćavaju u septičkim taložnicama, a onda kroz preljev i upojni bunar ispuštaju u drenažu okolnog terena.

Veliki dio prostora Općine sa stambenim objektima nije još u mogućnosti priključenja, jer nije izgrađena infrastruktura odvodnje, ali se izradilo idejno rješenje za kompletну Vinodolsku općinu te je izrađena zajednička studija odvodnje za tri jedinice lokalne samouprave, Vinodolsku općinu, Grad Crikvenicu i Grad Novi Vinodolski, a sve u sklopu programa kandidiranog prema EU fondovima.

Gospodarenje otpadom

Sakupljanje, odvoz i odlaganje komunalnog otpada iz kućanstava, stambenih i poslovnih objekata, kuća za odmor, ustanova, organizacija i tvrtki u Vinodolskoj općini, provodi komunalno poduzeće „Ivanj“ d.o.o., koji je u 80%-tnom vlasništvu Grada Novog Vinodolskog i 20%-tnom vlasništvu Vinodolske općine.

Otpad sa područja Vinodolske općine sakuplja se sa četiri vozila: kamion za sakupljanje miješanog komunalnog otpada sa nadogradnjom 10 m³, mali kamion za sakupljanje miješanog komunalnog otpada sa kiper bajom od 5 m³, kamion sa podizačem kontejnera od 5 do 7 m³ za sakupljanje glomaznog otpada i kamion sa kran dizalicom i kiperom za sakupljanje glomaznog i korisnog otpada.

Otpad se od krajnjih korisnika (fizičkih i pravnih osoba) prikuplja iz javnih kontejnera kao i individualnih posuda raspoređenih na području Vinodolske općine dinamikom od dva odvoza tjedno. Korisni otpad sakuplja se iz 11 eko otoka sa po 4 kontejnera za papir, plastiku, staklo i metal koji se prazne po potrebi.

Tablica 29. Količina miješanog komunalnog otpada po godinama u tonama

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
1.376,10	1.894,40	1.927,55	1.898,30	1.862,95	2016,80

Izvor : KTD Ivanj d.o.o.

Glomazni otpad se od građana organizirano sakuplja jednom godišnje, a biorazgradivi otpad se ne prikuplja odvojeno na području Vinodolske općine.

U Vinodolskoj općini postoje zeleni otoci sa po četiri kontejnera za papir, plastiku, staklo i metal, a postavljeni su na 11 lokacija u Vinodolskoj općini i to četiri lokacije u Bribiru, četiri u Grižanama, dvije u Driveniku i jedan u Triblju.

Postoji nekoliko manjih lokaliteta na koja se nekontrolirano odlaže otpad, a koja se promptnom reakcijom komunalnog redarstva Vinodolske općine i djelatnika KTD IVANJ d.o.o. drže čistima i pod

kontrolom. Postojeće odlagalište otpada je u postupku sanacije. Odlagališne plohe su uređene sa propisno izvedenim donjim brtvenim slojem, sustavom prikupljanja i sabiranja procjednih voda i sustavom za pasivno otplinjavanje. Odlagalište je ograćeno, pod 24 satnim video nadzorom i nadzorom djelatnika, te opremljeno svom potrebnom opremom sukladno važećim zakonskim odredbama.

2.1.10.3 Informacijsko-komunikacijska infrastruktura (ICT)

Pošta

Na području Vinodolske općine nalaze se četiri poštanska ureda Hrvatske pošte u centrima Bribira, Triblja, Grižana i Drivenika.

Tablica 30. Poštanski uredi na području Vinodolske općine

Naselje	Poštanski broj
Bribir	51253
Tribalj	51243
Grižane	51242
Drivenik	51244

Izvor: <http://www.posta.hr/default.aspx?pretpum=&zupanija=&pojam=&tvrsta=ured&TaxFree=TaxFree>

Telekomunikacije

Na području Vinodolske doline izgrađena telekomunikacijska mreža kapacitetom i kvalitetom zadovoljava postojeću izgrađenost naselja sa stanovišta telefonske mreže.

Telefonska gustoća postigla je gotovo zasićenje te se značajnije povećanje broja telefonskih priključaka ne očekuje.

Internet

Područje Općine pokriveno je internetom, ali nema podataka o broju priključaka, brzini i tipu pristupa internetu.

2.1.10.4 Ostala infrastruktura

Zelene površine

U Vinodolskoj općini postoje zelene površine čije održavanje vodi KTD IVANJ d.o.o.

Tablica 31. Pregled zelenih površina na području Vinodolske općine

BRIBIR	
1.1.	Park hrvatskih branitelja na Vrbi
1.2.	Park boraca NOR-a
1.3.	Površina od Velih do Malih vrata starog grada
1.4.	Površina oko igrališta "Pilana"
1.5.	Drvoredi
1.6.	Kapelica Sv. Barbare i Sv. Jurja
GRIŽANE	
2.1.	Površine ispred firme "Kamensko"
2.2.	Površina oko "Perila" i dječje igralište
2.3.	Površina oko "Kuće Klović"
TRIBALJ	
3.1.	Park u Triblju
3.2.	Crkva Blažene djevice Marije
DRIVENIK	
4.1.	Površina kod spomenika

4.2. Park Jurja Klovića

4.3. Gradina

Priredio: Centum percent d.o.o. prema podacima KTD Ivanj d.o.o.

KTD IVANJ d.o.o. prema programu održavanja uređuje, sadi i održava travnjake, grmove, drvorede, sezonsko cvijeće, živice, stablašice te brine o održavanju čistoće zelenih površina i staza. Dinamika održavanja odvija se prema potrebi i zahtjevima biljaka. Košnje se vrše tijekom cijele godine, a velika orezivanja zimi. Prihrane se vrše u proljeće, ljeto i jesen, dok se orezivanje živica vrši na proljeće i ljeto. Sadnja ljetnica vrši se tijekom svibnja i listopada.

Dječja igrališta

Na području Vinodolske općine ovog trenutka postoji pet uređenih dječja igrališta, od kojih dva u Dječjem vrtiću „Cvrčak i mrv“ (jedno igralište u matičnom objektu u Triblju, a drugo igralište u podružnici u Bribiru).

Tablica 32. Pregled uređenih dječjih igrališta na području Vinodolske općine

1.	Uređeno Dječje igralište sa spravama za igranje	Bribir, Dječji vrtić
2.	Uređeno Dječje igralište sa spravama za igranje	Grižane -Belgrad
3.	Uređeno Dječje igralište sa spravama za igranje	Tribalj, Dječji vrtić
4.	Uređeno Dječje igralište sa spravama za igranje	Drivenik
5.	Dječje igralište Tribalj	Tribalj

Izvor: Vinodolska općina

Rekreacija i sport

Na području Općine djeluje znatan broj sportskih udruga koje Općina u granicama svojih mogućnosti finansijski prati u realizaciji određenih projekata, tako da je uređeno nekoliko manjih ili većih igrališta za rekreaciju, dok su u zapuštenom stanju streljana i nogometna igrališta Duješin i Čokovo.

Tablica 33. Pregled sportskih igrališta na području Vinodolske općine

1.	Nenatkriveno rukometno igralište Pilana	Bribir
2.	Zapuštena Streljana	Bribir
3.	Zapušteno nogometno igralište – Duješin	Bribir
4.	Zapušteno nogometno igralište – Čokovo	Bribir
5.	Nenatkriven boćarski jog Blaškovići	Grižane -Belgrad
6.	Nogometno Igralište Tribalj i svlačionice	Tribalj
7.	Nenatkriven boćarski jog	Tribalj
8.	Rukometno Igralište iza osnovne škole	Tribalj
9.	Nenatkriveni četverostazni boćarski jog	Drivenik

Izvor: Vinodolska općina

U Vinodolskoj općini postoje još nekoliko sportskih igrališta/terena koji su u privatnom vlasništvu:

- Dva joga u Bribiru
- Sportska dvorana u školi u vlasništvu PGŽ
- Sportski tereni u vlasništvu Hidrocentrale Vinodol
- Teretana u Grižanama u privatnom vlasništvu
- Tenis tereni u Triblju - Mirna dolina privatno vlasništvo

Groblja

Na području Općine postoji pet groblja i to svako naselje ima jedno groblje, dok se u naselju Grižane-Belgrad nalaze dva groblja.

Tablica 34. Popis groblja s brojem grobnih mjesta u Vinodolskoj općini

R.br.	Naselje	Ime groblja	Broj grobnih mjesta
1.	Bribir	Bribir	828
2.	Grižane-Belgrad	Belgrad	587
3.	Grižane-Belgrad	Sveta Ana	288
4.	Tribalj	Tribalj	420
5.	Drivenik	Drivenik	259

Izvor: Vinodolska općina

U Vinodolskoj općini planiraju se daljnje investicije i izgradnje na grobljima shodno potrebama.

Na groblju Bribir, Sveta Ana i Drivenik u planu je izrada dokumentacije za proširenje groblja te proširenje groblja Bribir budući da su ovog trenutka groblja gotovo popunjena.

Na groblju Belgrad planirana je izrada potpornog parapetnog zida u novom dijelu groblja te izrada glavnog potpornog zida na južnom dijelu groblja, dok se na groblju Tribalj planira izraditi parcelacija i uređenje novog dijela groblja.

2.1.10.5 Društvena infrastruktura

Predškolsko obrazovanje

U Vinodolskoj općini predškolski odgoj pokriven je s institucijom Dječji vrtić „Cvrčak i mrav“.

Dječji vrtić „Cvrčak i mrav“ počeo je s radom 2007. godine kad se je pravno odvojio od Dječjeg vrtića „Radost“ Crikvenica. „Cvrčak i mrav“ ima 16 zaposlenih, jednu jasličku i tri vrtičke skupine koje obuhvaćaju 75 djece. Nastojanja vrtića usmjereni su ka stalnom unapređivanju kvalitete rada s djecom u području razvijanja programa odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi, prateći rezultate suvremenih istraživanja. Posebice se to odnosi na zadovoljavanje individualnih potreba djece, demokratizaciju odnosa, pluralizam ideja, fleksibilnost u svakodnevnom radu, suradnju s roditeljima i društvenom sredinom. Objekt u Triblju ima dvije sobe dnevnog boravka djece u potpunosti opremljene najsuvremenijom opremom i didaktikom u kojoj su dvije skupine. Osim matičnog objekta u Triblju vrtić ima i Podružnicu u Bribiru. U podružnici u Bribiru nude se dva programa: 10 satni jaslički program i 10 i 5,5 satni vrtički program.

Dječji vrtić je također, uključen u Eko program te kao takav i nosi naziv Eko vrtić devete generacije. Međunarodne Eko-škole su program osmišljen za provedbu smjernica odgoja i obrazovanja za okoliš na razini škola odnosno vrtića. Odgojne ustanove koje ga prihvate i provode nagrađuju se statusom Eko-škole, Zelenom zastavom sa znakom Eko-škole, poveljom Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš, pravo na logo (znak vrtića), stječu mogućnost medijske promidžbe u Hrvatskoj i svijetu te razne poklone od lokalne zajednice kumova (sponzora) i dr.

Optimalan broj upisanih za pedagošku 2015/16. je 66 djece (prema Državno pedagoškom standardu).

Tijekom pedagoške godine 2015./2016. vrtić je obuhvaćao 71 dijete smješteno u četiri odgojne skupine na dvije lokacije – u Triblju i Bribiru. Od 150 prijavljene djece s područja Vinodolske općine (rođene od 2008.g do zaključno 2014.g) to iznosi 47% obuhvata. Prosjek obuhvata djece na nivou RH je 60%. Vidljivo je da vrtić ima prostora za širenje djelatnosti, ali nedostaje prostor.

Trenutno su vrtićke skupine prekapacitirane. U ustanovi je ovog trenutka osmero djece koja su upisana povrh Državnog pedagoškog standarda. Iz toga proizlazi da bi se u ovom trenutku, da ima prostora, moglo ustrojiti već polovina nove skupine. Za povećanje kapaciteta u postojećim okolnostima nema mjesta, jer su vrtići u prostorima osnovnih škola u Triblju i Bribiru, koje nemaju raspoloživih uvjeta za proširenje ili dogradnju.

Školsko obrazovanje

Na području Vinodolske općine djeluju dvije osnovne škole:

- Osnovna škola dr. Josipa Pančića u Bribiru
- Osnovna škola Jurja Klovića Tribalj

Osnovno školstvo u Bribiru utemeljeno je još davne 1787. godine te po tradiciji osnovnog školstva, Bribir spada sigurno među najstarija mjesta u Republici Hrvatskoj. Propisnim ugovorom, 19. lipnja 1787. g. utemeljena je trogodišnja pučka škola u Bribiru.

Do 1825.g. škola je radila u privatnim kućama. Od 1825. do 1878. škola je besplatno koristila staru frankopansku zgradu Kaštel. Osnovna škola dr. Josipa Pančića djeluje u Bribiru, sjedištu Vinodolske općine, koji broji oko 2000 stanovnika u 14 zaselaka raspršenih oko centra mjesta na udaljenosti do tri kilometra. U školskoj godini 2016/2017 školu pohađa 76 učenika u 8 razrednih odjela. U školi ima 28 zaposlenih.

Osnovna škola Jurja Klovića Tribalj dobila je ime po znamenitom slikaru minijaturisti Jurju Juliju Kloviću.

Školu pohađaju učenici tri veća naselja u Vinodolskoj općini: Grižana, Drivenika i Triblja.

Organizirano školstvo u ovom zapadnom dijelu Vinodola datira od početka druge polovice XIX. stoljeća kada su sagrađene i školske zgrade: Drivenik 1856., Grižane 1857., Tribalj 1859. i Blaškovići 1885. Godine 1962., ove do tada samostalne škole, postaju područne škole u Triblju.

Područne škole egzistiraju sve do 1992., a tada zbog znatno smanjenog broja učenika i dotrajalosti školskih zgrada dolazi do njihovog ukidanja. Nastava se za sve učenika organizira u školskoj zgradi u Triblju. Zgrada je 1962. godine dograđena, a 2006. ponovno dograđena i temeljito preuređena.

Nastava i sve aktivnosti održavaju se u jednoj smjeni. Škola u školskoj godini 2016/2017 broji 116 učenika. U školi ima 28 zaposlenih.

Zdravstvo

Na području Vinodolske općine se nalazi Ambulanta Bribir i Ambulanta Grižane.

Ambulanta Bribir radi u sklopu Doma zdravlja Crikvenica, u kojoj rade dva tima ugovornih zdravstvenih djelatnika i to jedan tim primarne zdravstvene zaštite i jedan tim stomatološke zaštite.

Ambulanta Grižane radi u sklopu Doma zdravlja Crikvenica, u kojoj rade jedan tim ugovornih zdravstvenih djelatnika i to tim primarne zdravstvene zaštite, sa radnim vremenom od dva puta tjedno.

Na području Vinodolske općine djeluje samo jedna ljekarna u Bribiru.

Socijalna skrb

Općina je uključena u rad Centra za socijalni rad Grada Crikvenice, a socijalni problemi rješavaju se putem Socijalnog vijeća u suradnji s Upravnim odjelom.

Na području Vinodolske općine djeluju dva Doma za starije i nemoćne u privatnom vlasništvu, jedan u Bribiru i drugi u Driveniku s ukupnim kapacitetom 40 kreveta.

U sklopu Doma za starije i nemoćne Gordane Vlastelić u Bribiru djeluje i služba za njegu i pomoć starim i nemoćnim osobama.

Vatrogastvo

Dobrovoljno vatrogasno društvo "BRIBIR" - Bribir, osnovano je na Osnivačkoj Skupštini 08. kolovoza 2002. godine. Društvo je polovicom listopada 2002. godine dobilo sve potrebne dokumente i počelo djelovati kao udruga građana sa statusom pravne osobe.

Društvo je osnovano na dobrovoljnoj osnovi u cilju provedbe vatrogasne djelatnosti te promicanja, razvijanja i unapređenja zaštite od požara i vatrogastva.

Od samog čina osnivanja proteklo je nekoliko godina, a inicijativom Poglavarstva općine Vinodolske te iskazane volje mještana, ta višegodišnja želja postala je stvarnost.

DVD Bribir broji oko 100 članova i oko 50 djece od vrtića do 18 godina, koji svojom aktivnošću također, pomažu djelovanju i unapređenju društva.

DVD Bribir ima 48 članova s položenim ispitom, od toga 20 operativna vatrogasca sposobljena za obavljanje vatrogasne djelatnosti. Ostali članovi tretiraju se kao pomažući sastav.

Stručna struktura vatrogasaca je

- 1 viši vatrogasni časnik
- 3 vatrogasna časnika I. klase
- 2 vatrogasna časnika
- 3 vatrogasna dočasnika I. klase
- 1 vatrogasnog dočasnika
- 24 vatrogasca 1. klase
- 14 vatrogasaca

DVD „Bribir“ duži niz godina ima vrlo dobru prijateljsku i edukativnu suradnju sa Dječjim vrtićem „Cvrčak i mrav“ Tribalj-Bribir i OŠ u Triblju i Bribiru.

U svom periodu postojanja Društva vatrogasna mladež i pomladak, kao i članice ženske B natjecateljske ekipe ostvarili su zapažene rezultate na raznim vatrogasnim natjecanjima u županiji.

Društvo raspolaže opremom i mehanizacijom za obavljanje vatrogasne djelatnosti u koju redovito treba ulagati budući je veći dio te opreme zastario.

Temeljna zadaća Društva je provedba vatrogasne djelatnosti utvrđena Zakonom o vatrogastvu.

U periodu postojanja Društva održan je veliki broj požara otvorenog prostora, i tehničkih intervencija različitih vrsta što su operativni vatrogasci odradili dobrovoljno i profesionalno.

Da bi Društvo bilo što bolje i učinkovitije na prostoru Vinodolske općine neophodno je ulagati i unaprjeđivati opremu i mehanizaciju čime bi se i vatrogastvo također moglo bolje razvijati.

Udruge

Sukladno popisu, na području Općine djeluje 30 udruga:

1. KULTURNO-UMJETNIČKO DRUŠTVO „Bribir“, Bribir
2. KULTURNO-UMJETNIČKO DRUŠTVO „Dr. Antun Barac“, Grižane
3. DRUŠTVO IMENA ISUSOVA, Drivenik
4. Klapa „TIĆ“, Tribalj
5. ŽENSKA Klapa „ŽURNADA“, Bribir
6. ŽENSKA Klapa „KIRICE“, Grižane
7. UDRUGA „SVETI PETAR I PAVAO“, Bribir
8. VOKALNA SKUPINA „VINODOLKE“, Grižane
9. UDRUGA ZA NARODNE OBIČAJE DRIVENIK
10. UDRUGA ZA NARODNE OBIČAJE TRIBALJ
11. UDRUGA ZA NARODNE OBIČAJE GRIŽANE
12. UDRUGA ZA MESOPUSNE OBIČAJE BRIBIR
13. UDRUGA „ZRINSKI I FRANKOPANI“, Drivenik
14. MESOPUSNA UDRUGA „KIRCI I BRIBIRCI“, Bribir
15. ČASNIČKI ZBOR „VINODOL“
16. UDRUGA ANTIFAŠISTIČKIH BORACA NOR-a, Bribir
17. UDRUGA HRVATSKIH VETERANA DOMOVINSKOG RATA, Bribir
18. NOGOMETNI KLUB „TURBINA“, Tribalj
19. MALONOGOMATNI KLUB „TRIBALJ“, Tribalj
20. RUKOMETNI KLUB „BRIBIR“, Bribir
21. BOĆARSKI KLUB „BRIBIR“; Bribir
22. BOĆARSKI KLUB „DRIVENIK“, Drivenik
23. BOĆARSKI KLUB „GRIŽANE“, Grižane
24. BOĆARSKI KLUB „TRIBALJ“, Tribalj
25. LOVAČKO DRUŠTVO „VEPAR“, Bribir
26. LOVAČKO DRUŠTVO „SRNDAĆ“, Grižane
27. LOVAČKO DRUŠTVO „MEDVIĐAK“, Tribalj-Drivenik
28. PČELARSKO DRUŠTVO „KUŠ“,
29. KLUBA ZA CESTOVNO I BRDSKO TRČANJE 1288, Bribir
30. RIBOLOVNO DRUŠTVO „ŠARAN“, Tribalj

2.1.11 Zaštita okoliša i energetska učinkovitost

Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti

Prostornim planom Primorsko-goranske županije čitav je Vinodol predviđen za zaštitu u kategoriji zaštićenog krajolika. Argumenti za zaštitu su izuzetne vrijednosti flore i faune te vrijednosti i ljepota očuvanog ruralnog i prirodnog krajolika. Osobite zoološke vrijednosti predstavljaju staništa ptica, sisavaca, vodozemaca, gmažova i vretenaca, a botaničke su npr. ove posebnosti: mala zamočvarena staništa i poplavne livade močvarnog smudnjaka i trave beskoljenke, ostaci poplavnih šumaraka, zajednice na strmim obroncima te vegetacija stijena i točila s brojnim rijetkim i endemičnim vrstama. Geomorfološke i geološke vrijednosti Vinodola su također, vrlo zanimljive i brojne. Flišni dijelovi udoline imali su u prošlosti važnu ulogu u ruralnom gospodarstvu, pa su se u među utjecajima prirode i čovjeka kroz dugogodišnju povijest razvili isprepleteni tipovi staništa i prepoznatljivog krajolika. Neka staništa sačuvala su veći stupanj prirodnosti; primjerice točila i litice, a druga su nastala i održavaju se čovjekovim aktivnostima – razni tipovi travnjaka i poljoprivredne površine. Sva ona

pridonose raznolikosti i vrijednosti područja i podržavaju bogatstvo i raznolikost živog svijeta.

Vinodolska dolina spada u posebno vrijedno područje zbog gustoće lokaliteta kulturno-povijesnog naslijeđa koji se nalaze u nedjeljivom kontekstu s okolnim krajolikom. S aspekta zaštite prirodnih i čovjekom stvorenih vrijednosti ovaj prostor je posebno osjetljiv. Karakterističan dojam i sliku svake pojedine povijesne cjeline i graditeljskog sklopa čini njegov neposredan okoliš: zelenilo, reljef, poljoprivredne površine, voda i sl.

Ciljevi zaštite neposrednog okoliša u kontekst zaštite kulturno-povijesnog naslijeđa su:

- očuvanje konfiguracije terena,
- zaštita izvornih vizura i povijesnog identiteta /osobito starog Drivenika/,
- implementiranje zapuštenog krajolika.

Pokazalo se da sama administrativna zaštita (registracija i preventivna zaštita) nije sama po sebi garancija fizičkoj zaštiti kulturnih dobara, već kulturna dobra zahtijevaju stalnu brigu i održavanje.

Zaštita šuma

Izrađen je Program za uspostavu gospodarenja šumama u privatnom vlasništvu. Program je definiran za katastarsku općinu Bribir na kojoj se nalazi 900 hektara šuma u privatnom vlasništvu. S istim su programom obuhvaćene katastarske općine Grižane–Belgrad, Drivenik i Grad Crikvenica. Vlasnici šuma samo imat će veću korist od šume koju imaju, što znači da se njima gospodari na održiv način, uvažavajući sveeuropske kriterije gospodarenja šumama.

Zaštita voda

Veličina i granice zona kao i posebne mjere radi zaštite od namjernog ili slučajnog zagađenja i drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost vode za piće ili na izdašnost izvorišta utvrđene su Odlukom o zonama sanitарне zaštite izvorišta vode za piće na crikveničko-vinodolskom području (SN PGŽ br. 3/99).

Zaštita zraka

Na temelju godišnjih Izvješća o praćenju onečišćenja zraka na području Primorsko-goranske županije koje izrađuje županijski Zavod za javno zdravstvo, proizlazi da je kakvoća zraka na području obuhvata Plana I. kategorije, što znači da je zrak čist ili neznatno onečišćen, odnosno, da nisu prekoračene preporučene vrijednosti kakvoće zraka. Temeljem navedenog, za pretpostaviti je da je na teritoriju Općine situacija još povoljnija.

Reciklažna dvorišta

Općina nema uređeno reciklažno dvorište za prihvatanje i sortiranje komunalnog otpada. Uspostavom novog sustava postojeća odlagališta u PGŽ se moraju zatvoriti i sanirati do izgradnje Centralne zone gospodarenja otpadom Marišćina. Za Općinu postojeće odlagalište je odlagalište komunalnog otpada »Duplja« smješteno u zaleđu Novog Vinodolskog, 7 km od Novog Vinodolskog i Paralelno se njenim zatvaranjem, južnije od nje izgraditi će se pretovarna stanica za potrebe tri lokalne jedinice (Vinodolsku općinu, Grad Novi Vinodolski i Grad Crikvenicu te reciklažno dvorište.

Obnovljivi izvori energije

Na području Općine nema zabilježene proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, iako postoji interes privatnih investitora za ulaganje u vjetroelektrane, reverzibilnu i solarne elektrane.

2.2 REZULTATI PROVEDENIH ANKETA

Tijekom izrade PUR-a provedene su ankete među zainteresiranom javnošću, kako bi se dobio što bolji uvid u stanje na teritoriju Općine. Ankete su provedene kroz opće upitnike i upitnike po sektorima (gospodarstvo, turizam, poljoprivreda, javni i civilni sektor).

Analiza općih anketnih upitnika

Cilj ovih anketnih upitnika bio je dobiti opće podatke o ispitanicima, uvid u njihovu percepciju stanja, pogled na Strategiju razvoja Opcine, viziju, misiju te prikupiti primjedbe, prijedloge i komentare.

Napravljena je analiza prikupljenih podataka te rangiranje temeljem njihove učestalosti, prosječnih ocjena ili kompariranjem učestalosti i prosječnih ocjena. Prikupljeno je 17 općih upitnika (nisu svi bili u potpunosti popunjeni).

Na upit kakvog su organizacijskog oblika, 15 anketiranih izjasnilo se kao fizičke osobe, dok se jedan anketirani izjasnio kao predstavnik udruge, a jedan obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva.

Na upit o statusu vlastitog poslovanja odgovorilo je 7 od 15 ispitanika (šest ih je navelo kao svoj trenutni status poslovanja, početak poslovanja, a jedan ispitanik je naveo da pozitivno posluje).

Ispitanici su ocjenjivali, ocjenom od 1-5 (ocjena 1 predstavlja izrazito lošu, a ocjena 5, izrazito dobru kvalitetu), kvalitetu pruženih usluga koje obavlja Općina, no, nisu svi anketirani izrazili svoju ocjenu (izračunata prosječna ocjena zadovoljstva za svaku pojedinačnu uslugu).

Vrsta usluge	Prosjek
Briga o djeci predškolske dobi	4.47
Poticanje poduzetništva	4.12
Pružanje zaštite od požara	4.00
Pružanje socijalne skrbi	3.86
Prostorno i urbanističko planiranje	3.73
Stanovanje	3.69
Obrazovanje	3.63
Izdavanje suglasnosti i dozvola	3.59
Kultura i sport	3.53
Pružanje primarne zdravstvene zaštite	3.38
Informiranje stanovništva i dostupnost informacija	3.24
Pružanje komunalnih usluga	3.19
Upravljanje općinskim vlasništvom	3.00
Prikupljanje i odlaganje otpada	2.82
Zaštita okoliša	2.65
Održavanje cesta	2.53

Najveće zadovoljstvo ispitanici su iskazali za uslugu koja se odnosi na brigu o djeci predškolske dobi (u prvih pet usluga navedeni su i poticanje poduzetništva, pružanje zaštite od požara, pružanje primarne socijalne skrbi te prostorno i urbanističko planiranje), a najmanje, za uslugu održavanja cesta.

Kroz Opći anketni upitnik, između ostalog, od ispitanika je zatraženo prepoznati tri najpozitivnije stvari vezane za Općinu kao mjesto njihovog poslovanja. Na upit su odgovorila dva ispitanika, a za njih su najpozitivnije investicije u komunalnu infrastrukturu, oslobođanje od raznih davanja, prikupljanje i odlaganje otpada, prostorno i urbanističko planiranje, primarna zdravstvena zaštita, briga o djeci predškolske i školske dobi te briga o sportu.

Osim navedenog, svi ispitanici su se izjasnili i o nedostacima u infrastrukturi (kako bi se dobila relevantna informacija o nedostacima te potrebnim mjerama). Prema rezultatima, glavni infrastrukturni nedostatak su prijevoz (15 glasova), ugostiteljske i turističke usluge (14), briga o djeci predškolske dobi (8), briga o starijim i nemoćnim osobama (6), internet (6), igrališta i sadržaji za djecu (3), telekomunikacije (2), benzinske crpke (2), groblja (2), pošte (1) i ceste (1). Većina navedenih

nedostataka nalazi se u odabranim mjerama koje će se provoditi ovim Programom ukupnog razvoja Vinodolske općine.

Prema rezultatima ankete, tri strateška područja na kojima se treba temeljiti daljnji razvoj Općine su turizam (16), usluge (15) i poljoprivreda (13). Ovim pitanjem definirani su ciljevi i prioriteti utemeljeni na potrebama stanovništva.

Analiza anketnih upitnika iz sektora poljoprivrede

Anketni upitnici o stanju u poljoprivrednom sektoru provedeni su i među poljoprivrednim proizvođačima. Upitnike je ispunilo sedam OPG-a, a većinu karakteriziraju slabiji zemljишni resursi.

Veličina anketiranih OPG-a:

- 0,58 ha
- 0,5 ha
- 2 ha
- 50-300 grla/0,0025 ha
- 23 grla stoke
- 50 košnica
- 80 košnica

Ispitanici se bave maslinarstvom, odnosno, proizvodnjom maslinovog ulja (2), pčelarstvom, odnosno, proizvodnjom meda i proizvoda na bazi meda (2), proizvodnjom mlijeka (1), uzgojem lavande (1) i prepeličih jaja (1). Primarni kupci, kod pet ispitanika, su individualni potrošači, dok su kod jednog ispitanika uz individualne potrošače, primarni kupci trgovачki lanci i trgovine. Jedan ispitanik kao primarnog kupca proizvoda naveo je prerađivačka poduzeća, a jedan ispitanik na ovo pitanje nije dao konkretan odgovor.

Prodaja proizvoda uglavnom se odvija na lokalnom i domaćem tržištu, prema podacima iz anketnih upitnika. Jedan ispitanik proizvodi samo za vlastite potrebe. Većina ispitanika (4) navela je šire tržište RH i lokalno tržište (3) kao tržište poslovanja, a jedan je uz domaće, naveo i lokalno.

Između ostalog, ispitanici su ocijenili intenzitet lokalne konkurenциje i konkurenциje na širem hrvatskom tržištu ocjenama od 1-5 (ocjena 1 predstavlja nepostojanje konkurenциje, a ocjena 5, intenzivnu konkurenenciju). Tako je na lokalnom tržištu intenzitet konkurenциje većinom ocijenjen srednjom ocjenom, dok na širem hrvatskom tržištu ne postoji ili je mali.

Četvero ispitanika su članovi nekog oblika udruženja (P.Z. Plodovi Vinodola, Pčelarska udruga Kuš, Udruga pčelara Grada Novi Vinodolski), a suradnja unutar organizacije ocijenjena je lošom, vrlo lošom ili srednjom ocjenom.

Kao pet najčešćih problema i prepreka s kojima se susreću u poslovanju, ispitanici (5/7) su prepoznali: ograničene mogućnosti okrupnjivanja zemljишta, visoke cijene inputa/repromaterijala za proizvodnju, niske prodajne cijene te ograničen pristup sredstvima za financiranje i investiranje. Osim navedenog, zastarjela tehnologija u proizvodnji, slaba poslovna povezanost gospodarstva u sektoru, nerazvijena distribucijska mreža, tržišni pritisak jeftinijih proizvoda iz uvoza te nedostupnost informacija o mogućnostima potpora i sufinciranja, također, su problemi i prepreke poslovanju.

Specifična znanja i vještine, najpotrebnija za uspješno poslovanje i unapređenje, su primjena suvremenih tehnologija u proizvodnji te marketing i promocija.

Ispitanici većinom rijetko ili nikako ne sudjeluju u edukacijama (ali postoji potreba), a razlog je nedostatak finansijskih sredstava. Dvoje od sedam ispitanih izjasnilo se kako su u posljednje tri godine koristili usluge edukacije/obuke vezane uz njihovo poslovanje (područje pčelarstva). Osim finansijske potpore, ispitanicima je potrebna savjetodavna pomoć.

Ispitanici u svom poslovanju koriste Internet (4/7), a neki (3/7) koriste sofisticirane tehnologije u proizvodnji te postoji potreba za uvođenjem novih tehnologija u poslovanje, u vidu novih strojeva.

U posljedne tri godine samo su neki ispitanici (2/7) razvili novi proizvod (jedan ispitanik naveo je hidrolat lavande).

Ispitanicima je dana mogućnost da ocjene potrebu za ulaganjima vezanim uz zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost u redovnom poslovanju (ocjena 1 označava nepostojanje potrebe, jer su sve mјere poduzete, a ocjena 5, postojanje potrebe za navedenim).

Četiri ispitanika izjasnila su se kako navedena potreba nije jako izražena, a jedan ispitanik se izrazio ocjenom 1. Također, jedan ispitanik zaključio je kako su ulaganja vezana uz zaštitu okoliša vrlo potrebna.

Prioritetna područja za ulaganje u zaštitu okoliša	Učestalost
Korištenje obnovljivih izvora energije, za proizvodnju energije potrebne na gospodarstvu	2.00
Sustav odvodnje tehnoloških/otpadnih voda	1.00
Zbrinjavanje/skladištenje stajskog gnoja	1.00
Zbrinjavanje otpada na ekološki prihvatljiv način	1.00
Pročišćavanje tehnoloških/otpadnih voda iz proizvodnje	0.00
Smanjenje emisije štetnih tvari u zrak	0.00

Prioritetno područje za ulaganje u zaštitu okoliša je korištenje obnovljivih izvora energije za proizvodnju energije potrebne na gospodarstvu, zatim slijedi sustav odvodnje tehnoloških/otpadnih voda, zbrinjavanje/skladištenje stajskog gnoja te zbrinjavanje otpada na ekološki prihvatljiv način.

Vezano za strategiju razvoja vlastitog gospodarstva, jedan ispitanik planira uvođenje novog proizvoda, jedan planira postojeću poljoprivrednu proizvodnju diversificirati u novu djelatnost, a ostali planiraju povećanje postojeće proizvodnje u razdoblju od 6 mjeseci do 10 godina.

Analiza anketnih upitnika za gospodarski sektor

Anketne upitnike o stanju u gospodarskom sektoru ispunilo je osam ispitanika. Glavne djelatnosti, odnosno usluge kojim se ispitanice bave su: ugostiteljstvo, ne institucijsko obrazovanje i informatičko savjetovanje, cvjećarsko-aranžerske usluge i trgovina u manjem obimu, usluge popravka i održavanja motornih vozila te prijevoza, završni krovopokrivački i limarski radovi u građevinarstvu, uslužna djelatnost masaže, oblikovanje i obrada kamena.

Primarni potrošači kod svih ispitanika su individualni potrošači, a kod dvojice i druga poduzeća i javni sektor.

Tri ispitanika djeluju na lokalnom tržištu, tri na širem hrvatskom tržištu, a po dvoje ispitanika pokriva i lokalno i domaće tržište.

Ispitanicima je dana mogućnost ocjenjivanja intenziteta lokalne konkurenčije ocjenama od 1-5 (ocjena 1 predstavlja nepostojanje konkurenčije, a ocjena 5 intenzivnu konkurenčiju). Četiri ispitanika su, konkurenčiju na lokalnom tržištu, ocijenila ocjenom 2, tri ispitanika ocjenom 3, a jedan ispitanik je ocijenio konkurenčiju nepostojećom. Ispitanici smatraju da na lokalnom tržištu ne postoji jaka i intenzivna konkurenčija.

Osim lokalne konkurenčije, ispitanici su ocjenjivali ocjenama od 1-5 konkurenčiju na domaćem tržištu (ocjena 1 predstavlja nepostojanje konkurenčije, a ocjena 5 intenzivnu konkurenčiju). Dva ispitanika su, konkurenčiju na domaćem tržištu, ocijenila ocjenom 4, tri ispitanika ocjenom 3, a jedan ocjenom 2. Dva ispitanika nisu dali odgovor na ovo pitanje.

Vezano uz dobavljače, ispitanici (5/8) su naveli kako u poslovanju redovito surađuju s dobavljačima s lokalnog područja. Kvaliteta tih dobavljača ocijenjena je prosječnom ocjenom 3 (četiri ispitanika), dok je jedan ispitanik ocijenio ocjenom 4. Jedan ispitanik (od ukupno osam) navodi da je član neke organizacije te suradnju članova unutar te organizacije ocjenjuje srednjom ocjenom 3.

Kao najveće probleme u svom poslovanju ispitanici navode:

- Problem radne snage
- Visoke namete
- Konkurentnost cijena
- Neprilagođenost zakona
- Nepostojanje poduzeća koje bi se bavilo uslugama iznajmljivanja konferencijskih prostora
- Nelojalnu konkureniju, odnosno tzv. rad „na crno“
- Poteškoće u naplati potraživanja

Većina ispitanika (5) izjasnila se kako u svom poduzeću imaju udio od 0-5% visoko obrazovanih, jedan ispitanik navodi udio veći od 50%, dok dva ispitanika nemaju zaposlenih.

Kao područja specifičnih znanja i vještina, najpotrebnijih za uspješno poslovanje i njegovo unapređenje, tri ispitanika navode potrebu za edukacijama s područja marketinga, dva s područja *management-a* te po jedan ispitanik navodi potrebu za edukacijama s područja financija i računovodstva, pravnih poslova, didaktičkih znanja i praktičnih poslova vezanih uz određenu djelatnost kojom se poduzetnici bave (klesarstvo i cvjećarstvo).

U posljednje tri godine ispitanici (4/8) su koristili usluge treninga/edukacija/obuka, primjerice, informatički tečaj i tečaj komunikacije, edukaciju iz poduzetništva, stručno osposobljavanje iz područja elektronike i mehanike te sudjelovanje na konferencijama.

Kada je riječ o korištenju usluga treninga/edukacija/obuka vezano uz njihovo poslovanje, četiri ispitanika su se izjasnila kako ne koriste navedene usluge. Dvoje ispitanih koriste usluge treninga/edukacija/obuka jednom u šest mjeseci, dok navedene usluge jednom godišnje, također, koristi dvoje ispitanika. Većina ispitanika (5) smatra da ne postoji potreba za dodatnim uslugama edukacija vezanih uz njihovo redovito poslovanje, neki (3) smatraju da postoji, ali ih do sada nisu koristili, jer nisu dostupne na užem području. Kao drugi oblik, osim finansijske potpore, koji bi bio značajan kako bi dosegli viši stupanj educiranosti, navode se tečajevi i seminari i potpora u vezi proširenja i kvalitete ponude.

Ispitanici su, u anketnom upitniku, ocijenili i intenzitet korištenja interneta u vlastitom poslovanju ocjenama od 1-5 (ocjena 1 predstavlja nekorištenje interneta u poslovanju, a ocjena 5 izrazito korištenje). Petoro ispitanih izrazito puno koristi Internet u svom poslovanju, dvoje ispitanih, također, dosta koristi (ocjena 4), dok jedan ispitanik korištenje interneta u svom poslovanju ocjenjuje ocjenom 2. Osim interneta, ispitanici su ocjenama od 1-5 ocjenjivali i sofisticiranost proizvodnih procesa i tehnologija u svom redovnom poslovanju (ocjena 1 znači da uopće nisu sofisticirani, a ocjena 5 znači da su vrlo sofisticirani). Tri ispitanika sofisticiranost svojih proizvodnih procesa i tehnologija ocijenila su ocjenom 3, dva ispitanika ocjenom 4 te dva ispitanika ocjenom 5. Jedan ispitanik ocijenio je sofisticiranost proizvodnih procesa i tehnologije u svom poslovanju ocjenom 1, odnosno, uopće nisu sofisticirani.

O potrebi za uvođenjem novih tehnologija u poslovanje, potvrđeno su se izjasnila dva ispitanika.

Nitko od ispitanih (8) u posljednje tri godine svog poslovanja nije provodio neki projekt ili aktivnosti vezane uz istraživanje i razvoj, ali nije ni razvio novi proizvod, proces, marketinšku ili organizacijsku inovaciju.

Uz sve navedeno, ispitanici su ocjenjivali i potrebu za ulaganjima vezanim uz zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost u redovnom poslovanju (ocjena 1 označava nepostojanje potrebe, jer su sve mjere poduzete, a ocjena 5 označava postojanje potrebe za navedenim).

Četiri ispitanika utvrdila su kako nemaju potrebu za ulaganjima vezanim uz zaštitu okoliša i kako su sve mjere poduzete, tri poduzetnika ocjenjuju srednjom ocjenom 3 uz naglasak na prioritetna područja u vidu zbrinjavanja komunalnog otpada, pročišćavanja otpadnih voda te zabrane uporabe azbesta. Jedan ispitanik smatra kako su ulaganja vezana uz zaštitu okoliša vrlo potrebna te također, kao prioritetna područja navodi zbrinjavanje komunalnog otpada i pročišćavanje otpadnih voda.

Prioritetna područja za ulaganje u zaštitu okoliša	Učestalost
Pročišćavanje otpadnih voda	2.00
Zbrinjavanje komunalnog otpada	2.00
Prikupljanje otpadnih voda	1.00
Zabrana uporabe azbesta	1.00
Ispuštanje onečišćenja u zrak	0.00

Od svih ispitanika, dvoje planira povećanje postojeće proizvodnje, a dvoje, dopunu postojeće djelatnosti novom.

Analiza anketnih upitnika za turizam

Kroz ove anketne upitnike nastojalo se dobiti podatke o ispitanicima koji se bave turizmom (uvid u njihovu percepciju stanja, pogled na strategiju razvoja turizma) te prikupiti prijedloge, primjedbe i komentare.

Ankete iz područja turizma ispunilo je sedam ispitanika (fizičke osobe, samozaposlene). Pet ispitanika, kao glavnu djelatnost, navelo je iznajmljivanje ruralnih kuća za odmor, a dva ispitanika, iznajmljivanje apartmana. Tri ispitanika su navela da trenutno pozitivno poslovanju, odnosno, bilježe rast i razvoj, dva ispitanika su na početku poslovanja, a dva navode stagnaciju i negativno poslovanje.

Ispitanici su naveli 26,33 kao prosječan broj turista tijekom godine, a 134,17 kao prosječan broj noćenja tijekom godine. Najviše ih dolazi iz Njemačke, zatim Austrije, Nizozemske, Italije i Danske. Prosječno osam dana turisti provedu u jednom dolasku.

Ispitanici su ocijenili efekte koje turizam ima u zajednici, ocjenama od 1-5 (ocjena 1 predstavlja tvrdnju „nikako se ne slažem“, a ocjena 5 predstavlja tvrdnju „u potpunosti se slažem“), s prosječnom ocjenom 3.

Efekti turizma u zajednici	Prosjek
Utječe na podizanje cijena dobara i usluga	3,71
Novac koji turisti troše ostaje u lokalnoj zajednici	3,71
Stvara nova radna mjesta	3,57
Stimulira lokalne zanate/vještine i kulturu	3,43
Zapošljava mlade	3,29
Zajednica ima kontrolu nad razvojem turizma	3,00
Koristi prirodne resurse potrebne lokalnom stanovništvu (ribe, igre, voda)	2,71
Remeti lokalne aktivnosti	1,14
Negativno utječe na okoliš	1,00

Ispitanicima je dana mogućnost ocjenjivanja kvalitete pruženih usluga koje obavlja Općina te im je ponuđen raspon ocjena od 1-5 (ocjena 1 predstavlja izrazito lošu kvalitetu, a ocjena 5, izrazito dobru kvalitetu). Najveće zadovoljstvo ispitanici su iskazali vezano uz pružanje komunalnih usluga i ocijenili s prosječnom ocjenom 3,43. U prvih pet usluga po kvaliteti pružanja spadaju prikupljanje i odlaganje otpada, upravljanje općinskim vlasništvom, zaštita okoliša i izdavanje suglasnosti i dozvola. Slijede ih kultura i sport, prostorno i urbanističko planiranje, informiranje stanovništva i dostupnost informacija te održavanje cesta. Najmanja razina zadovoljstva iskazana je vezano uz održavanje cesta s prosječnom ocjenom 2,57.

Ispitanici su dobili mogućnost nabrojati tri najpozitivnije stvari vezane uz Općinu kao mjesto obavljanja poslovanja. Na pitanje su odgovorila četiri ispitanika. Najpozitivnije stvari vezane uz Općinu kao mjesto obavljanja poslovanja su:

- Zaštita i briga o okolišu
- Očuvanje tradicijskih vrijednosti
- Promicanje kulture i društvenog života
- Pružanje poticaja i podrške u poslovanju
- Susretljivost Općine
- Dobar geostrateški položaj
- Dobra komunikacija po pitanju prijave gostiju
- Informiranje stanovništva
- Spremnost na inicijativu

Po mišljenju ispitanika (6/7), na području Općine nedostaje infrastruktura za pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga, i to u vidu sportsko-rekreativnih sadržaja, restorana, prijevoza, zabave, održavanja prometnica, interneta, uređenih biciklističkih i pješačkih staza te odvodnje.

Ispitanici su, kao glavnu ponudu koja nedostaje, naveli tematske staze (meda, zlata...), ples, lokalne zabave, obiteljske parkove i sadržaje za djecu, agroturizam, koncerte, lokalnu animaciju, kulturne događaje i manifestacije, avanturističke parkove i vinske ceste. Ispitanici su također, trebali prepoznati i rangirati pet najvećih problema s kojima se susreću u vlastitom poslovanju, s tim da na prvo mjesto navedu najveći problem, a na peto, najmanji. Kako bi se dobio što realniji uvid u značaj utvrđenih problema u poslovanju, njihova učestalost podijeljena je s prosječnim rangom. Valja naglasiti kako na veći broj problema Općina ne može izravno utjecati, ali može pomoći svojim angažmanom u njihovom otklanjanju. Na navedena pitanja odgovorilo je šest ispitanika te su kao glavni problem navedeni nedovoljna informiranost o novinama vezanim uz poslovanje u svim sferama, neadekvatna infrastruktura, nedostatak tehničkih sredstava za rad, ograničen pristup sredstvima za financiranje te nedovoljno iskustvo u pripremi projekata i strateških dokumenata.

	Učestalost	Prosječni rang	Rezultat
Nedovoljna informiranost o novinama vezanim uz poslovanje u svim sferama	2,00	0,67	3,00
Neadekvatna infrastruktura	5,00	1,67	3,00
Nedostatak tehničkih sredstava za rad	1,00	0,33	3,00
Ograničen pristup sredstvima za financiranje	2,00	1,00	2,00
Nedovoljno iskustvo u pripremi projekata i strateških dokumenata	4,00	2,33	1,71
Nedovoljno obrazovana radna snaga	1,00	0,67	1,50
Niska razina suradnje s drugim lokalnim/državnim institucijama	2,00	1,33	1,50
Dodatna ponuda i sadržaj	1,00	0,67	1,50
Loša radna etika radne snage	2,00	1,67	1,20
Nestabilnost javnih politika/vlasti	3,00	3,00	1,00
Visoke cijene inputa za proizvodnju	1,00	1,67	0,60
Neučinkovita državna i javna administracija	0,00	0,00	0,00
Korupcija i kriminal	0,00	0,00	0,00
Restriktivni propisi	0,00	0,00	0,00
Složenost poreznih propisa i previsoke porezne stope	1,00	0,00	0,00
Nemogućnost ili kašnjenje u naplati izdane robe/usluge	0,00	0,00	0,00
Nedovoljna motiviranost članova/zaposlenika	1,00	0,00	0,00

Potrebu za dalnjim investicijama u opremu i/ili proizvodno prodajne prostore iskazalo je 5 od 7 ispitanika, a za dodatnim treninzima/edukacijama/obukama, 4 od 7 ispitanika. Četiri glasa za navedenim potrebama dobili su marketing i promocija, a slijedi, engleski jezik s dva glasa.

Kako bi se osiguralo definiranje područja na kojima bi se trebao temeljiti daljnji razvoj turizma, ispitanicima je ponuđen odabir područja, s tim da su najvažnije područje trebali staviti na 1. mjesto, a najmanje važno, na 3. mjesto. Kako bi se dobio što točniji rezultat, učestalost pojedinih odgovora podijeljena je s njihovim prosječnim rangom. Prema odgovoru ispitanika, tri područja na kojima bi se trebao temeljiti daljnji razvoj turizma jesu ruralni turizam, ribolovni turizam i kulturni turizam, čemu treba pridodati zdravstveni i lovni turizam.

Kao prijedloge mjera za unapređenje, ispitanici su naveli nedostatak sportsko-rekreativnih sadržaja i gastronomске ponude, neadekvatno iskorištanje potencijala, nedostatak prostora za informiranje turista, izostanak priredbi i manifestacija, nedovoljnu promociju područja te neodržavane prometnice.

Analiza anketnih upitnika za javni i civilni sektor

Anketne upitnike ispunilo je 12 ispitanika: OŠ dr. Josipa Pančića Bribir, OŠ Jurja Klovića Tribalj, Narodna knjižnica i čitaonica Bribir, Dječji vrtić „Cvrčak i mrav“ Tribalj, Dobrovoljno vatrogasno društvo „Bribir“, Kulturno - umjetničko društvo „Bribir“, Udruženje antifašističkih boraca Grižane-Belgrad, Hrvatski časnički zbor „Vinodol“, Lovačko društvo „Vepar“ Bribir, Nogometni klub NK „Turbina“ Tribalj, Boćarski klub „Bribir“ te neprofitna udruga „Klaga i sve“.

Glavna područja djelovanja ispitanika su: kultura (3), odgoj i obrazovanje (3), sport (2), zaštita, uzgoj i lov divljaci (1), kultura, socijalna skrb i sport (1), humanitarstvo (1) te kultura, umjetnost i dizajn (1). Korisnici, odnosno, ciljane skupine djelovanja navedene su u nastavku.

Korisnici/ciljane skupine djelovanja	Učestalost
Svi stanovnici	4,00
Djeca u dobi od 6-14 god.	1,00
Djeca rane i predškolske dobi	1,00
Dočasnici i časnici koji su bili angažirani u Domovinskom ratu	1,00
Profesionalne skupine (vatrogasci)	1,00
Djeca i mladi	2,00
Radno sposobno punoljetno stanovništvo	1,00
Svaka fizički sposobna osoba	1,00

Sedam ispitanika navodi da djeluju u prostoru dobivenom na korištenje od JLS ili druge pravne osobe, a troje ispitanika ima prostor u vlasništvu. Jedna udruga djeluje u unajmljenom prostoru.

Financiranje troškova korištenja prostora i ostale troškove vezane uz djelovanje udruga i obrazovnih ustanova, ispitanici najčešće financiraju kombinacijom navedenog, a najveći broj udruga financira se sredstvima proračuna JLS, dok se tri udruge u cijelosti financiraju vlastitim sredstvima.

Financiranje troškova	Učestalost
Sredstvima proračuna JLS	8,00
Vlastitim sredstvima (članarine, prihodi vlastiti rad)	7,00
Donacijama	2,00

Ispitanici (10/12) su ocjenama od 1-5 ocijenili zadovoljstvo opremom koju koriste u svom poslovanju (ocjena 1 označava nezadovoljstvo, a ocjena 5, iznimno zadovoljstvo). Oprema je većinom ocijenjena prosječnom ocjenom 3.

Kao tri najčešća problema, odnosno, prepreke s kojima se susreću u svom djelovanju/poslovanju, ispitanici su naveli nedostatak tehničkih sredstava za rad (6), zatim, nedostupnost informacija (3), nedovoljno iskustvo u pripremi projekata i strateških dokumenata (3), nisku razinu suradnje s drugim lokalnim/državnim institucijama (3), nedostatak finansijskih sredstava (2), manjak stručnog osoblja (1) te nedovoljnu motiviranost članova/zaposlenika (1). Kao područja specifičnih znanja i vještina, najpotrebnija za uspješno djelovanje i unapređenje ispitanika, njih osam istaknulo je:

- Opću kulturu
- Književnost
- Informatičke i digitalne kompetencije
- Stručnost sportskog trenera
- Odgojno-obrazovna znanja i vještine (znanja iz pedagogije, vještine komuniciranja, vještine snalaženja u timskom radu)
- Gospodarenje lovištem
- Poznavanje pravnih propisa o lovstvu
- Poznavanje biologije, kinologije, balistike
- Pružanje prve pomoći
- Rukovanje vatrogasnim spravama i opremom
- Znanje o vuni i svili

Jedno od pitanja u anketnom upitniku bilo je i jesu li u posljednje tri godine koristili neke od usluga treninga/edukacije/obuke vezane uz redovito poslovanje, a da je u svrhu unapređenja. Ispitanici su većinom (9/12) koristili usluge treninga/edukacija/obuka.

Na pitanje koliko često koriste usluge treninga/edukacija/obuka vezano uz njihovo poslovanje i djelovanje, tri ispitanika odgovorila su kako navedene usluge koriste jednom u tri mjeseca. Dva ispitanika usluge treninga/edukacija/obuka koriste jednom mjesечно, a dva, jednom godišnje. Jedan ispitanik navedene usluge koristi jednom u šest mjeseci, a jedan ispitanik navedene usluge ne koristi uopće. Dva ispitanika se nisu izjasnila po ovom pitanju.

Na pitanje o postojanju potrebe za dodatnim uslugama treninga/edukacija/obuka u njihovom poslovanju, a da je u svrhu unapređenja djelovanja, devet ispitanika odgovorilo je kako potreba postoji, jedan kako potreba ne postoji, dok se dva ispitanika nisu izjasnila. Kao razlog dosadašnjeg nekorištenja dodatnih treninga/edukacija/obuka, ukoliko potreba za istim postoji, osam ispitanika navelo je nedovoljna sredstva za njihovo financiranje, dok je jedan ispitanik naveo kako dodatne edukacije u njegovom poslovanju nisu dostupne na području RH.

Na pitanje koji bi drugi oblik potpore (osim finansijski) ispitanicima bio značajan kako bi dosegli viši stupanj educiranosti, ispitanici su istaknuli:

- Osigurati i platiti predavača za područja prema interesu
- Oprema i edukacija
- Bolja suradnja s udrugama i Ministarstvom
- Organizirati stručne seminare i savjetovanja u skladu s novitetima u području gospodarenja lovištem
- Osigurati gostovanja stručnjaka iz područja odgoja i obrazovanja
- Osigurati stručnjaka iz područja pripreme projekta koji bi održali predavanja u školi
- Bolja suradnja Općine i Države

Ispitanici su ocijenili intenzitet korištenja interneta u poslovanju ocjenom od 1-5. Neki ispitanici (4/12) su intenzitet korištenja interneta u poslovanju ocijenili ocjenom 5 (izrazito puno koriste), dva ispitanika ocjenom 4, dva ispitanika ocjenom 3, jedan ispitanik ocjenom 2 (slabo koristi), a jedan ispitanik se po ovom pitanju nije izjasnio.

U svrhu informiranja javnosti o svom djelovanju ispitanici (7/12) koriste vlastitu internetsku stranicu.

Osim navedenog, pet ispitanika navodi da potreba za uvođenjem novih tehnologija u poslovanje ne postoji, dok se šest ispitanika izjasnilo kako potreba postoji i to uvidu informatičke opreme, video nadzora, pametnih ploča, internet stranice, GPS praćenja te ostalih tehnika za rad.

Na pitanje jesu li u dosadašnjem poslovanju surađivali s drugim organizacijama sličnog područja djelovanja, ispitanici su odgovorili potvrđno (11/12). Ocjenama od 1-5 (ocjena 1 predstavlja vrlo lošu kvalitetu suradnje, a ocjena 5, vrlo dobru kvalitetu suradnje), ispitanici su ocijenili kvalitetu suradnje.

Šest ispitanika, kvalitetu suradnje ocijenilo je vrlo dobrom ocjenom (5), četiri ispitanika srednjom ocjenom (3) te jedan ispitanik ocjenom 4.

2.3 REKAPITULACIJA STANJA

Demografski podaci, obrađeni u prethodnim poglavljima, pokazuju da je 2011. u odnosu na 2001. godinu evidentiran pozitivan demografski trend, odnosno, porast broja stanovništva u Vinodolskoj općini za 1,31% (2001. godine – 3.530 stanovnika, a 2011. godine – 3.577 stanovnika).

Gospodarski podaci ukazuju na slabiju razvijenost gospodarstva, a posebno proizvodnih djelatnosti, po broju gospodarskih subjekta i broju zaposlenih radnika. Prisutne su i dnevne migracije zaposlenog stanovništva u okolne JLS (Crikvenica, Novi Vinodolski, Rijeka) te je vidljiva orientiranost na sezonsko zapošljavanje u turizmu. Nešto intenzivnije aktivnosti bilježe se u području trgovine na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala te u djelatnosti građevinarstva, a u kojima se i ostvaruje glavnina prihoda (podaci iz 2014. godine). Od navedene 43 tvrtke, samo su 25 poslovale s dobiti. Na području Vinodolske općine osnovana je Poslovna zona „Barci“, a za snažniji razvoj gospodarstva, potrebno je razmotriti mogućnosti privlačenja gospodarstvenika osiguranjem potrebne infrastrukture pod povoljnim uvjetima. Također, Vinodolska općina jedan je od osnivača Poduzetničkog centra „Vinodol“ d.o.o. koji pomaže u gospodarskom razvoju i poticanju poduzetništva na području Vinodolske općine.

Poljoprivreda na području Općine nije značajno razvijena (registrirano 39 poljoprivrednih gospodarstava), a samim time je i poljoprivredna proizvodnja zanemariva. Poljoprivrednici proizvodnju obavljaju za vlastite potrebe (stočarska proizvodnja, vinogradi, voćnjaci, maslinici itd.). Pčelarstvo, kao specifična grana stočarstva, dobro je razvijeno na području Općine, ali je najviše pčelara hobista. Izostanak intenzivne poljoprivredne proizvodnje može se iskoristiti kao prednost u smislu promoviranja očuvanog okoliša, usmjeravanja prema ekološkoj proizvodnji i proizvodnji tradicionalnih proizvoda koji bi se nudili na gospodarstvima ili u ugostiteljskim objektima na području Vinodolske općine i susjednih mjesta.

U Vinodolskoj općini vidljiv je pojačan interes za razvoj turizma, posebno ruralnog, što potvrđuje i sve veći broj obnovljenih i novoizgrađenih ruralnih kuća na području cijele Općine, ali i sve veća zainteresiranost domaćih i inozemnih turista. Također, očuvan ruralni prostor te značajne površine pod šumom ukazuju na potencijal u smislu lovnog i daljnog razvoja ruralnog turizma.

Ocjena stanja

Budući da Vinodolsku općinu čine četiri naselja Bribir, Tribunj, Drivenik i Grižane-Belgrad, neophodno ih je sve uključiti u razvoj teritorija Općine. Prometna povezanost postojećih naselja unutar teritorija Općine je zadovoljavajuća, ali su pojedine prometnice u lošem stanju te zahtijevaju sanaciju.

Infrastrukturni sustavi elektroenergetike i telekomunikacija, zadovoljavajućeg su standarda i pokrivaju područje u cijelosti. Najveći udio priključenih na vodoopskrbnu mrežu bilježi se u naselju Drivenik (100% stanovništva), dok se u ostala tri naselja bilježi podjednaka priključenost stanovnika na vodovodnu mrežu na razini od 60-65%.

Na području Vinodolske općine postoji oborinska odvodnja oborinskih voda. Odvodnja oborinskih voda obuhvaća veća naselja i specifične lokacije (opterećene većim količinama oborinskih voda) na području Vinodolske općine. Sustav je potrebno dograđivati i povezivati no to ovisi o finansijskim mogućnostima Općine jer se takva vrsta radova financira iz proračuna JLS.

Zaključak nakon provedene analize anketnih upitnika je da su najveći problemi Općine vezani uz:

- radnu snagu, visoke namete, konkurentnost cijena te neprilagođenost zakona

- usitnjenost gospodarstava, nezadovoljavajuće resurse za intenzivnu proizvodnju te veliki udio neiskorištenog poljoprivrednog zemljišta
- ograničene mogućnosti okrupnjivanja zemljišta, niske prodajne cijene te visoke cijene repromaterijala za proizvodnju
- nedostatak infrastrukture: sportsko-rekreativnih sadržaja, restorana, prijevoza, lokalne zabave te loše održavane prometnice

Ograničenja razvoja

Razvoj mogu ograničiti finansijske mogućnosti proračuna, demografske slike, stagnacija gospodarstva te nedovoljno razvijen standard infrastrukturnog opremanja svih naselja.

Razvojne potrebe

- stvoriti uvjete za razvoj poljoprivrede, turizma, poduzetništva i obrta
- stvoriti uvjete za zapošljavanje i samozapošljavanje stanovnika Općine
- riješiti problem okrupnjavanja zemljišta
- iskoristiti poljoprivredni potencijal te poticati ekološku poljoprivrednu proizvodnju
- modernizirati tehnologiju u proizvodnji
- izgraditi reciklažno dvorište
- poticati energetsku učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije
- omogućiti pristup sredstvima za financiranje i ulaganje
- spriječiti „rad na crno“
- razviti i unaprijediti infrastrukturu za pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga (sportsko-rekreativni sadržaji, gastronomска ponuda-restorani, prijevoz, internet, odvodnja, održavanje prometnica, uređenje biciklističkih i pješačkih staza, tematskih staza, vinskih cesta, info centri itd.)

3 SWOT ANALIZA

SWOT analiza je kvalitativna analitička metoda koja kroz četiri čimbenika nastoji prikazati snage, slabosti, prilike i prijetnje određene pojave ili situacije. Naziv SWOT dolazi od početnih slova engleskih riječi za snagu, slabosti, mogućnosti i prijetnje (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats). SWOT analiza napravljena je zajedničkom suradnjom izrađivača strategije i zainteresirane javnosti tijekom zajedničkih radionica i radnih skupina, na kojima je dan prijedlog analize te su se sudionici radionica mogli složiti s danim prijedozima ili ih odbiti te dati vlastite prijedloge koji su, po usvajanju uneseni u tablicu SWOT analize.

GOSPODARSTVO	
SNAGE	SLABOSTI
Postojeće kulturno turističke manifestacije i tradicija njihova održavanja	Nedostatak smještajnih kapaciteta (hotel)
Raspoloživi turistički resursi (šumsko područje, kulturna bogatstva, autohtoni proizvodi, Tribaljsko jezero)	Neiskorišten potencijal Tribaljskog jezera
Blizina sa obalnim turističkim destinacijama	Velika sezonalnost u turizmu
Bogato kulturno povjesno nasljeđe	Slaba gastronomска ponuda
Postojanje lovačkih društava i lovačkih domova (razvoj lovног turizma)	Standardni motivi dolaska turista
Akcijski plan razvoja turizma Vinodolske općine	Nedovoljno iskorišteni potencijali prirodne i kulturno-povjesne baštine za razvoj turističkog sektora
Mogućnosti financiranja poduzetnika	Građevinski radovi u sezoni
Blizina zračne luke Rijeka	Nedostatak natječaja -EU fondovi za iznajmljivače (privatni smještaj)
Povoljan geoprometni položaj	Nepostojanje turističke ambulante
Postojanje Lokalne akcijske grupe Vinodol	Nedovoljna turistička signalizacija
Potencijal za alternativne izvore energije	Nedovoljna povezanost turizma s lovom i poljoprivredom te općenito nedovoljno razvijeni selektivni oblici turizma
Proizvodni prostori "Viševica", Kamensko"	Poslovna zona nije u funkciji
Poticajne mjere za ulagače	Nedovoljno korištenje alternativnih izvora energije (solarne, obzirom na broj sunčanih dana i biomase šuma)
Poslovna zona	Nedostatna finansijska sredstva za pokretanje novih investicija
Postojanje udruženja obrtnika "Vinodolske općine i Grada Crikvenice	Neriješeni imovinsko-pravni odnosi
Postojanje Poduzetničkog centra "Vinodol"	Slabo zastupljena proizvodna djelatnost
Očuvan okoliš kao pretpostavka za razvoj ekološke poljoprivrede	Neiskorišteni prostori "Viševice", "Kamensko"
Postojanje poljoprivredne zadruge	Nedovoljna senzibiliziranost poduzetnika za pisanje projektnih prijedloga i prijava na natječaje
Postojanje Turističke zajednice	Usitnjene i neuređene poljoprivredne površine
Velika količina neobrađenog tla pogodnog za ekološku proizvodnju	Slabo razvijena stočarska proizvodnja

Plodno poljoprivredno zemljište	Manjak znanja i vještina u suvremenoj poljoprivredi
	Slaba zainteresiranost mladih za poljoprivrednu proizvodnju
	Slaba iskorištenost poljoprivrednog zemljišta
	Starost stanovništva
	Nepostojanje sustava navodnjavanja
	Nedovoljno uređena i opremljena infrastruktura za razvoj lovnog turizma
	Nedovoljno iskorišten turistički potencijal šumskog područja
	Nepostojanje Udruge šumoposjednika
PRIlike	PRIjetnje
Autohtono stanovništvo koje njeguje tradiciju (čakavski govor, običaj)	Pad turističke potražnje zbog ekonomsko političke situacije
Plasman poljoprivrednih proizvoda kroz turizam	Globalni trendovi koji vode do gubitka identiteta manjih sredina
Porast potražnje za selektivnim oblicima turizma (ruralni turizam, lovni, zdravstveni)	Rastuća konkurentnost nakon ulaska u RH na jedinstveno tržište EU
Specijalizacija turističke ponude u vidu ruralnog turizma	Sve veća konkurenca ruralnog turizma
Produljenje turističke sezone	Negativan utjecaj na okoliš zbog pojačanog turističkog razvoja
Mogućnost razvoja izletničkog i rekreativnog turizma	Globalna i nacionalna gospodarska kriza
Atraktivna događanja temeljena na promociji autohtonih proizvoda	Brzi razvoj novih tehnologija za koju su potrebna velika finansijska sredstva
Rastući trend povratka prirodi, ruralnim područjima, zdravom životu i zdravoj prehrani	Neodgovarajuća ekomska politika(ne potiče se domaća proizvodnja)
Sportski turizam	Često mijenjanje zakonskih regulativa
Fondovi za unaprjeđivanje rasta i razvoja poljoprivrede i ruralni razvoj	Crno tržište i siva ekonomija (postoji jeftin uvoz roba, rad na crno)
Poslovna zona Barci	Nedovoljan interes građana
Mogućnost financiranja projekata vezanih uz OIE	Velika konkurenca u poljoprivredi i proizvodnji hrane
Nastavak izgradnje komunalne infrastrukture u poslovnoj zoni koja je preduvjet nastavku gospodarskog razvoja općine	Odlazak mladih u gradske sredine
Povećanje prihoda povećanjem gospodarskih aktivnosti (poslovna zona)	Visoki kriteriji prihvatljivosti korisnika za korištenje sredstava iz EU fondova
Financiranje iz EU fondova/ESI fondovi	Klimatološke i okolišne prijetnje
Kroz turizam mogućnost plasmana tradicionalnih "domaćih" i eko proizvoda (turizam se kroz gastronomiju može osloniti na poljoprivredu	Razvoj energetskog sektora kao prijetnja ekološkoj proizvodnji
Mogućnost brand-iranja proizvoda i područja	Nedovoljna informiranost o mogućnostima financiranja iz EU fondova
Odobrena Lokalna razvojna strategija LAG-a Vinodol za razdoblje 2014-2020	
Orientacija RH na poljoprivrednu proizvodnju	
Razvoj proizvodnje autohtonih proizvoda (vino, maslinovo ulje, pčelarski proizvodi, smokve, trešnje)	
Nema zagađivačke industrije	
Porast potražnje za ekološkim proizvodima	

KOMUNALNA I DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA	
SNAGE	SLABOSTI
Neposredna blizina ključnih cestovnih prometnica	Nezadovoljavajuća kvaliteta cestovne infrastrukture
Postojanje osnovne društvene infrastrukture; vrtić, osnovne škole, domovi za starije i nemoćne, ambulante	Veliki udio starijeg stanovništva
Područje Općine pokriveno mobilnom i fiksnom telefonijom	Nedovoljni kapacitet vrtića
Postojanje prostornih planova, UPU, Lokalni ekološki akcijski plan	Nepostojanje plinske mreže
Postojanje udruga koje brinu o promicanju sporta i očuvanju kulture	Proračunska ograničenja
Blizina grada Rijeke kao obrazovnog središta	Nerazvijen sustav gospodarenja otpadom
Organiziran sustav prikupljanja i zbrinjavanja otpada u svim naseljima	Nepostojanje sportske dvorane u Triblju
Postojanje energetskih certifikata za sve javne objekte	Slaba energetska efikasnost javnih objekata
Izrađena dokumentacija za eko javnu rasvjetu	Nizak udio visokoobrazovanog stanovništva
	Nedovoljan broj uređenih dječjih igrališta
	Neriješeni imovinsko pravni odnosi
	Nedovoljna povezanost linijskim prijevozom
	Nepostojanje reciklažnog dvorišta
	Problem nelegalnih, odnosno, divljih odlagališta
	Nepostojanje proizvodnje iz obnovljivih izvora energije
PRILIKE	PRIJETNJE
Korištenje bespovratnih EU sredstava za rješavanje ključnih komunalnih, prometnih i ostalih infrastrukturnih problema	Pojava odrona i klizišta koji uništavaju ceste i putove
Daljnji razvoj integriranog sustava gospodarenja otpadom	Nedovoljna financijska sredstva za provedbu svih neophodnih aktivnosti
Povećanje broja kućanstava koja se opskrblijuju obnovljivim izvorima	Nedovoljna informiranost o mogućnostima financiranja iz EU fondova
Prelazak na ekološki prihvatljivu rasvjetu	

4 VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI

4.1 VIZIJA

Vizija predstavlja ideju kako bi Vinodolska općina izgledala u budućnosti, s naglaskom na razvoj.

Na temelju prijedloga članova Radne skupine za izradu PUR-a, prikupljenih anketnih upitnika, analize stanja i SWOT analize, sastavljeni su sljedeći prijedlozi vizije:

1. Općina s raznolikom prirodnom baštinom (bogatstvo flore i faune), razvijenog socijalnog senzibiliteta i prepoznatljive tradicije;
2. Dobro prometno povezana Općina;
3. Općina kao zajednica stabilnog gospodarstva, razvijenog malog i srednjeg poduzetništva te razvijene poslovne infrastrukture koja omogućuje povećanje gospodarskih aktivnosti i prihoda;
4. Razvoj turizma te ulaganja u poljoprivredu (poljoprivrednici plasiraju svoje proizvode kroz turističke objekte, koji su na tržištu prepoznatljivi kao ekološki proizvedeni te kao tradicionalni proizvodi);
5. Razvoj turističke konkurentnosti i ponude te uslužnih djelatnosti koje osiguravaju zapošljavanje mladih;
6. Razvoj selektivnih oblika turizma (naglasak na ruralnom, ribolovnom, kulturnom, zatim, zdravstvenom, sportskom, rekreativnom i izletničkom turizmu) koji omogućuju produljenje turističke sezone;
7. Općina s opremljenom poslovnom infrastrukturom i razvijenim sadržajima za razvoj turizma i promociju područja, u sklopu kojih će se nastaviti tradicija održavanja kulturno-turističkih događaja i manifestacija;
8. Općina koja racionalno i odgovorno koristi i upravlja javnim dobrima;
9. Općina s uredenim pitanjem poljoprivrednog zemljišta i višim prodajnim cijenama, koja će kroz edukacije i radionice pružati poljoprivrednicima i poduzetnicima informacije o potencijalnim izvorima za financiranje i investiranje;
10. Općina koja koristi i proizvodi energiju iz obnovljivih izvora, koja će uz pomoć privatnih investitora kontinuirano razvijati energetski sustav i indirektno doprinositi razvoju gospodarstva;
11. Općina koja vodi brigu o zaštiti okoliša te provodi adekvatne mjere u vidu zbrinjavanja otpada i pružanja komunalnih usluga.

Objedinjavanjem prijedloga, proizašla je sljedeća vizija:

„Stabilna zajednica razvijenog gospodarstva, malog i srednjeg poduzetništva, poljoprivredne proizvodnje i turizma, koja vodi brigu o potrebama svojih stanovnika i iskorištavanju prirodnih i kulturnih potencijala za dobrobit cjelokupne zajednice.“

4.2 STRATEŠKI CILJEVI

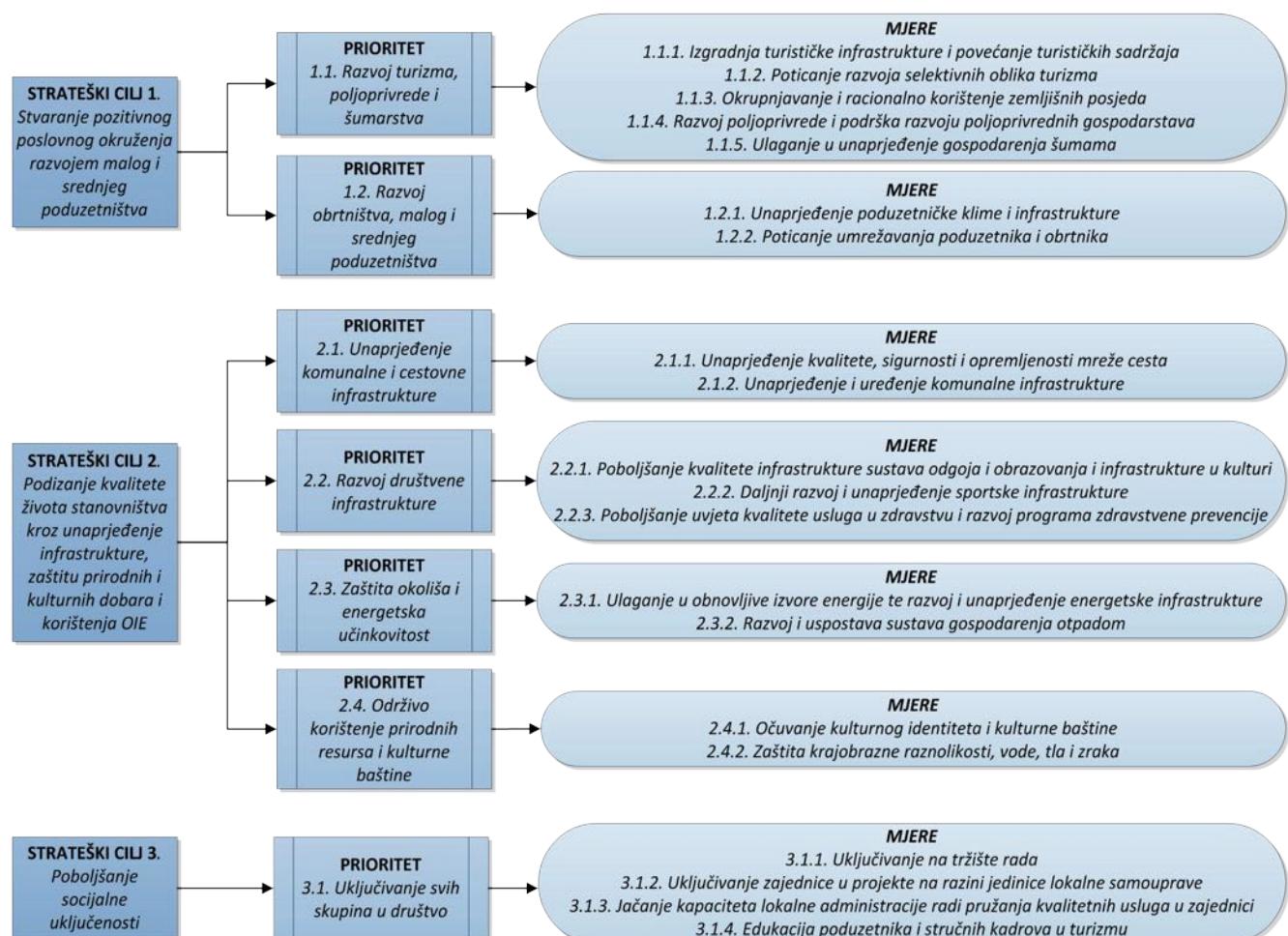
Analizom anketnih upitnika, izrađenom analizom stanja, SWOT analizom te utvrđenom vizijom postavljena su tri strateška cilja (opisani u sljedećim poglavljima) za rješavanje utvrđenih problema i razvoj područja Općine.

Kvalitetno definirani ciljevi opisani su kao **S.M.A.R.T.** ciljevi (Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time framed), odnosno:

- **specifični** (ŠTO treba napraviti i ZAŠTO to treba napraviti),
- **mjerljivi** (KAKO će se znati da je rezultat postignut i kako će se to provjeriti),
- **dostizni** (definirati cilj koji je dostižan, koji se može postići),
- **realni** (kreirati cilj unutar realnih uvjeta) i
- **vremenski definirani** (definirati prihvatljiv vremenski period unutar kojeg će ciljevi biti ostvareni).

Ciljevi će biti mjereni kroz rezultate navedene u opisu mjera.

Graf 4. Ciljevi, prioriteti i mjere

Pripremio: Centum percent d.o.o.

4.2.1 Strateški cilj 1. Stvaranje pozitivnog poslovnog okruženja razvojem malog i srednjeg poduzetništva

Mikro, mala i srednja poduzeća su najzastupljenija na području EU (najznačajniji su nositelji zaposlenja, inovacija i poduzetničkih vještina), ali i na području Vinodolske općine (svi registrirani poduzetnici spadaju u kategoriju mikro i malih poduzeća).

Prema prikupljenim podacima, utvrđeno je da je na području Vinodolske općine registriran ukupno 91 obrt, koji su razvrstani u 11 djelatnosti. Djelatnost s najviše obrta je građevinarstvo kojim se bave 22 obrta, dok su u djelatnostima trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala; djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane; i u ostalim uslužnim djelatnostima, po 11 obrta.

U ukupnim prihodima od 37.076.000,00 kuna, najznačajniji udio također, zauzima djelatnost trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala s ostvarenim prihodima u iznosu od 21.070.000,00 kn, gdje je ostvarena i najveća dobit u iznosu od 1.324.000, kn. Najveći gubici ostvareni su u istoj djelatnosti u iznosu od 324.000,00 kuna. U ukupnim prihodima značajno sudjeluje i djelatnost informacije i komunikacije s prihodom od 4.64 mil.kn te djelatnosti prerađivačke industrije s prihodom 2,4 mil.kn. Također, i najveći dobici ostvareni su u djelatnosti trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala, u iznosu od 1,32 mil.kn

Trenutno na području Općine nema značajnije poljoprivredne proizvodnje. Budući da trenutni uvjeti onemogućavaju intenzivnu proizvodnju, neophodno je, okrenuti se proizvodnji ekoloških proizvoda, s većom dodanom vrijednosti, a proizvode plasirati kroz ponudu ruralnog turizma.

Kao poseban turistički potencijal treba istaknuti razvoj ruralnog turizma (obzirom na veliki broj starih kuća), kojem treba pridodati i razvoj izletničkog, lovno-ribolovnog i sportsko-rekreativnog turizma te gospodarsku eksploataciju šuma.

Strateški cilj 1., povezan je sa Strategijom Europa 2020., odnosno, njezinim prioritetom, pametan rast, koji podrazumijeva razvoj ekonomije utemeljene na znanju i inovaciji.

Prioritet 1.1. Razvoj turizma, poljoprivrede i šumarstva

Jedan od prioriteta PUR-a je gospodarski razvoj, koji treba biti usmjeren na razvoj turizma, poljoprivrede i šumarstva, obzirom na neiskorišteni potencijal područja Općine (prema rezultatima anketa).

Cilj je, između ostalog, potaknuti povećanje proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, ali i okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta.

Prioritet 1.2. Razvoj obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva

Malo i srednje poduzetništvo, kao nositelj gospodarskog razvoja i stabilnosti, kako u EU, tako i u RH, predstavlja jedan od vodećih sektora koji pozitivno djeluje na sveukupno zapošljavanje i razvoj gospodarstva.

Cilj je stvoriti (na području Općine) povoljne uvjete za investiranje, kroz jačanje svih oblika infrastrukture, poticanje na udruživanje i edukaciju poduzetnika vezanu za olakšani pristup sredstvima namijenjenim za razvoj poduzetništva te povećati konkurentnost postojećih poduzetnika na području Općine.

4.2.2 Strateški cilj 2. Podizanje kvalitete života stanovništva kroz unaprjeđenje infrastrukture, zaštitu prirodnih i kulturnih dobara i korištenja OIE

S ciljem zadržavanja stanovništva na području Vinodolske općine, neophodno je kontinuirano ulagati u infrastrukturu, zaštiti prirodna i kulturna dobara te stvoriti trend korištenja OIE.

Prema prikupljenim podacima, na području Vinodolske općine, od 3.577 stanovnika, njih 2.600 (72,69%), priključeno je na vodovodnu mrežu. Najveći udio priključenih zabilježen je u naselju Drivenik (100% stanovništva), dok se u ostala tri naselja bilježi podjednaka priključenost stanovnika na vodovodnu mrežu, na razini od 60-65%. Opskrba vodom stanovništva Općine u nadležnosti je KTD Vodovod Žrnovnica. Naselje Bribir, jedino na području Općine, uz mrežu ima i biološki pročišćivač, namijenjen pročišćavanju komunalnih otpadnih voda naselja. Smješten je uz suho korito Ričine nedaleko naselja Sv. Mikula.

Na području Vinodolske općine nalazi se ukupno 164,86 km cesta, od čega na županijske otpada 75,8 km (46%), na lokalne 18,50 km (11,2%) i 70,56 km (42,8%) na nerazvrstane ceste.

Prikupljane otpade vrši se redovito i dobro je organizirano, a briga o okolišu jedna je od pozitivnih stvari u Općini. Postoji potreba izgradnje reciklažnog dvorišta, a što je ujedno i zakonska obveza.

Na području Općine trenutno ne postoji proizvodnja energije iz obnovljivih izvora, iako postoje veliki potencijali.

Strateški cilj 2., povezan je sa Strategijom Europa 2020., odnosno, njezinim prioritetom, održiv rast, koji podrazumijeva promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija.

Prioritet 2.1. Unaprjeđenje komunalne i cestovne infrastrukture

Unaprjeđenjem komunalne i cestovne infrastrukture, osim što će se utjecati na razvoj i poboljšanje temeljne potrebe za funkciranje naselja, racionalizirat će se troškovi održavanja. Cilj je osigurati kvalitetniju prometnu povezanost, tako što će se obnoviti i rekonstruirati ceste te modernizirati oprema na cestama. Također, razvijena komunalna infrastruktura pozitivno će utjecati, između ostalog, i na postizanje atraktivnosti područja, u smislu, mjesta poželjnog za življenje, poslovanje i posjećivanje, na poduzetničku klimu i daljnji razvoj gospodarskih aktivnosti na području Općine.

Prioritet 2.2. Razvoj društvene infrastrukture

Budući da se ukupna kvaliteta života stanovnika mjeri razinom razvijenosti obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi te kulturnih i sportskih djelatnosti, neophodno je društveni razvoj Vinodolske općine usmjeriti ka unaprjeđenju uvjetima obrazovanja i sporta, kao ključnim elementima, što je i cilj ovog prioriteta. Razvojem društvene infrastrukture, osigurat će se kvalitetni uvjeti odgoja i obrazovanja, podići će se razina kvalitete usluga, unaprijediti infrastruktura i kvaliteta kulturnih programa (infrastrukturnim poboljšanjima i modernizacijom objekata koji se koriste u kulturne svrhe).

Rezultati anketnih upitnika ukazuju na nedostatke koji su prvenstveno vidljivi u kapacitetima dječjih vrtića, kapacitetima za odvijanje društvenih aktivnosti te potrebi izgradnje dodatnih dječjih igrališta, vrtića, škola te objekata za kulturne programe.

Prioritet 2.3. Zaštita okoliša i energetska učinkovitost

Biološka raznolikost i šumovita područja, samo su dio bogatstva Vinodolske općine. Zaštita okoliša i energetska učinkovitost, ključni su čimbenici očuvanja prirodnih bogatstava ovog područja. Sukladno navedenom, poseban naglasak stavljen je na prikupljanje otpada, očuvanje vodotokova, promoviranje OIE te saniranje potencijalnih žarišta koja mogu izazvati onečišćenja okoliša.

Prioritet 2.4. Održivo korištenje prirodnih resursa i kulturne baštine

Budući da se na području Vinodolske općine nalazi veliki broj pokretnih i nepokretnih kulturnih dobara, neophodno je raditi na sustavnom očuvanju svih segmenata materijalne i nematerijalne baštine, što je ujedno i cilj. Osim navedenog, neophodno je poticati razvoj udruga (čija je glavna zadaća briga o očuvanju materijalne i nematerijalne baštine) i revitalizaciju obrta i proizvoda te prezentirati javnosti sve kulturno - povijesne vrijednosti organiziranjem novih kulturnih i turističkih manifestacija i događanja.

4.2.3 Strateški cilj 3. Poboljšanje socijalne uključenosti

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine, Vinodolska općina bilježi trend pada broja stanovnika. Stanovništvo Općine (3.577 stanovnika) zauzima 1,21% ukupnog stanovništva PGŽ.

Također, u odnosu na PGŽ, nešto lošiji su podaci o radno sposobnom stanovništvu u dobi od 15-64 godine, budući da na razini Općine na navedenu kategoriju otpada 66,76%, (2.388 stanovnika), a na razini Županije 68,61% (203.224 stanovnika).

Osim navedenog, Općina zaostaje za pokazateljima na županijskoj razini po obrazovanju stanovništva. Nizak udio visokoobrazovanog stanovništva 11,42% je na oko 57% županijske razine, gdje udio visokoobrazovanog stanovništva iznosi 20,07% (veći udio nego na razini RH - 16,39%). Prema podacima o obrazovanju, neophodno je provesti projekte koji će omogućiti jačanje obrazovne strukture stanovništva, kroz programe obrazovanja i ospozobljavanja, a s posebnim naglaskom na žene, koje u obrazovnom smislu, značajno zaostaju za muškom populacijom. Vrlo važno je i dodatno educirati zaposlenike koji će provoditi projekte koje je Općina predviđela.

Cilj je doprinijeti podizanju konkurentnosti radne snage obrazovanje i ospozobljavanje te podići kvalitetu pružanja usluga u odgoju i obrazovanju.

Strateški cilj 3, povezan je sa Strategijom Europa 2020., odnosno, njezinim prioritetom, uključiv rast, koji podrazumijeva njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti koja donosi društvenu i teritorijalnu povezanost.

Prioritet 3.1. Uključivanje svih skupina u društvo

Općina mora nastaviti sa stipendiranjem učenika i studenata, zapošljavanjem u Općini na određeno vrijeme te nastaviti zapošljavati određeni broj nezaposlenih, na projektu javnih radova. Također, potrebno je poticati suradnju i komunikaciju Općine sa stanovništvom i uključivati sve zainteresirane u projekte od Općinskog značaja. Sve navedeno je neophodno ostvariti, budući da Općinu karakterizira loša obrazovna struktura. Prema podacima iz 2011. godine od 3.134 radno aktivnih stanovnika, u dobi od 15-65 godina, 1.272 (40,59%) ih je bilo zaposleno (u skladu s podacima za cjelokupnu Županiju), a 1.568 ekonomski neaktivno (50,03% stanovništva, približno jednako udjelu istovjetne kategorije stanovništva na županijskoj razini). Osim navedenog, neophodno je organizirati i provoditi edukacije za poduzetnike i stručne kadrove.

4.2.4 Odabrane mjere prema ciljevima i prioritetima

STRATEŠKI CILJ 1. STVARANJE POZITIVNOG POSLOVNOG OKRUŽENJA RAZVOJEM MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA	
Prioritet 1.1. Razvoj turizma, poljoprivrede i šumarstva	
<i>Mjera 1.1.1. Izgradnja turističke infrastrukture i povećanje turističkih sadržaja</i>	
Opis mjere	<p>Cilj mjere je, izgradnjom nove i unaprjeđenjem postojeće turističke infrastrukture te povećanjem ukupne turističke ponude, doprinijeti razvoju turizma povećanjem ukupne turističke ponude. Kod nove infrastrukture, naglasak je na izgradnji i opremanju hotela (difuzni hotel). Budući da se na području Vinodola nalazi veliki broj napuštenih ruralnih kuća (poznata je popularnost tog turističkog proizvoda), a postoji velika potražnja za smještajem drugačijim u odnosu na klasičnu apartmansku ponudu, unaprjeđenjem postojeće turističke infrastrukture postići će se vrlo dobre razvojne mogućnosti. Osim navedenog, Vinodol se sve više marketinški pozicionira i postaje prepoznatljiv na turističkom tržištu kao destinacija ruralnog turizma, čemu su usmjerene i aktivnosti promocije turističkih zajednica. U okviru ove mjere predviđaju se ulaganja u izgradnju i opremanje objekata za pružanje turističkih, rekreativnih i ugostiteljskih usluga te povećanje ponude popratnih sadržaja.</p>
	<p>Kriteriji prihvatljivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ulaganja su u skladu s prostornim planom Općine i nacionalnim zakonodavstvom koje regulira pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga • ulaganja su u skladu s okolišnim standardima • ulaganja pridonose energetskoj učinkovitosti <p>Korisnici</p> <ul style="list-style-type: none"> • mikro, mali i srednji poduzetnici • javna poduzeća • Općina <p>Izvori financiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Općinski proračun • Županijski proračun • Državni proračun • EPFRR
OČEKIVANI REZULTATI	
	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađen i opremljen 1 gastro objekt • Izgrađena i opremljena 2 hotela • Izgrađeno 5 objekata agroturizma • Izgrađen sportski vrt za sport i rekreaciju • Povećani prihodi od turizma za 50% do 2020.
<i>Mjera 1.1.2. Poticanje razvoja selektivnih oblika turizma</i>	
Opis mjere	<p>Cilj mjere je podići svijest stanovništva o važnosti razvoja selektivnih oblika turizma (lovno - ribolovnog, izletničkog te kulturnog turizma) i ulagati u razvoj istih. Vinodolska općina svoju posebnost temelji na prirodnim ljepotama, kulturnoj baštini, tradicionalnim vrijednostima s elementima gastro te sportsko rekreativnog turizma, a čemu ide u prilog činjenica da većina posjetitelja ruralnog područja prakticira aktivan odmor i zdravu, tradicionalnu hranu. Ovom mjerom, kao izletnička destinacija PGŽ, promovirat će se Vinodolska općina, koja ima bogatu ponudu turističkih sadržaja.</p>
	<p>Kriteriji prihvatljivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ulaganja se provode na području Općine <p>Korisnici</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • turisti i posjetioci • turističke agencije • institucije u turizmu • tour operatori <p>Izvori financiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • EPFRR • TZOV • Općinski i županijski proračun
OČEKIVANI REZULTATI	
	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj turista motiviranih specifičnim oblicima turističke ponude • Povećana prosječna potrošnja po gostu

- Povećan broj dionika koji se bave turizmom

Mjera 1.1.3. Okrupnjavanje i racionalno korištenje zemljišnih posjeda

Opis mjere

Cilj mjere je okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta koje će se odvijati poticanjem na kupnju susjednih parcela i sređivanjem zemljišnih knjiga. Provedbom mjere, stvorit će se preduvjeti za korištenje modernih tehnologija u poljoprivredi i preradi poljoprivrednih proizvoda, a prvenstveno će se povećati poljoprivredna proizvodnja. Kroz mjeru će se provoditi i edukativne aktivnosti vezane uz primjenu Zakona o poljoprivrednom zemljištu te mogućnostima kupnje zemljišta kroz fondove EU.

Kriteriji prihvatljivosti

- poljoprivredno zemljište nalazi se na prostoru Općine
- korisnici mjere upisani su u Upisnik poljoprivrednih gospodarstva

Korisnici

- poljoprivredni proizvođači s područja Općine
- vlasnici neobrađenih poljoprivrednih površina

Izvori financiranja

- Općinski i županijski proračun
- Državni proračun
- EPFRR

OČEKIVANI REZULTATI

- Povećane površine korištenog poljoprivrednog zemljišta
- Smanjen broj gospodarstava, koja ne koriste potpore za poljoprivrednu aktivnost
- Provedeno 5 edukacija o mogućnostima okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta

Mjera 1.1.4. Razvoj poljoprivrede i podrška razvoju poljoprivrednih gospodarstva

Opis mjere

Cilj mjere je potaknuti razvoj poljoprivrednih gospodarstva te proizvodnju tradicionalnih proizvoda. Za razvoj poljoprivrede, neophodno je potaknuti uzgoj onih kultura za koje na području Općine postoje reljefno klimatski preduvjeti, s ekološkom komponentom koja daje dodanu vrijednost proizvodu. Poljoprivredni proizvodi će se plasirati posjetiteljima Općine, budući da se razvija i agroturizam. Poljoprivredna proizvodnja važna je za razvoj cjelokupnog gospodarstva, s posebnim naglaskom na sektor turizma. Kroz aktivnosti ove mjere poticat će se iskorištavanje neobrađenog i zapostavljenog poljoprivrednog zemljišta te stanovništvo, posebice mladi, na bavljenje poljoprivredom, s ciljem ojačavanja kapaciteta poljoprivrednih gospodarstava za uspješnije poslovanje i nastup na tržištu. Osim navedenog, plan je osigurati stručnu edukaciju poljoprivrednika te ojačati ekološku proizvodnju. Rezultat provedbe biti će: uspješnije poslovanje malih poljoprivrednih gospodarstava, stvoreni preduvjeti za iskorištavanje poljoprivrednih potencijala područja, poboljšana konkurentnost poljoprivrednih proizvoda i povećan udio mladih koji se bave poljoprivredom.

Kriteriji prihvatljivosti

- korisnici mjere upisani su u Upisnik poljoprivrednih gospodarstva
- usklađenost s prostornim planom JLS
- ulaganja se provode na području Općine

Korisnici

- poljoprivrednici s područja Općine

Izvori financiranja

- EPFRR
- Općinski proračun
- Županijski proračun

OČEKIVANI REZULTATI

- Osnovano 5 novih OPG-a
- Osnovana 3 eko proizvođača
- Izgrađena i opremljena mini uljara

- Izgrađena i opremljena punionica meda

Mjera 1.1.5. Ulaganje u unaprjeđenje gospodarenja šumama

Opis mjere

Cilj ove mjere je povećati gospodarsku vrijednost degradiranih šumske sastojina i unaprijediti korištenje obnovljivih izvora energije (biomase) u ruralnom području. Potencijal šuma je nedovoljno iskorišten za pokretanje gospodarskog razvoja (mogao bi biti temelj novog zapošljavanja u ruralnim područjima), budući da su vlasnici šumske posjeda nezainteresirani i nedovoljno (ili uopće nisu) educirani o mogućnostima gospodarenja privatnim šumama.

Odgovorno i održivo gospodarenje šumama doprinosi njihovom rastu i povećavanju šumske površine.

Kriteriji prihvatljivosti

- ulaganja su u skladu s Programima za gospodarenje šumama šumoposjednika
- vlasnici privatnih šumske posjeda upisani su u Upisnik privatnih šumoposjednika
- udruge šumoposjednika registrirane su sukladno nacionalnim propisima

Korisnici

- privatni šumoposjednici
- udruge šumoposjednika

Izvori financiranja

- EPFRR
- Općinski i županijski proračun

OEČEKIVANI REZULTATI

- Stavljeni 20% šuma (koje su u vlasništvu privatnih šumoposjednika) u funkciju gospodarske aktivnosti
- Aktivirana djelatnost sječe drveta i uzgoja šuma

Prioritet 1.2. Razvoj obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva

Mjera 1.2.1. Unaprjeđenje poduzetničke klime i infrastrukture

Opis mjere

Ciljevi mjeru su povećati konkurentnost postojećih poduzetnika na području Općine koji su nositelji gospodarskog razvoja, stvoriti cjelokupnu infrastrukturu za mikro, male i srednje poduzetnike te stvoriti preduvjete za usmjereni razvoj poduzetništva u Općini prema prioritetnim djelatnostima – infrastruktura za nove poduzetničke inicijative (za privlačenje postojećih i novih poduzetnika). Razvoj poduzetništva na području Općine, ali i šire, postići će se izgradnjom nove i uređenjem postojeće poduzetničke infrastrukture.

Kriteriji prihvatljivosti

- ulaganja se provode na području Općine

Korisnici

- gospodarski subjekti
- investitori

Izvori financiranja

- Državni proračun
- Općinski i županijski proračun
- EFRR

OEČEKIVANI REZULTATI

- Ojačani kapaciteti poduzetnika
- Poboljšani uvjeti za razvoj malog i srednjeg poduzetništva/obrtništva

Mjera 1.2.2. Poticanje umrežavanja poduzetnika i obrtnika

Opis mjere

Cilj mjeru je umrežiti poduzetnike i obrtnike, odnosno, stvoriti zajedničke inicijative, zajednička javljanja na natječaje, nove proizvode i sl., budući da se konkurentnost gospodarstva, na području Općine, može postići udruživanjem gospodarskih subjekata.

Kriteriji prihvatljivosti

- udruženja, članovi zadruge ili klastera

Korisnici

- zadruge
- udruženja
- klasteri

Izvori financiranja

- EFRR, EPFRR
- Državni proračun

OEČEKIVANI REZULTATI

- Umreženi gospodarski subjekti

STRATEŠKI CILJ 2. PODIZANJE KVALITETE ŽIVOTA STANOVNIŠTVA KROZ UNAPRJEĐENJE INFRASTRUKTURE, ZAŠTITU PRIRODNIH I KULTURNIH DOBARA I KORIŠTENJA OIE

Prioritet 2.1. Unaprjeđenje komunalne i cestovne infrastrukture

Mjera 2.1.1. Unaprjeđenje kvalitete, sigurnosti i opremljenosti mreže cesta

Opis mjere

Cilj mjere je razviti i održavati tzv. fizičku infrastrukturu (cestovna mreža), kao temeljnu potrebu za život i rad i kao uvjet za razvoj, budući da je javna infrastruktura temelj za funkciranje naselja. Stoga je ovom mjerom obuhvaćeno kvalitetno, redovito i investicijsko održavanje, rekonstrukcija i razvoj mreže nerazvrstanih lokalnih cesta te unaprjeđivanje (saniranje, rekonstrukcija) županijskih cesta na području Općine (pojedini dijelovi prometnica su u lošem stanju). Ukupna razina kvalitete cestovne mreže i ostale prometne infrastrukture, postići će se održavanjem i obnovom kolnika, opreme na cestama te modernizacijom, odnosno, rekonstrukcijom pojedinih dijelova. Prihvatljiva su ulaganja u rekonstrukciju cesta, nogostupa, autobusnih ugibališta, signalizaciju i programe pojačanog održavanja.

Kriterij prihvatljivosti

- ulaganja su u skladu s prostornim planom
- posjedovanje tehničke dokumentacije
- standardi vezani uz očuvanje okoliša

Korisnici

- stanovništvo Općine
- stanovnici okolnih gradova
- turisti

Izvori financiranja

- PGŽ
- Općinski proračun
- EFRR
- EPFRR

OČEKIVANI REZULTATI

- Rekonstruirano 4 km nerazvrstanih cesta
- Smanjen broj prometnih nezgoda

Mjera 2.1.2. Unaprjeđenje i uređenje komunalne infrastrukture

Opis mjere

Cilj mjere je postojeću komunalnu i javnu infrastrukturu unaprijediti i urediti, budući da je ona važan preduvjet za postizanje visoke razine atraktivnosti područja, u smislu, mesta poželjnog za življenje, poslovanje i posjećivanje. Komunalna infrastruktura na području Općine je relativno dobro razvijena, no, vrlo je bitno dovršiti izgradnju infrastrukturnih projekata, što će u konačnici doprinijeti još kvalitetnijem razvoju. U Općini je sagrađeno devet vodosprema i pet pumpnih postaja, a postoji i odvodnja oborinskih voda (obuhvaća veća naselja i specifične lokacije koje su opterećene većim količinama oborinskih voda). Na području Općine trenutno postoji potreba za 55 km nove mreže, dvije CS i četiri UPOV-a, a procijenjena vrijednost ovih investicija (prema projektu IGH) je ukupno 70 milijuna kuna. Također, potrebno je izgraditi nov sustav javne rasvjete s normiranim svjetlostehničkim vrijednostima kako bi se osigurala zaštita okoliša, energetska učinkovitost sustava te prometna sigurnost. Vinodolska općina ima Glavni projekt Modernizacije javne rasvjete u Općini Vinodolskoj – „Energetski učinkovita i ekološka javna rasvjeta“, a njegov sastavni dio je i Izvještaj o provedenom energetskom pregledu javne rasvjete. U

Kriterij prihvatljivosti

- ulaganja su u skladu s prostornim planom
- posjedovanje tehničke dokumentacije
- standardi vezani uz očuvanje okoliša

Korisnici

- Općina
- komunalna poduzeća
- stanovništvo Općine

Izvori financiranja

- Općinski proračun
- PGŽ
- EPFRR
- EFRR
- Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost
- Državni proračun
- HEP ESCO model
- KTD Vodovod Žrnovnica

<p>razdoblju provedbe PUR-a planiran je nastavak aktivnosti na provođenju mјere energetske učinkovitosti javne rasvjete. U skladu s ciljem ove mјere provedst će se aktivnosti vezane za poboljšanje i održavanje ukupne infrastrukture.</p>	
OČEKIVANI REZULTATI	
<ul style="list-style-type: none"> • Postavljena nova energetski učinkovita javna rasvjeta • izgrađen novi sustav pročišćavanja otpadnih voda • izgrađena odvodnja oborinskih voda • izgrađeno 6.340 m vodovoda • izgrađeno 1.813 m fekalne kanalizacije 	
Prioritet. 2.2. Razvoj društvene infrastrukture	
<p><i>Mjera 2.2.1. Poboljšanje kvalitete infrastrukture sustava odgoja i obrazovanja i infrastrukture u kulturi</i></p>	
<p>Opis mjere</p> <p>Cilj mјere je poboljšati kvalitetu odgojno obrazovne infrastrukture na području Vinodolske općine, budući da je kronično nedostaje objekata za predškolski odgoj. Trenutno na području Općine djeluju jedan vrtić i dvije osnovne škole, a ovom mjerom je planirana izgradnja nove zgrade dječjeg vrtića te obnova, nadogradnja i opremanje javnih ustanova predškolskog odgoja. Navedeno će se provesti kako bi se osigurala bolja kvaliteta i dostupnost usluga svih odgojno-obrazovnih ustanova u Općini (zgrada dječjeg vrtića odgovarala bi današnjim potrebama za uspostavu kvalitetnije usluge predškolskog odgoja).</p> <p>Također, cilj mјere je i unaprijediti postojeću institucionalnu infrastrukturu te urediti prostore za održavanje kulturnih i društvenih događanja. Na području Općine djeluje nekoliko kulturnih ustanova koje čine institucionalnu infrastrukturu, a kao najznačajnije izdvajaju se: Javna ustanova narodna knjižnica i čitaonica Bribir, Prostor kule sa poslovnim prostorima, domovi kulture, Kuća Klović (muzejska zbirka posvećena minijaturistu Jurju Juliju Kloviću) i Frankopanski kašteli (Gradina-kula). Postoji intencija da se Kuća Klović i Frankopanski kašteli objedine u Centar za kulturu. Također, na području Općine djeluju udruge koje u cijelosti ili djelomično svoje aktivnosti usmjeravaju na područje kulture.</p>	<p>Kriterij prihvatljivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ulaganja su u skladu s prostornim planom • postoji tehnička i građevna dokumentacija • ulaganja se provode na području Općine <p>Korisnici</p> <ul style="list-style-type: none"> • odgojno-obrazovne ustanove • Općina • javne ustanove • udruge • stanovništvo Općine <p>Izvori financiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Općinski proračun • Državni proračun • Županijski proračun • EPFRR • EFRR • MZOS
OČEKIVANI REZULTATI	

- Adaptiran i opremljen dječji vrtić
- Opremljena škola
- Podignuta razina kvalitete usluga u odgojno obrazovnim ustanovama
- Poboljšana razina kulturnih aktivnosti na području Općine
- Osigurana kvalitetna infrastruktura za provedbu aktivnosti iz područja kulture

Mjera 2.2.2. Daljnji razvoj i unaprjeđenje sportske infrastrukture

Opis mjere

Cilj mjere je omogućiti boravak mladih ljudi u sportskom okruženju, ojačati psihofizičke sposobnosti i preduvjete za kvalitetniji život djece, sportaša i ostalih, što će se postići izgradnjom i uređenjem vanjskih igrališta te sportskih objekata (primjerice sportska dvorana u Triblju), u kojima će se nesmetano odvijati sportske aktivnosti. Navedeno je neophodno, budući da sport pozitivno utječe na koncentraciju (osobito kod djece), a osim fizičkih koristi zadovoljava i psihološke potrebe, smanjuje rizike od pojave bolesti i sl. Trenutno na području Općine djeluje devet sportskih Udruga.

Kriterij prihvatljivosti

- ulaganja se provode na teritoriju Općine

Korisnici

- udruge
- stanovništvo
- djeca školske i predškolske dobi
- sportski klubovi

Izvori financiranja

- Općinski i županijski proračun
- EPFRR
- EFRR

OČEKIVANI REZULTATI

- opremljena 2 dječja igrališta
- obnovljeno nogometno igralište
- izgrađena i obnovljena 2 boćališta
- izgrađen dječji atletski centar
- izgrađena sportska dvorana u Triblju

Mjera 2.2.3. Poboljšanje uvjeta kvalitete usluga u zdravstvu i razvoj programa zdravstvene prevencije

Opis mjere

Cilj mjere je unaprijediti sustav zdravstvene i socijalne skrbi kako bi se poboljšala opća zdravstvena i socijalna situacija (briga) za stanovništvo općinskog područja. Trenutno na području Općine rade dvije ambulante (Bribiru i Grižane) s ukupno tri ugovorna djelatnika. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti ovih javnih usluga od strateške su važnosti, budući da poboljšavaju opću kvalitetu života lokalnog stanovništva. Dodatno, postoji potreba za uređenjem infrastrukture za starije i nemoćne osobe.

Kriterij prihvatljivosti

- aktivnosti usmjerenе prema poboljšanju i unaprjeđenju zdravstvenih usluga

Korisnici

- zaposleni u sektorima zdravstva i socijalne skrbi
- lokalno stanovništvo
- djeca i starije osobe
- bolesni i nemoćni
- poduzetnici i ustanove u zdravstvu i socijalnoj skrb

Izvori financiranja

- Općinski proračun
- PGŽ

OČEKIVANI REZULTATI

- poboljšani uvjeti i podignuta razina kvalitete za pružanje usluga zdravstvene skrbi
- izgrađen dom za starije i nemoćne

Prioritet 2.3. Zaštita okoliša i energetska učinkovitost

Mjera 2.3.1. Ulaganje u obnovljive izvore energije te razvoj i unaprjeđenje energetske infrastrukture

<p>Opis mјere</p> <p>Cilj mјere je poticati na korištenje energije iz obnovljivih izvora (OIE), tj. njihovu širu primjenu i veću energetsku održivost. Navedeno će doprinijeti i smanjenju emisije CO₂. Kako bi se uveli i sustavi koji koriste ovakvu energiju, potrebno je pokrenuti programe subvencioniranja njihove ugradnje te kampanje podizanja svijesti. Provedbom mјере povećat će se energetska učinkovitost kod velikih potrošača energije (u javnim objektima te sustavu javne rasvjete), a smanjiti emisija CO₂. Osim navedenog, korištenjem obnovljivih izvora energije, upravljanjem potrošnjom, edukacijom i dr. pridonijet će se sigurnosti i diversifikaciji energetske opskrbe Općine, smanjiti će se energetska potrošnja u sektorima zgradarstva, prometa i javne rasvjete, povećat će se udio energije proizvedene iz obnovljivih izvora te će se omogućiti transformacija u ekološki održiva područja.</p> <p>Cilj mјере je urediti, rekonstruirati i opremiti postojeće objekte kako bi se povećala energetska učinkovitost, budući da EU podupire mјere povećanja energetske učinkovitosti.</p>	<p>Kriterij prihvatljivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • predmet ulaganja mora ishoditi energetski certifikat • projekt osigurava potrebnu tehničku i građevnu dokumentaciju • ulaganja se provode na teritoriju Općine <p>Korisnici</p> <ul style="list-style-type: none"> • javni i gospodarski sektor • poslovni subjekti • stanovništvo Općine <p>Izvori financiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Državni proračun • Županijski proračun • Općinski proračun • Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost • EPFRR • EFRR
OČEKIVANI REZULTATI	
<ul style="list-style-type: none"> • Smanjena emisija CO₂ • Poboljšana kvaliteta života stanovništva • Smanjena potrošnja električne energije • Izgrađen info-eko centar • Izrađena studija za ulaganja u OIE • Poboljšana energetska učinkovitost na 50% javnih objekata 	
<i>Mjera 2.3.2. Razvoj i uspostava sustava gospodarenja otpadom</i>	
<p>Opis mјere</p> <p>Cilj mјere je spriječiti stvaranje divljih odlagališta otpada i održavati visoku razinu svijesti lokalnog stanovništva o potrebi očuvanja prirode i okoliša, odnosno, stvoriti uvjete za sustavno koordinirano provođenje aktivnosti gospodarenja otpadom. Uspostava reciklažnog dvorišta i mreže zelenih otoka su aktivnosti gospodarenja otpadom koje je neophodno realizirati, kako bi se omogućilo odvojeno prikupljanje različitih vrsta otpada te precizno evidentirao otpadom onečišćeni okoliš i neuređena odlagališta. Potrebno je odrediti i redoslijed provedbe aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša te nabave kompostera za zainteresirana domaćinstva.</p>	<p>Kriterij prihvatljivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ulaganja se provode na teritoriju Općine <p>Korisnici</p> <ul style="list-style-type: none"> • Općina • Stanovništvo • komunalna poduzeća • udruge • škole • vrtići <p>Izvori financiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Općinski proračun • FZOEU • EPFRR • EFRR
OČEKIVANI REZULTATI	

- sanirana divlja odlagališta na području Općine
- izgrađeno reciklažno dvorište
- doprinos zaštiti okoliša
- čišće šume i zemljišta

Prioritet 2.4. Održivo korištenje prirodnih resursa i kulturne baštine

Mjera 2.4.1. Očuvanje kulturnog identiteta i kulturne baštine

<p>Opis mjere</p> <p>Cilj mjere je zaštititi i valorizirati kulturno - povijesnu baštinu, odnosno, provesti aktivnosti redovitog održavanja (obnova) i zaštite kulturnih dobara, objekata i spomenika (muzeji, galerije, zidine, knjižnica i sl.) na području Općine. Navedeno je neophodno, obzirom da je Vinodolska općina poznata po svojoj bogatoj kulturno-povijesnoj baštini, a upravo se stvaranjem kulturno-turističkih proizvoda obogaćuje i turistička ponuda, što uvelike doprinosi produljenju turističke sezone. Turistička ponuda Općine upotpunit će se spajanjem edukativnih sadržaja, pojedinih lokaliteta i prirodnih zaštićenih vrijednosti. Sredstva iz EU fondova potrebno je iskoristiti za projekte koji povezuju više identificiranih razvojnih prioriteta (kulturnu, prirodu i turizam), jer na taj način baština dobiva efikasnu promociju i mogućnost komercijalizacije, a turistička ponuda novi segment.</p>	<p>Kriterij prihvatljivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ishođenje svih potrebnih dozvola za obnovu • izdavanje javnog natječaja i odabir izvođača za provedbu obnove • uvjeti nadležnog konzervatorskog odjela <p>Korisnici</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • turisti, gosti i posjetitelji Općine • stanovnici okolnih gradova i mjesta • ustanove u kulturi i obrazovanju <p>Izvori financiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • PGŽ, • nadležna ministarstva • TZOV • Općinski proračun
--	--

OČEKIVANI REZULTATI

- osnovana škola za tambure za mlađi uzrast

Mjera 2.4.2. Zaštita krajobrazne raznolikosti, vode, tla i zraka

<p>Opis mjere</p> <p>Cilj mjere je provoditi aktivnosti zaštite okoliša i biološke raznolikosti (flore i faune) te osigurati instrumente praćenja stanja u okolišu. Provedbom navedenih aktivnosti postići će se veća odgovornost širokog spektra dionika (stanovništva i gospodarskih subjekata) i na taj način će ih se educirati, s ciljem uključivanja u vođenje brige za okoliš i sigurnost sredine u kojoj žive i posluju.</p> <p>Također, cilj mjere je pratiti djelatnosti koje se obavljaju na području Općine, kako se ne bi dogodilo da neka od njih ugrožava kvalitetu zraka, a na koje bi Općina mogla pravovremeno i neposredno utjecati. Neophodno je pratiti stanje šuma, šumskih, poljoprivrednih i ostalih površina kako bi se osigurala zaštita postojećih površina i spriječila erozija tla, budući da područje Općine spada u kraške terene s bogatom šumskom vegetacijom i velikim brojem klizišta.</p>	<p>Kriterij prihvatljivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaštita šumskih područja temeljem Zakona o šumama • Praćenje kvalitete zraka sukladno Zakonu o zaštiti zraka • odredbe prostornog plana • Zaštita okoliša, flore i faune temeljem Zakona o zaštiti okoliša <p>Korisnici</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovništvo Općine • turisti i posjetitelji • gospodarski subjekti <p>Izvori financiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Općinski proračun • PGŽ • Hrvatske šume • Sredstva nadležnih ministarstava, institucija i ustanova • EU fondovi
--	--

OČEKIVANI REZULTATI

- Povećan broj zaštićenih lokaliteta
- Podignuta razina svijesti o važnosti očuvanja prirodnih resursa
- Valorizirani prirodni resursi kroz turizam
- Osigurana visoka kvaliteta vode
- Općina pozicionirana kao zdrava sredina poželjna za život i boravak
- Realizirani šumsko gospodarski planovi
- Izrađen 1 program zaštite vode, tla i zraka

STRATEŠKI CILJ 3. POBOLJŠANJE SOCIJALNE UKLJUČENOSTI

Prioritet. 3.1. Uključivanje svih skupina u društvo

Mjera 3.1.1. Uključivanje na tržište rada

Opis mjere Cilj mjere je podići konkurentnost radne snage kroz obrazovanje, osposobljavanje i stjecanje prvog radnog iskustva. Mjera je usmjerenica na poticanje zapošljavanja/samozapošljavanja i promicanje poduzetničkog duha, povećanje znanja i vještina dugotrajno nezaposlenih. Mjera obuhvaća dugotrajno nezaposlene, osobe koje žele poboljšati svoja znanja i vještine i postići bolju uključenost na tržište rada.	Kriterij prihvatljivosti <ul style="list-style-type: none"> • plan edukacija temeljem potreba • plan zapošljavanja za poslove u Općini Korisnici <ul style="list-style-type: none"> • Općina • obrazovne institucije • udruge Krajnji korisnici <ul style="list-style-type: none"> • nezaposlene osobe • osobe s potrebama za usavršavanjem Izvori financiranja <ul style="list-style-type: none"> • Općinski proračun • Županijski proračun • Državni proračun • ESF
---	--

OČEKIVANI REZULTATI

- Poboljšana obrazovna struktura stanovništva
- Provedeno 10 edukacija za poticanje samozapošljavanja
- Dodijeljene stipendije đacima i studentima

Mjera 3.1.2. Uključivanje zajednice u projekte na razini jedinice lokalne samouprave

Opis mjere Cilj mjere je održati razinu svijesti o pripadnosti stanovnika Općine zajednici i poticanje stanovnika na preuzimanje odgovornosti u kreiranju i razvoju zajednice kroz njihovo uključivanje u projekte. Uz navedeno, važno je potaknuti osmišljavanje i provođenje zajedničkih projekata na razini Općine kao i projekte suradnje sa susjednim gradovima i općinama.	Kriterij prihvatljivosti <ul style="list-style-type: none"> • projekti moraju biti od općeg značaja Korisnici <ul style="list-style-type: none"> • Općina • udruge • stanovništvo Izvori financiranja <ul style="list-style-type: none"> • Općinski proračun • ESF
--	---

OČEKIVANI REZULTATI

- Održano 5 edukativnih programa za sudjelovanje stanovnika u procesu odlučivanja
- Ažurirana web stranica Općine o radu i svim aktivnostima

Mjera 3.1.3. Jačanje kapaciteta lokalne administracije radi pružanja kvalitetnih usluga u zajednici	
Opis mjere Cilj mjere je ulaganje u ljudski kapital, budući da se tako postiže veće zadovoljstvo, motivacija i stručnost zaposlenih, što doprinosi učinkovitijem i bržem ostvarenju strateških planova. Iako postoji stupanj zadovoljstva suradnje lokalne zajednice i administracije, potrebno je dodatno unaprjeđivati administrativne kapacitete s ciljem unaprjeđivanja usluga koje zajednica pruža svojim stanovnicima.	Kriterij prihvatljivosti <ul style="list-style-type: none"> korisnici su zaposleni u Općini Korisnici <ul style="list-style-type: none"> zaposlenici Općine Izvori financiranja <ul style="list-style-type: none"> Općinski proračun Državni proračun ESF
OČEKIVANI REZULTATI	
<ul style="list-style-type: none"> Senzibilizirano stanovništvo prema drugim članovima u lokalnoj zajednici Zaposlenici educirani o provedbi PUR-a 	
Mjera 3.1.4. Edukacija poduzetnika i stručnih kadrova u turizmu	
Opis mjere Cilj mjere je malim i srednjim poduzetnicima, sa sjedištem u Općini, pružiti potporu organiziranjem stručnih prezentacija, seminara, radionica i okruglih stolova, kako bi se osigurala njihova stabilnost u vidu razvoja stručnih kompetencija. Usvojenost poduzetničke kompetencije glavni je indikator, ali i ograničavajući faktor povećanja uspješnosti postojećih gospodarskih subjekata kao i stvaranja novih. Brze i stalne promjene u društvu, moderne tehnologije i novi zahtjevi na tržištu traže stalne prilagodbe i stjecanje novih znanja turističkih djelatnika kao i privatnih iznajmljivača. Stoga je neophodno vršiti stalnu edukaciju stručnih kadrova u turizmu organiziranjem raznih tečajeva i edukativnih radionica o novim tehnologijama i programima, unapređenju stranih jezika, upravljanju destinacijom i sl.	Kriteriji prihvatljivosti <ul style="list-style-type: none"> edukacije prilagođene širem krugu poduzetnika Korisnici <ul style="list-style-type: none"> mali i srednji poduzetnici obrtnici udruženja djelatnici u turizmu i ostali koji djeluju na području Općine Izvori financiranja <ul style="list-style-type: none"> Općinski proračun Županijski proračun Državni proračun EPFRR EFRR
OČEKIVANI REZULTATI	
<ul style="list-style-type: none"> Provedene 2 radionice o promjenama zakonodavstva povećan broj educiranih djelatnika u turizmu povećano zadovoljstvo turista/ posjetioca 	

5 USKLAĐENOST PUR-a S DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Ciljevi, prioriteti i mjere navedeni u PUR-u Vinodolske općine, usklađeni su s nadređenim strateškim dokumentima EU, RH i Županije:

- Strategija Europa 2020
- operativni programi
- nacionalne sektorske strategije
  - Strategija razvoja turizma RH do 2020.
  - Strategija poduzetništva u RH 2013.-2020.
  - Strateški plan ministarstva kulture 2014./2016.
- Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2016.2020.

Strategija Europa 2020

Temeljni strateški dokument EU za programsko razdoblje 2014-2020, kojom su definirana tri osnovna prioriteta razvoja cjelokupnog područja EU:

- *pametan rast* - razvoj ekonomije utemeljene na znanju i inovaciji
- *održiv rast*: promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija
- *uključiv rast*: njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti koja donosi društvenu i teritorijalnu povezanost.

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.

Doprinosi cilju *Ulaganje za rast i radna mjesta* kroz poticanje ulaganja u infrastrukturne investicije (u područjima prometa, energetike, zaštite okoliša, ICT-a) i pružanje potpore razvoju poduzetništva i istraživačkih djelatnosti.

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

Pridonosi rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj.

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine

Cilj Strategije je turističke politike usmjeriti na osiguravanje proizvodnih, institucionalnih, organizacijskih i ljudskih prepostavki za poboljšavanje konkurenčne sposobnosti hrvatskog turizma i korištenje resursne osnove na načelima odgovornog i održivog razvoja. Strategijom je zacrtano da razvoj turizma treba i dalje temeljiti na unapređenju zaštite okoliša, očuvanju kvalitete prirodnih resursa te odgovornom i održivom upravljanju razvojem sadržaja turističke ponude, a sve s ciljem povećanja broja zaposlenih u turizmu sa stručnim kvalifikacijama te povećanjem iskorištenja smještajnih kapaciteta van ljetne sezone.

Strategija poduzetništva u RH 2013.-2020.

Opći cilj strategije je povećanje konkurenčnosti malog gospodarstva, a navedeno će se postići *poboljšanjem ekonomске uspješnosti* (u sektorima proizvođačkih i uslužnih djelatnosti, većim ulaganjem u R&D, višim stupnjem inovacija, rastom izvoza te daljnjim razvojem poslovnih mreža i povezanosti), *poboljšanim pristupom financiranju* (razvijanjem raznih finansijskih mogućnosti za subjekte maloga gospodarstva i uklanjanjem finansijskog jaza za malo gospodarstvo), *promocijom*

poduzetništva (pružanjem potpore osnivanju novih poduzeća, rastu broja aktivnih poduzeća i jačanjem institucija koje pružaju potporu poduzetnicima kako bi se na taj način pridonijelo ravnomjernijem i uravnoteženom razvoju hrvatskih regija), *poboljšanjem poduzetničkih vještina* (pružanjem potpore većem razvoju subjekata maloga gospodarstva jačanjem njihove uprave, uvođenjem i djelovanjem većeg broja visokokvalificiranih zaposlenika te podupiranjem cjeloživotnog učenja zaposlenih u subjektima maloga gospodarstva) te *poboljšanim poslovnim okruženjem* (uklanjanjem preostalih administrativnih opterećenja i olakšavanjem poslovanja u RH).

Strateški plan ministarstva kulture 2014./2016.

Opći ciljevi ovog Strateškog plana su *Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje i javne komunikacije* (njime su obuhvaćeni svi oblici poticanja i promicanja kulture i kulturnih djelatnosti, a pridonijet će razvitu i unaprjeđenju svekolikog kulturnog života u RH) i *Zaštićena i očuvana kulturna baština* (njime će se osigurati postojanost kulturnih vrijednosti kao i potencijal za daljnji razvitak RH, afirmaciju, stimulaciju ekonomske konkurentnosti i kvalitetnijeg života u europskom okruženju).

Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2016.-2020.

Razvojna strategija PGŽ ima zadana tri strateška cilja: *Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva, Jačanje regionalnih kapaciteta i ravnomjeran razvoj te Razvoj ljudskih potencijala i povećanje kvalitete života.*

Tablica 35. Povezanost PUR-a sa strategijama na razini EU, RH i PGŽ

STRATEGIJA EUROPA 2020	TEMATSKI CILJEVI PREUZETI U OPERATIVNE PROGRAME I NACIONALNE STRATEŠKE DOKUMENTE	ŽUPANIJSKA RAZVOJNA STRATEGIJA	STRATEGIJA OPĆINE
PAMETAN RAST	TEMATSKI CILJ 1 - Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija	STRATEŠKI CILJ 1- Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva	STRATEŠKI CILJ 1. Stvaranje pozitivnog poslovog okruženja razvojem malog i srednjeg poduzetništva
	TEMATSKI CILJ 2 - Poboljšani pristup, korištenje te kvaliteta informacijskih i komunikacijskih tehnologija		Prioritet 1.1 Razvoj turizma, poljoprivrede, šumarstva
	TEMATSKI CILJ 3 - Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture		Prioritet 1.2. Razvoj obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva

ODRŽIV RAST	TEMATSKI CILJ 4 - Podrška prijelazu prema ekonomiji temeljenoj na niskoj razini emisije CO2 u svim sektorima	STRATEŠKI CILJ 2 – Jačanje regionalnih kapaciteta i ravnomjeren razvoj	STRATEŠKI CILJ 2. Podizanje kvalitete života stanovništva kroz unaprjeđenje infrastrukture, zaštitu prirodnih i kulturnih dobara i korištenja OIE
	TEMATSKI CILJ 5 - Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencija i upravljanje rizicima		<i>Prioritet 2.1. Unaprjeđenje komunalne i cestovne infrastrukture</i>
	TEMATSKI CILJ 6 - Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa		<i>Prioritet 2.2. Razvoj društvene infrastrukture</i>
	TEMATSKI CILJ 7 - Promicanje održivog prometa te uklanjanje uskih grla na ključnoj infrastrukturi		<i>Prioritet 2.3. Zaštita okoliša i energetska učinkovitost</i>
UKLJUČIV RAST	TEMATSKI CILJ 8 - Promicanje zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage	STRATEŠKI CILJ 3 – Razvoj ljudskih potencijala i povećanje kvalitete života	<i>Prioritet 2.4. Održivo korištenje prirodnih resursa i kulturne baštine</i>
	TEMATSKI CILJ 9 - Promicanje socijalnog uključivanja te borba protiv siromaštva		STRATEŠKI CILJ 3. Poboljšanje socijalne uključenosti
	TEMATSKI CILJ 10 - Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje		<i>Prioritet 3.1. Uključivanje svih skupina u društvo</i>
	TEMATSKI CILJ 11 - Jačanje institucionalnih kapaciteta te učinkovita javna uprava		

6 FINANCIJSKI PLAN I PLAN PROVEDBE PROGRAMA UKUPNOG RAZVOJA

Osiguranje i pribavljanje finansijskih sredstava te upravljanje tim sredstvima jedan je od najvažnijih aspekata provedbe Programa ukupnog razvoja Vinodolske općine.

Za provedbu projekata potrebno je definirati izvore financiranja:

- Državni proračun
- Županijski proračun
- Proračun Općine

Osim navedenih izvora financiranja, a nakon ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU, dostupna su i sredstva različitih fondova:

- Kohezijski fond
- Europski fond za regionalni razvoj
- Europski socijalni fond
- Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
- Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.

Kao mogući izvori financiranja projekata PUR-a Vinodolske općine mogu se predvidjeti:

- sredstva proračuna Vinodolske općine
- sredstva proračuna Primorsko – goranske županije
- sredstva lokalnih komunalnih poduzeća
- sredstva državnog proračuna, odnosno resornih ministarstava
- fondovi EU
- sredstva domaćih i međunarodnih finansijskih institucija (HBOR, Svjetska banka)
- privatni izvori

U sljedećoj tablici prikazan je indikativan broj projekata po prioritetima i godinama realizacije te njihova vrijednost u kunama.

Tablica 36. Projekti po prioritetima – početak provedbe

PRIORITET	Indikativni broj projekata				Indikativna vrijednost projekata u kn			
	2016.	2017.	2018.	2019.	2016.	2017.	2018.	2019.
Prioritet 1.1. Razvoj turizma, poljoprivrede, šumarstva	3	6			2.150.000	19.200.000		
Prioritet 1.2. Razvoj obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva	1	2			80.000	12.000.000		
Prioritet 2.1. Unaprijeđenje komunalne i cestovne infrastrukture	8	1			64.546.960	2.000.000		
Prioritet 2.2. Razvoj društvene infrastrukture	1	5	4		10.000.000	29.000.000	29.700.000	
Prioritet 2.3. Zaštita okoliša i energetska učinkovitost		3				8.200.000		
Prioritet 2.4. Održivo korištenje prirodnih resursa i kulturne baštine	4	4			10.122.000	11.200.000		
Prioritet 3.1. Uključivanje svih skupina u društvo	2				675.000			
UKUPNO	19	21	4		87.573.960	81.600.000	29.700.000	

U Prilogu 1. prikazan je popis projekata po mjerama, godina početka provedbe te planirani završetak, status projekta, ukupna vrijednost u kunama te izvori financiranja. Vidljivo je da su najznačajniji izvor financiranja fondovi EPFRR i EFRR te Općinski proračun.

Kojom dinamikom će se projekti zaista realizirati, uvelike ovisi o dinamici raspisivanja natječaja za sufinanciranje (za što su zadužene državne institucije), budući da Općina ne može sama sve projekte financirati iz proračuna. Sukladno navedenom, u Prilogu 1. je vrijeme planirane provedbe pojedinog projekta okvirno navedeno.

U Prilogu 1. objedinjeni su svi prijedlozi projekata koje su prijavili dionici s područja Vinodolske općine i koje planiraju realizirati do u ovom razdoblju, odnosno do 2020. godine. Tako je prikupljeno 39 projektnih prijedloga, ukupne vrijednosti 8.611.273.960 kn, koji su razvrstani po mjerama. Najviše je projektnih prijedloga iz sektora gospodarstva, komunalne te društvene infrastrukture.

Program ukupnog razvoja Vinodolske općine temeljni je dokument za provođenje razvojne politike i za svrhu njene operacionalizacije, korištenje vlastitih sredstava, sredstava na razini Županije, Države i EU.

PUR je usklađen sa strategijom Europa 2020 i usmjeren je ka njenim zadanim ciljevima, odnosno, ostvarivanju rezultata pametnog, održivog i uključivog rasta.

Usvajanjem ovog dokumenta trebaju se poštivati načela po kojima je i donesen:

- transparentnost
- konzultacije i partnerstvo
- odgovornost
- obvezatnost

Primjena ovih načela znači da se PUR ostvaruje uz odgovarajuće obavlještanje javnosti, konzultiranjem svih relevantnih strana na lokalnoj, županijskoj i nacionalnoj razini, s odgovornošću Općine za pripremu i provedbu projekata i njezinom obvezom brige za provedbu PUR-a. Tim ljudi koji je zadužen za praćenje PUR-a pomno prati razvoj situacije vezano za provođenje, odnosno, prati u kojoj se mjeri podudaraju zadani planovi sa stvarnom situacijom na terenu. Takvo praćenje podrazumijeva stupanj usklađenosti aktivnosti poduzetih prema PUR-u, promjene u procjeni troškova ili rasporeda, zatim, uključuju razloge tih promjena te njihov očekivani utjecaj na provođenje Programa. Ukoliko dođe do bilo kakve od spomenutih promjena, kao i promjena u rasподjeli odgovornosti za provođenje Programa, takve promjene se evidentiraju.

Značajni dionici u izradi PUR-a su i organizacije civilnog društva, čije polje interesa predstavljaju svi segmenti društva, a prvenstveno područje ljudskih prava, zaštite prirodne i kulturne baštine te razvoja ljudskih resursa. Zaključno, potrebno je voditi računa i o privatnom sektoru koji predstavlja okosnicu ekonomskog razvoja. Svrha PUR-a je stvoriti preduvjete za što kvalitetnije djelovanje privatnog sektora, što se prvenstveno ostvaruje djelovanjem javnog sektora (obrazovnog sustava, sustava tržišta rada, podršku kroz razne programe edukacije i poticaja, osiguravanje infrastrukture itd.). Upravo je, zbog prethodno navedenog, značajno sudjelovanje dionika iz privatnog sektora u pripremi i provedbi PUR-a.

Po usvajanju dokument će biti predstavljen javnosti putem sredstava javnog priopćavanja u cilju upoznavanja dionika sadržajem dokumenta te mogućnostima njegove nadopune. Upravljanje

projektima omogućit će usklađivanje i optimiziranje organizacije, procesa, ciljeva, vremena, novca, prostora i ljudi. U osnovi, što se više zna o projektu, može se njime bolje upravljati.

7 PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Praćenjem se ocjenjuje realizacija ciljeva, odnosno, uspjeh ostvarenih rezultata u odnosu na očekivane, jer upravo ti ishodi povezuju projekte s vizijom PUR-a.

Uspostavom sustava praćenja omogućava se efikasna i transparentna provedba PUR-a. Vinodolska općina zadužena je za:

- praćenje stupnja ostvarenja utvrđenih ciljeva te razvojnih prioriteta i mjera,
- praćenje ostvarenih učinaka na razvoj, učinkovitost i uspješnost u korištenju finansijskih sredstava,
- učinkovitost rukovođenja i organizaciju provedbe.

Općina prikuplja, obrađuje, analizira i u konačnici, pohranjuje prikupljene podatke. Iz podataka, tj. rezultata provedenih mjera vidi se je li projekt ostvario zadane ciljeve, opisane unutar projekta. Posebno treba usmjeriti pažnju na ažuriranje, usklađivanje i revidiranje. Učinak provedbe politike lokalnog razvoja treba adekvatno pratiti i vrednovati te osigurati sustav odgovornosti za poduzete mjere, odnosno, rezultate različitih programa i projekata. Takva nužnost uvjetovana je dinamikom i brzinom gospodarskih promjena kako na regionalnom tako i na nacionalnom planu. Revidiranjem PUR-a postiže se fleksibilnost u promjenjivim gospodarskim kretanjima.

Realizacija i implementacija PUR-a predstavlja zahtjevan posao, koji će angažirati sve raspoložive ljudske resurse, od predstavnika jedinice lokalne samouprave do vanjskih stručnjaka, poduzetnika, obrtnika, hotelijera i ostalih lokalnih i regionalnih dionika. Sinergijsko djelovanje, timski rad i lokalno partnerstvo neophodni su u provedbi Programa ukupnog razvoja.

Izvještavanje i praćenje o provedbi PUR-a odvijat će se kontinuirano tijekom čitavog razdoblja na koje se PUR odnosi. Jednom godišnje Radna grupa za provedbu podnosit će izvješća o napretku provedbe PUR-a, koja sadrže informacije o provedenim projektima te očekivanim provedbama mjera. Osim Radne grupe za provedbu, i svi ostali službenici Općine imaju veliku ulogu u provedbi PUR-a koji će aktivno sudjelovati u prikupljanju informacija o projektima. Godišnjim izvješćima osigurat će se informacije o provedenim aktivnostima s podacima o nositeljima provedbe, uključenim finansijskim sredstvima (i njihovim izvorima) te ostvarenim ili anticipiranim rezultatima. Pratit će se sljedeće osnovne skupine pokazatelja: stupanj ostvarenja utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera, ostvareni rezultati i učinci na razvoj, učinkovitost i uspješnost u korištenju finansijskih sredstava, ostvarenje prema utvrđenom finansijskom okviru, učinkovitost rukovođenja i organizacije provedbe.

PRILOG 1. Popis projekata

R.br.	Mjere	Naziv projekta/programa	Početak provedbe	Planirani završetak provedbe	Status projekta	Ukupna vrijednost projekta u kunama	Sektor	Izvori financiranja
1.	Mjera 1.1.1. Izgradnja turističke infrastrukture i povećanje turističkih sadržaja	Biciklom kroz dolinu-šetnica i biciklistička staza	2017.	2018.	Projektna ideja	2.000.000	Turizam	Općinski proračun; Hrvatske vode; EFRR; EPFRR
2.		Izgradnja žičare PLANINA-DOLINA	2017.	2020.	Projektna ideja	10.000.000	Turizam	Općinski proračun; EFRR; EPFRR
3.		Izgradnja i opremanje ugostiteljskog objekta	2016.	2017.	Projekt u provedbi	400.000	Turizam	Vlastita sredstva, kredit
4.		Izgradnja zimskog vrta za sport i rekreaciju	2016.	2017.	Projektna ideja	250.000	Turizam	Vlastita sredstva; Kredit; EFRR
5.		Izgradnja zdravstveno-lječilišnog centra	2017.	2020.	Projektna ideja	6.000.000	Turizam	Vlastita sredstva
6.		Izgradnja bazena	2016.	2020.	Priprema projekta u tijeku	1.500.000	Turizam	Vlastita sredstva, kredit, EFRR; EPFRR
7.	Mjera 1.1.4. Razvoj poljoprivrede i podrška razvoju poljoprivrednih gospodarstava	Mini uljara s kušaonom	2017.	2019.	Projektna ideja	400.000	Poljoprivreda	Vlastita sredstva; EPFRR
8.		Punionica i kušiona meda	2017.	2019.	Projektna ideja	400.000	Poljoprivreda-pčelarstvo	Vlastita sredstva; EPFRR
9.		Kušona mlječnih proizvoda	2017.	2019.	Projektna ideja	400.000	Poljoprivreda	Vlastita sredstva; EPFRR
10.	Mjera 1.2.1. Unapređenje poduzetničke klime i infrastrukture	Poduzetnička zona Barci	2017.	2017.	Projekt je spremjan za provedbu	10.000.000	Gospodarstvo	Općinski proračun; EFRR
11.		Izgradnja montažne hale za proizvodnju građevinske limarije	2016.	2016.	Projektna ideja	80.000	Gospodarstvo	Vlastita sredstva; EFRR
12.		Kamenolom - iskorištavanje mineralne sirovine	2017.	2019.	Projektna ideja	2.000.000	Gospodarstvo	Vlastita sredstva

13.	Mjera 2.1.1. Unaprjeđenje kvalitete, sigurnosti i opremljenosti mreže cesta	Izrada geodetske podloge za registar nerazvrstanih cesta	2017.	2020.	Projektna ideja	2.000.000	Prometna infrastruktura	Općinski proračun; EFRR
14.		Projektiranje nerazvrstanih cesta	2016.	2020.	Priprema projekta u tijeku	4.000.000	Prometna infrastruktura	Općinski proračun; EFRR; EPFRR
15.	Mjera 2.1.2. Ulaganje u unaprjeđenje i uređenje komunalne infrastrukture	Projekt aglomeracija Crikvenica-Novi Vinodolski-Vinodolska općina; dokumentacija	2016.	2017.	Priprema projekta u tijeku	12.000.000	Komunalna infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; EFRR; EPFRR
16.		Rekonstrukcija i optimizacija vodoopskrbnog sustava Vinodolske općine	2016.	2018.	Priprema projekta u tijeku	18.000.000	Komunalna infrastruktura	Općinski proračun; KTD Vodovod vlastita sredstva; EFRR; EPFRR
17.		Uvođenje ekološke javne rasvjete	2016.	2016.	Projekt je spremан за provedbu	5.500.000	Komunalna infrastruktura	Općinski proračun; JPP; Fond za zaštitu okoliša
18.		Projekt odvodnje fekalnih voda u Vinodolskoj općini	2016.	2018.	Priprema projekta u tijeku	15.000.000	Komunalna infrastruktura	Općinski proračun; KTD Vodovod vlastita sredstva; EFRR; EPFRR
19.		Fekalna kanalizacija naselja Grižane-Belgrad Kolektor FK1 Centar Grižane – Uređaj Dolinci	2016.	2017.	Priprema projekta u tijeku	3.572.955	Komunalna infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; EFRR; EPFRR
20		Prelaganje vodoopskrbnog cjevovoda na javnoj cesti Grižane – Dolinci u Vinodolskoj općini	2016.	2017.	Priprema projekta u tijeku	974.005	Komunalna infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; EFRR; EPFRR
21.		Širokopojasni internet	2016.	2020.	Projekt u tijeku	5.500.000		Općinski proračun; vlastita sredstva; PGŽ; EFRR

22.	Mjera 2.2.1. Poboljšanje kvalitete infrastrukture sustava odgoja i obrazovanja i infrastrukture u kulturi	Izgradnja dječjeg vrtića u Triblju	2018.	2020.	Projektna ideja	6.500.000	Društvena infrastruktura	Općinski i državni proračun; EFRR; EPFRR
23.		Proširenje dječjeg vrtića u Bribiru	2017.	2019.	Projektna ideja	2.000.000	Društvena infrastruktura	Općinski i državni proračun; EFRR; EPFRR
24.		Multifunkcionalna dvorana	2018.	2020.	Projektna ideja	10.000.000	Društvena infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; ŽUC; PGŽ; EFRR; EPFRR
25.		Renoviranje i uređenje domova kulture u centrima naselja Bribir, Grižane-Belgrad, Tribalj i Drivenik	2016.	2020.	Projektna ideja	10.000.000	Društvena infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; ŽUC; PGŽ; EFRR; EPFRR
26.	Mjera 2.2.2. Daljnji razvoj i unapređenje sportske infrastrukture	Izgradnja školske sportske dvorane Tribalj	2017.	2020.	Projektna ideja	10.000.000	Društvena infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; PGŽ; EFRR; EPFRR
27.		Kapitalno ulaganje u Sportski centar Tribalj	2018.	2020.	Priprema projekta u tijeku	10.700.000	Društvena infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; EFRR; EPFRR
28.		Kapitalno ulaganje u objekt boćališta Drivenik	2017.	2018.	Projektna ideja	2.500.000	Društvena infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; ŽUC; PGŽ
29.		Kapitalno ulaganje u objekt boćališta Bribir	2018.	2020.	Projektna ideja	2.500.000	Društvena infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; ŽUC; PGŽ
30.		Dječji atletski centar Bribir	2017.	2020.	Projektna ideja	2.500.000	Društvena infrastruktura	Općinski proračun; EFRR; EPFRR
31.	Mjera 2.2.3. Poboljšanje uvjeta kvalitete usluga u zdravstvu	Izgradnja doma za starije i nemoćne	2017.	2019.	Priprema projekta u tijeku	12.000.000	Društvena infrastruktura	Vlastita sredstva; EFRR

32.	Mjera 2.3.1. Ulaganje u obnovljive izvore energije	Izrada studija utjecaja OIE (sunce, vjetar, voda) na okoliš/ekološku mrežu	2017.	2020.	Priprema projekta u tijeku	500.000	Gospodarstvo	Vlastita sredstva
33.		Info- eko centar	2017.	2020.	Priprema projekta u tijeku	5.700.000	Gospodarstvo	Vlastita sredstva
34.	Mjera 2.3.2. Razvoj i uspostava sustava gospodarenja otpadom	Infrastruktura poduzetničke zone Kamenolom (Vinodolska) - Reciklažno dvorište Općina	2017.	2019.	Priprema projekta u tijeku	2.000.000	Komunalna infrastruktura	Općinski proračun; vlastita sredstva; EFRR; EPFRR
35.	Mjera 2.4.1. Očuvanje kulturnog identiteta i kulturne baštine	Projekt Putovima Frankopana - obnove Bribirske frankopanske kule Kaštel Drivenik, Kaštel Grižane	2016.	2020.	U provedbi	8.500.000	Kultura	Općinski proračun; PGŽ; Min. kulture; EPFRR
36.		Arheološko istraživanje na području Vinodolske općine	2017.	2018.	Priprema projekta u tijeku	200.000	Kultura	Općinski proračun; Min. kulture; EFRR
37.		Sanacija stjenskog pokosa i rekonstrukcija gradine Grižane -Belgrad	2017.	2020.	Priprema projekta u tijeku	10.500.000	Kultura	Općinski proračun; PGŽ; EFRR
38.		Etno zbirka Tribalj	2017.	2020.	Priprema projekta u tijeku	300.000	Kultura	Općinski proračun; Min. kulture; EFRR; EPFRR
39.		Muzej vinograda u prostoru stare škole	2017.	2018.	Projektna ideja	200.000	Kultura	Općinski proračun; PGŽ; EFRR
40.		Izgradnja i opremanje spomen sobe Domovinskog rata	2016.	2018.	Projekt je počeo s provedbom	100.000	Kultura	Općinski proračun; Min. branitelja
41.		Pokretanje škole tambure za mlađe uzraste	2016.	2020.	Projektna ideja	22.000	Kultura	Općinski proračun; PGŽ; Vlastita sredstva

42.	Mjera 2.4.2. Zaštita krajobrazne raznolikosti, vode, tla i zraka	Uređenje okoliša stare škole za Kuću Klović	2016.	2017.	Priprema projekta u tijeku	1.500.000	Kultura	Općinski proračun; PGŽ EFRR; EPFRR
43.	Mjera 3.1.1. Uključivanje na tržište rada	Samoniklim biljem do samozapošljavanja	2016.	2018.	Projektna ideja	600.000	Edukacije	Vlastita sredstva, EFRR
44.	Mjera 3.1.4. Edukacija poduzetnika radi lakšeg poslovanja i stručnih kadrova	Provodenje informativnih radionica o mogućnostima financiranja projekata i promjenama zakonodavstva	2016.	2020.	Projektna ideja	75.000	Edukacije	Općinski proračun; EFRR; EPFRR
						198.873.960		

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPJSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

(Izrada Programa ukupnog razvoja Vinodolske općine 2015.-2020.)

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulazi u ruralna područja